

*Rocznik Oddziału PAN w Krakowie
za lata 2015–2018
PL ISSN 0079-3531*

ZGROMADZENIA OGÓLNE CZŁONKÓW ODDZIAŁU POLSKIEJ AKADEMII NAUK W KRAKOWIE w latach 2015–2018

1. 26.06.2015 r.

Zaproszenie

PREZYDIUM ODDZIAŁU
POLSKIEJ AKADEMII NAUK W KRAKOWIE

uprzejmie zaprasza na

SESJĘ ZWYCZAJNĄ
ZGROMADZENIA OGÓLNEGO
CZŁONKÓW PAN ODDZIAŁU W KRAKOWIE

która odbędzie się w piątek, dnia 26 czerwca 2015 roku
o godzinie 11.00 w sali im. Michała Bobrzyńskiego
Collegium Maius UJ, ul. Jagiellońska 15

PREZES ODDZIAŁU PAN

(–) Ryszard Tadeusiewicz

PORZĄDEK DZIENNY

1. Otwarcie Sesji – czł. rzecz. PAN Ryszard Tadeusiewicz, Prezes Oddziału.
2. Informacja Prezesa Ryszarda Tadeusiewicza o bieżącej działalności Oddziału PAN.
3. Dyskusja.
4. "Sól a prewencja i leczenie nadciśnienia tętniczego" – wykład prof. Kaliny Kaweckiej-Jaszcz, Przewodniczącej Komisji Nauk Medycznych Oddziału PAN w Krakowie.

Przerwa

CZEŚĆ WYBORCZA ZAMKNIĘTA

5. Wybór Przewodniczącego Sesji.
6. Wybór Komisji Skrutacyjnej.
7. Przedstawienie kandydata na Wiceprezesa Oddziału na kadencję 2015–2018 Prezes Oddziału PAN.
8. Wybór Wiceprezesa Oddziału.

Bardzo proszę o niezawodne przybycie ze względu na konieczność zapewnienia statutowego quorum.

Proponowany porządek obrad:

1. Otwarcie Sesji
2. Informacja o bieżącej działalności Oddziału PAN.
3. Dyskusja
4. "*Sól a prewencja i leczenie nadciśnienia tętniczego*" – wykład **prof. Kaliny Kaweckiej-Jaszcz**,
Przewodniczącej Komisji Nauk Medycznych Oddziału PAN w Krakowie.
5. **CZĘŚĆ WYBORCZA ZAMKNIĘTA**

Lista członków PAN i członków Komisji Naukowych O/PAN w Krakowie, którzy zmarli od ostatniego Zgromadzenia Ogólnego (14.11.2014 r.)

- prof. dr hab. Stanisław Mrowec – członek rzeczywisty PAN,
- prof. dr hab. Ryszard Gradziński – członek rzeczywisty PAN,
- prof. dr hab. Kazimierz Radwański – Komisja Archeologiczna,
- prof. dr hab. Piotr Kaczanowski – Komisja Archeologiczna,
- prof. dr hab. Kazimierz Bartoszyński – Komisja Historycznoliteracka,
- prof. dr hab. Stanisław Włodyka – Komisja Nauk Prawnych,
- prof. dr hab. Jerzy Rusek – Komisja Słowianoznawstwa, Komisja Językoznawstwa,
- prof. dr hab. Ewa Stupnicka-Rodzinkiewicz – Komisja Nauk Rolniczych i Leśnych,
- prof. dr hab. inż. Leszek Stoch – Komisja Nauk Ceramicznych, Komisja Nauk Mineralogicznych,
- prof. dr hab. Zbigniew Kasina – Komisja Nauk Geologicznych,
- doc. dr inż. Józef Fiszer – Komisja Budownictwa, Komisja Gospodarki Wodnej,
- prof. dr hab. Zdzisław Marek – Komisja Nauk Medycznych,
- prof. dr hab. Wiesław Jędrzychowski – Komisja Ochrony Zdrowia Społecznego.

Uczcijmy ich pamięć chwilą ciszy

KOMISJE

Komisje na nową kadencję dopiero się organizują – trwają wybory członków, zarządów, redaktorów, itp. W kolejnych tabelach pokazuję, jak to przebiega w poszczególnych Komisjach.

KOMISJE NAUKOWE - kadencja 2015-2018

L.P.	NAZWA KOMISJI	Plan pracy	Lista członków	Zarząd
1.	Komisja Archeologiczna	+	+	+
2.	Komisja Historyczna	+	+	+
3.	Komisja Historycznoliteracka	+	+	+
4.		+	+	+
5.	Komisja Nauk Ekonomicznych i Statystyki	brak	+	+
6.	Komisja Nauk Organizacji i Zarządzania	+	+	+
7.	Komisja Nauk Pedagogicznych	+	+	+
8.	Komisja Nauk Prawnych	brak	brak	+
9.	Komisja Nauk Psychologicznych	+	brak	brak
10.	Komisja Orientalistyczna	+	+	+

KOMISJE NAUKOWE - kadencja 2015-2018

11.	Komisja Prasoznawcza	+	+	+
12.	Komisja Słowianoznawstwa	+	+	+
13.	Komisja Biologiczna	+	+	+
14.	Komisja Nauk Rolniczych i Leśnych	brak	brak	brak
15.	Komisja Technicznej Infrastruktury Wsi	+	+	+
16.	Komisja Geodezji i Inżynierii Środowiska	+	brak	+
17.	Komisja Gospodarki Wodnej	brak	+	+
18.	Komisja Nauk Geologicznych	+	+	brak
19.	Komisja Nauk Mineralogicznych	+	+	+
20.	Komisja Budownictwa	+	+	+

KOMISJE NAUKOWE - kadencja 2015-2018

21.	Komisja Elektrotechniki, Informatyki i Automatyki	działalność zawieszona	działalność zawieszona	działalność zawieszona
22.	Komisja Mechaniki Stosowanej	brak	brak	brak
23.	Komisja Metalurgiczno-Odlewnicza	+	+	+
24.	Komisja Motoryzacji	brak	+	brak
25.	Komisja Nauk Ceramicznych	+	+	+
26.	Komisja Urbanistyki i Architektury	+	+	+
27.	Komisja Historii i Filozofii Medycyny	+	+	brak
28.	Komisja Nauk Medycznych	+	+	+
29.	Komisja Ergonomiczna	+	+	+
30.	Komisja Ochrony Zdrowia Społecznego	+	+	+

WYDAWNICTWA

Od stycznia do teraz niezbędne działania wydawnicze są realizowane w przypadku tych tytułów, które dysponują środkami pozabudżetowymi, czyli pozyskanymi od naszych partnerów wydawniczych – uczelni krakowskich (UJ, UP) i kieleckiej (UJK); zawdzięczamy to m.in. determinacji środowisk uczelnianych, by utrzymać wspólnie z nami wydawane czasopisma, a także zapobiegliwości zarówno samych Redaktorów Naukowych czasopism, jak i oczywiście działaniom Oddziału PAN w Krakowie.

Począwszy od roku 2015 zgodnie z zaleceniem Kancelarii PAN dokonujemy ścisłego podziału nakładu czasopism na egzemplarze bezpłatne (z drukowaną informacją z tyłu okładki: „Egzemplarz bezpłatny”) oraz na egzemplarze sprzedażne (z wydrukowaną ceną z tyłu okładki).

W związku z tym dokonano weryfikacji liczby drukowanych książek (ostatnia taka weryfikacja miała miejsce w maju 2012 r.), polegającej najczęściej na ogół na pomniejszeniu nakładów.

Wynika to wprost z wyraźnego spadku sprzedaży większości tytułów, choć nie wszystkich (niektóre utrzymują sprzedaż na niezmiennym, wysokim poziomie – „Ruch Literacki”, „Studia Historyczne”).

Także potrzeby wymiany bibliotecznej na ogół uległy redukcji – najprawdopodobniej wskutek coraz szerszego dostępu czytelników do wersji elektronicznej czasopism (wszystkie nasze tytuły są dostępne w Czytelnicy Czasopism PAN, także na własnych stronach czasopism, tworzonych na ogół z inicjatywy własnej Redakcji).

STRONA GŁÓWNA

Na stronie Czytelni Czasopism prezentowane są pełne treści czasopism wydawanych lub współwydawanych przez komitety i oddziały PAN, a także wydawanych przez Biuro Upowszechniania i Promocji Nauki PAN.

Czytelnia zawiera dwa rodzaje uszeregowania czasopism: 1. według pierwszej litery tytułu (zakładka CZASOPISMA WG TYTUŁÓW); 2. według reprezentowanej dziedziny nauki (zakładka CZASOPISMA WG DZIEDZIN NAUKI).

W zakładce „CZASOPISMA INSTYTUTÓW PAN” znajduje się przekierowanie na strony internetowe tych tytułów wydawanych przez placówki PAN, które nie są publikowane w Czytelni Czasopism.

W zakładce „CEJSH” znajduje się informacja o bazie streszczeń artykułów, której organizatorem i koordynatorem działalności jest Polska Akademia Nauk.

2 czerwca 2015 r. MNiSW ogłosiło Komunikat w sprawie kryteriów i trybu oceny czasopism naukowych. Długo oczekiwana nowa ankieta elektroniczna działa od 15 czerwca do 15 lipca br. – pojawia się nowa szansa na podniesienie punktacji naszych czasopism, co z pewnością może się przełożyć na ich większe bezpieczeństwo finansowe.

Lp	Tytuł (częstotliwość)	Nakład dotych- czasowy	Nakład propono- wany	GRATISY	SPRZEDAŻ
1	Acta Archaeologica Carpathica rocznik	250	220	180	40
2	Acta Biologica Cracoviensia. Series Botanica półrocznik	100	Bez zmian	83	17
3	Acta Biologica Cracoviensia. Series Zoologia rocznik	100	Bez zmian	92	8
4	Folia Medica Cracoviensia kwartalnik	100	Bez zmian	37	–
5	Folia Oeconomica Cracoviensia rocznik	200	100	96	4
6	Folia Orientalia rocznik	220	150	115	35
7	Historyka. Studia Metodologiczne rocznik	150	Bez zmian	110	40
8	Rocznik Historii Prasy Polskiej kwartalnik	150	100	55	45
9	Rocznik Komisji Nauk Pedagogicznych rocznik	100	Bez zmian	72	28
10	Ruch Literacki dwumiesięcznik	300	240	125	115
11	Studia Historyczne kwartalnik	150	200	103	97
12	Rocznik Oddziału PAN w Krakowie	100	Bez zmian	90	10

Oddział złożył jesienią ubiegłego roku wniosek o dofinansowanie **13 tytułów** czasopism Oddziału PAN w Krakowie w roku 2015 na łączną kwotę **202 900 zł**.

Przyznano środki finansowe w wysokości **55 000 zł** na realizację **6** zadań z zakresu działalności wydawniczej.

Dostaliśmy nieco więcej niż **¼** wnioskowanych środków, na nieco mniej niż **½** wnioskowanych tytułów.

Oczywiście będziemy się starali o zwiększenie tej dotacji, ale skutek jest nieprzewidywalny.

Dyskusja, w ramach której odpowiem na pytania dotyczące sprawozdania, a potem **prof. Jerzy Lis**, członek Prezydium odpowiedzialny za współpracę z Instytutami PAN, poprowadzi **krótką** debatę z udziałem Wojewody Małopolskiego, Pana **Jerzego Millera** oraz obecnych na Zgromadzeniu Dyrektorów Instytutów PAN.

Temat przewodni debaty:

„Co władze Województwa chciałyby uzyskać od środowiska naukowego Instytutów PAN i czego to środowisko może oczekiwać od władz Województwa?”

„Sól a prewencja i leczenie nadciśnienia tętniczego”

wykład **prof. Kaliny Kaweckiej-Jaszcz**,
Przewodniczącej Komisji Nauk Medycznych Oddziału PAN w Krakowie

CZĘŚĆ WYBORCZA – ZAMKNIĘTA

1. Wybór Przewodniczącego Sesji (propozycja – prof. Edmund Przegaliński).
2. Wybór Komisji Skrutacyjnej (propozycja – prof. prof. Katarzyna Turnau, Zdzisław Smorąg i Wiesław Pawlik).
3. Prezentacja kandydata (przedstawia Prezes)
– **kandydatem jest prof. dr hab. Ryszard Nycz.**
4. Dyskusja i wybór Wiceprezesa Oddziału.
5. **Dyskusja i głosowanie nad wotum zaufania dla prezesa Oddziału
– prof. Ryszarda Tadeusiewicza.**

Krótką prezentacją sylwetki Kandydata na Wiceprezesa Oddziału, prof. Ryszarda Nycza

Życiorys:

- 1974 – mgr filologii polskiej UJ (praca pod opieką prof. Jana Błońskiego);
- 1983 – dr nauk humanistycznych (praca pod opieką prof. Janusza Sławińskiego, IBL PAN);
- 1992 – dr habilitowany (IBL PAN);
- 1997 – tytuł profesora nauk humanistycznych (UJ).

Zatrudnienie:

- od 2001 prof. zwyczajny UJ (zatrudnienie od 1988);
- funkcje – 2000-2005 prodziekan WF UJ;
- od 2000 założyciel i kierownik Katedry Antropologii Literatury i Badań Kulturowych, Wydział Polonistyki UJ);
- od 2001 prof. w IBL PAN (zatrudnienie od 1975).

**Krótką prezentacją sylwetki Kandydata na Wiceprezesa Oddziału,
prof. Ryszarda Nycza**

Główne kierunki zainteresowań naukowych:

- a) historia nowoczesnej i ponowoczesnej literatury polskiej w perspektywie porównawczej oraz w kontekście historyczno-kulturowym;
- b) historia idei estetyczno-literackich;
- c) teoria i antropologia literatury, studia kulturowe oraz poetyka doświadczenia.

Działalność dydaktyczna i kształcenie kadry:

wypromowanie 20 licencjatów, ponad 100 magisteriów, 19 doktoratów;
opieka promotorska nad 10 otwartymi przewodami doktorskimi;
opieka nad studentami AAL, Collegium Invisibile, MISH;
od 2000 wykłady i seminaria na studiach doktoranckich WP UJ;
sporadycznie wykłady i seminaria gościnne na studiach doktoranckich IBL PAN, KUL, SWPS, UAM, UG, UO, UP, USz, UŚ, UW-M.

**Krótką prezentacją sylwetki Kandydata na Wiceprezesa Oddziału,
prof. Ryszarda Nycza**

Publikacje naukowe: ponad 160 pozycji, w tym książki:

Sylwy współczesne. Problem konstrukcji tekstu, 1984, II wyd. 1996;
Tekstowy świat. Poststrukturalizm a wiedza o literaturze, 1993, II 2000
(wyd. bułgarskie 2005, wyd. ukraińskie 2007);

Język modernizmu. Prolegomena historycznoliterackie, 1997, II wyd. 2002,
wyd. III 2013 (wyd. ang. w przyg. na 2016);

*Literatura jako trop rzeczywistości. Poetyka epifanii w nowoczesnej
literaturze polskiej*, 2001, wyd. II 2012;

Poetyka doświadczenia. Teoria – nowoczesność – literatura, 2012.

Wykład prof. Kaliny Kaweckiej-Jaszcz

SÓL A PREWENCJA I LECZENIE NADCIŚNIENIA TĘTNICZEGO

Prof. dr hab. n. med. Kalina Kawecka-Jaszcz
I Klinika Kardiologii i Elektrokardiologii Interwencyjnej
oraz Nadciśnienia Tętniczego IK
Uniwersytet Jagielloński, Collegium Medicum
2015

**Częstość nadciśnienia tętniczego
w Polsce < 80 r.ż.**

32% (K - 29%, M - 35%)
(10,5 miliona)

30% niewykryte, 70% wykryte

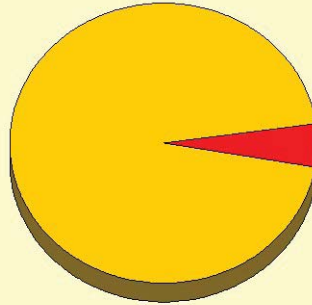
26% skutecznie leczone

NATPOL 2011.

Nadciśnienie tętnicze

CTK $\geq 140/90$

Nadciśnienie
pierwotne
do 95%

Nadciśnienie
wtórne (objawowe)
 $\approx 5\%$ (10%)

Pierwotne nadciśnienie tętnicze = choroba nadciśnieniowa

Etiopatomechanizm:

Uwarunkowania
genetyczne

Wpływy
środowiskowe

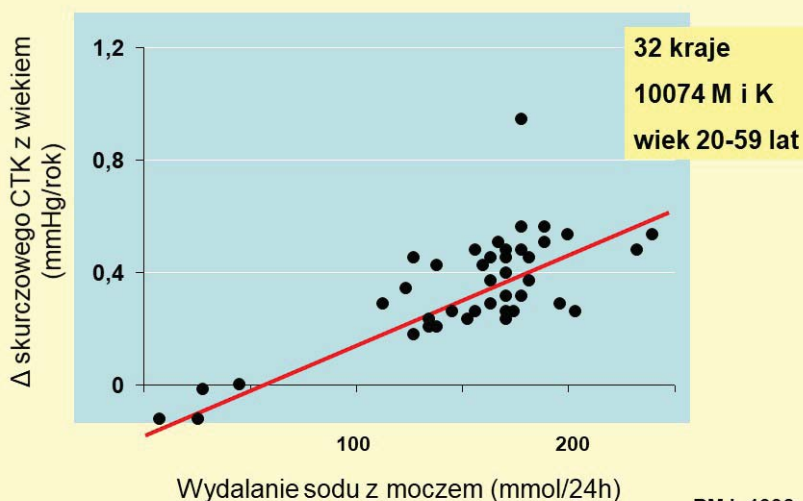
NT

Czynniki
osobnicze

Czynniki środowiskowe

- ◆ Niska aktywność fizyczna
- ◆ Sól
- ◆ Alkohol
- ◆ Sytuacje stresowe
- ◆ Hałas
- ◆ Niektóre leki
- ◆ Palenie tytoniu
- ◆ $\downarrow K^+$ $\downarrow Ca^{++}$

Badanie INTERSALT

BMJ. 1996.

Realizowane w 32 krajach (52 populacje), również w Polsce – Kraków. Najniższe wydalanie sodu – prymitywne plemiona, najwyższe – kraje wysoko cywilizowane.

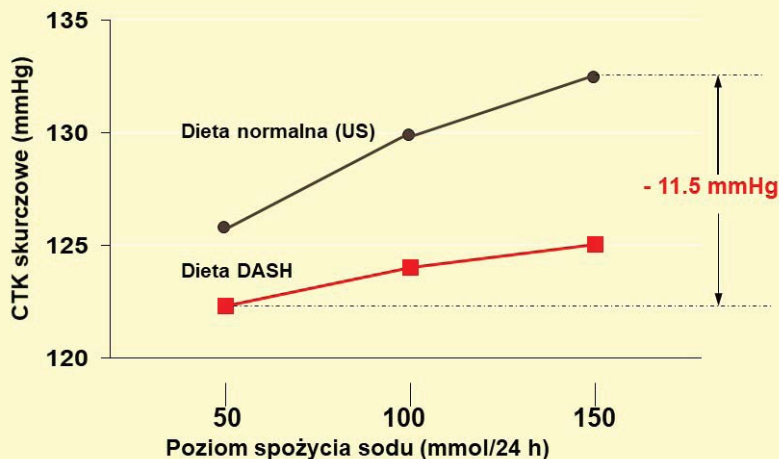
Ograniczenie spożycia sodu: badanie DASH-SODIUM

- ❖ Dietary Approaches to Stop Hypertension (DASH) – SODIUM
- ❖ N = 412, > 22 lat, CTK 120 – 159/ 80 – 95 mm Hg
- ❖ 3 poziomy spożycia sodu: 50, 100, 150 mmol/dzień, dieta 2100 kcal (dieta US vs. DASH)
- ❖ Dieta DASH:
 - owoce, warzywa, płatki zbożowe
 - niskotłuszczowy nabiał
 - K, Ca, Mg, błonnik, białko
 - tłuszcze, czerwone mięso, słodycze, napoje zawierające cukier

W badaniach interwencyjnych najczęściej cytowane to badanie DASH.

NEJM. 2001.

Badanie DASH-Sodium (Dietary Approaches to Stop Hypertension-Sodium Trial)

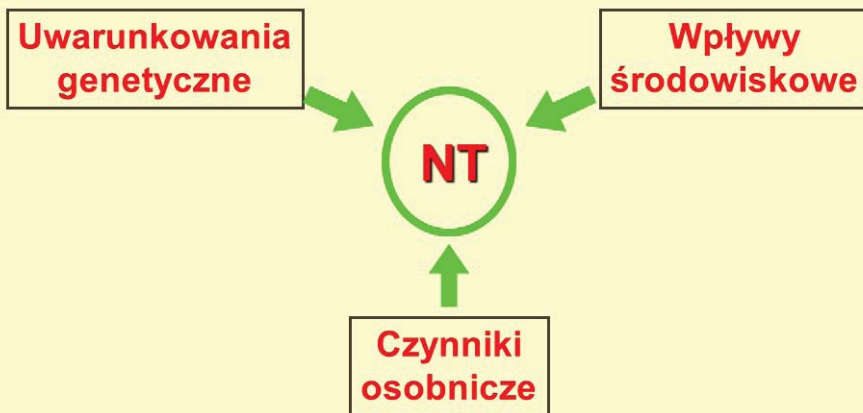

Redukcja spożycia sodu obniżała CTK zarówno u pacjentów z nadciśnieniem, jak i u normotoników. Należy podkreślić, że wśród badanych przeważały osoby z NT, u których był większy efekt hipotensyjny.

NEJM. 2001.

Pierwotne nadciśnienie tętnicze = choroba nadciśnieniowa

Etiopatomechanizm:

THE EUROPEAN PROJECT ON GENES IN HYPERTENSION (EPOGH)

ZESPOŁY BADAWCZE (1)

Katholieke Universiteit Leuven, *B*
 Jagiellonian University Cracow, *PL*
 Università degli Studi di Padova, *I*
 Charles University Pilzen, *CZ*
 General Faculty Hospital Prague, *CZ*
 Institute of Internal Medicine, *RU*
 San Luca Hospital Bucharest, *RO*
 Alexandrov University Hospital, *BU*

J.A. Staessen, R. Fagard
 K. Kawecka-Jaszcz, T. Grodzicki
 E. Casiglia
 J. Filipovsky
 J. Peleská
 Y. Nikitin
 S. Babeanu
 C. Nachev

Cel:

- ✗ określenie czynników genetycznych, warunkujących wysokość ciśnienia oraz występowania NT i innych schorzeń sercowo-naczyniowych,
- ✗ identyfikacja polimorfizmów genetycznych związanych z NT,
- ✗ utworzenie bazy danych opisującej fenotypy układu S-N w powiązaniu z podłożem genetycznych w 7. populacjach europejskich.

ZESPOŁY BADAWCZE EPOGH (2)

Università di Milano, *I*
 Freie Universität Berlin, *D*

G. Bianchi, D. Cusi,
 E. Brand, SM. Herrmann

Universiteit Maastricht, *NL*
 Universiteit Gent, *B*
 Erasmus Universiteit, *NL*

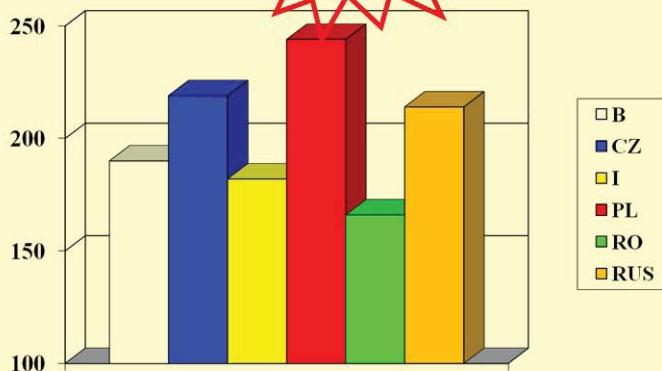
H. Struijker-Boudier
 L. Van Bortel
 W.H. Birkenhäger

THE EUROPEAN PROJECT ON GENES IN HYPERTENSION (EPOGH)

Dobowe wydalanie sodu
 z moczem (mmol/24h)

15 g NaCl

1998-2002

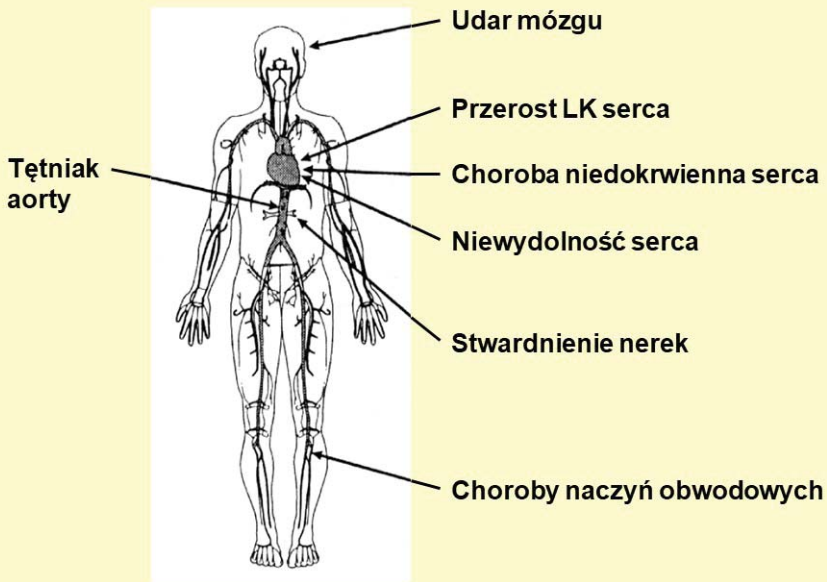

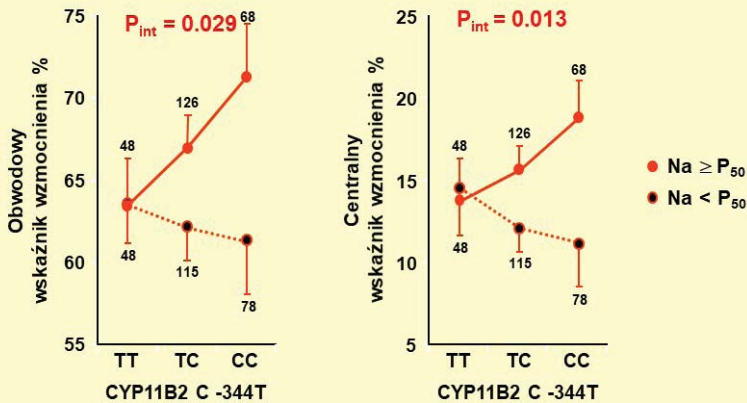
Stolarz K., et al. Hypertension. 2004.

W ramach badania European Project on Genes in Hypertension, prowadzonego w sześciu krajach europejskich, oceniano m.in. dobowe wydalanie sodu z moczem.

Chociaż na utratę sodu z moczem wpływa nie tylko jego spożycie, ale również funkcja nerek, to – wobec faktu, że do badania włączano osoby z prawidłową funkcją układu wydalniczego – parametr ten pozwala orientacyjnie ocenić poziom spożycia sodu (soli kuchennej) w danej populacji. Najwyższą utratę sodu z moczem obserwowano w Polsce (!!!), nieco niższą – w innych populacjach słowiańskich (Czechy, Rosja).
15g NaCl c. 250 mmol Na
Przeprowadzano dobowe zbiórki moczu.

Powikłania narządowe nadciśnienia tętniczego

EPOGH
**Obwodowy i centralny wskaźnik wzmocnienia fali tętna
w odniesieniu do genotypów CYP11B2**

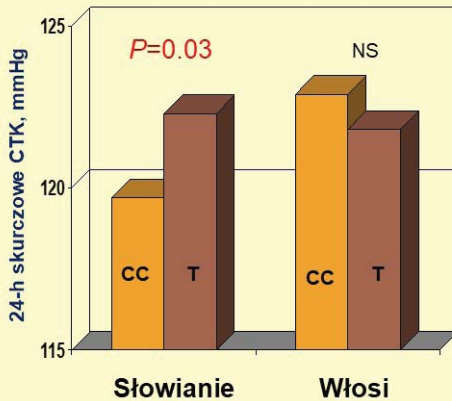
Wpływ zmienności genetycznej w obrębie syntazy aldosteronu (CYP11B2) na **obwodowy i aortalny wskaźnik wzmocnienia fali tętna** (ocena sztywności naczyń tętniczych) jedynie u badanych z wysokim dobowym wydalaniem sodu.

Wojciechowska W., et al. J Hypertens. 2004; 22: 2311-2319.

Poddając pod obserwację uwarunkowania genetyczne sztywności dużych naczyń tętniczych wykazano, że zmienność genetyczna w obrębie syntazy aldosteronu wpływa na obwodowy i aortalny wskaźnik wzmocnienia fali tętna jedynie u badanych z wysokim dobowym wydalaniem sodu.

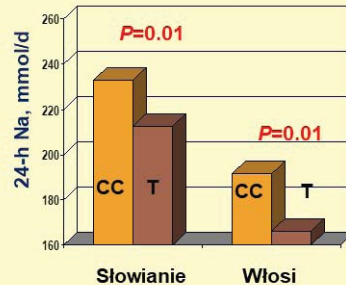
EPOGH

Ciśnienie tętnicze w 24-h ABPM a polimorfizm C1797T β -adducyny (ADD2)

Częstość allelu T:

Słowianie	9.1%
Włosi	15.2%

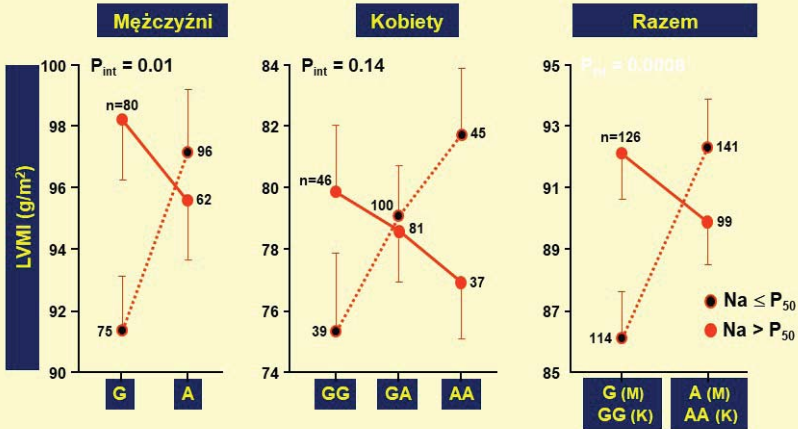
Polimorfizm C1797T β -adducyny wpływa na **wydalanie sodu** (obniżone, gdy allel T). Wykazuje również **związek ze skurczowym CTK**, ale tylko w populacjach o wysokim spożyciu sodu.

Tikhonoff V., et al. Am J Hypertens. 2003; 16: 840-846.

Zaskakujące obserwacje przyniosła analiza wpływu polimorfizmu C1797T genu β -adducyny na wartości ciśnienia tętniczego u osób pochodzących z populacji słowiańskich (Kraków i Nowosybirsk) oraz z populacji włoskiej (Mirano). Stwierdzono istotną różnicę w zależności pomiędzy genotypem a fenotypem, pomiędzy osobami pochodzenia słowiańskiego i osobami pochodzenia włoskiego. W populacjach słowiańskich skurczowe ciśnienie tętnicze w pomiarach ambulatoryjnych było istotnie wyższe u nosicieli allelu T w porównaniu do homozygot CC. Nie obserwowano takich zależności dla ciśnienia z pomiarów metodą tradycyjną, jak również w populacji włoskiej. Z kolei w obu populacjach allel T był związany z obniżonym wydalaniem sodu z moczem. Z uwagi na znaczne różnice w poziomie spożycia sodu pomiędzy osobami pochodzenia słowiańskiego a badanymi pochodzącymi z populacji włoskiej, wysunięto hipotezę o modulującym wpływie spożycia soli na ujawnienie się wpływu danego czynnika genetycznego na fenotyp końcowy.

EPOGH

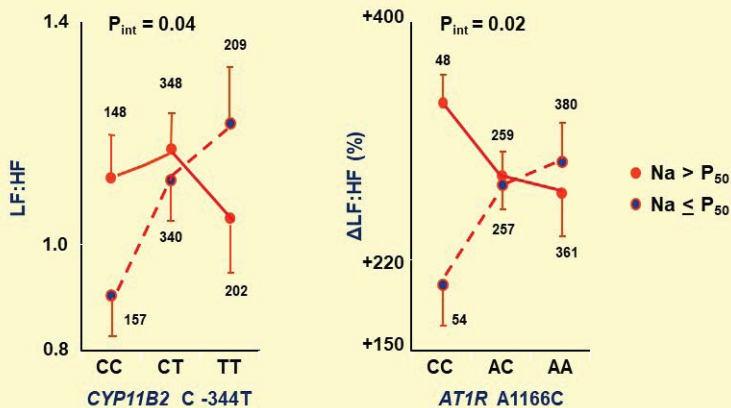
LVMI a *AGTR2* G1675A oraz 24-h wydalanie sodu

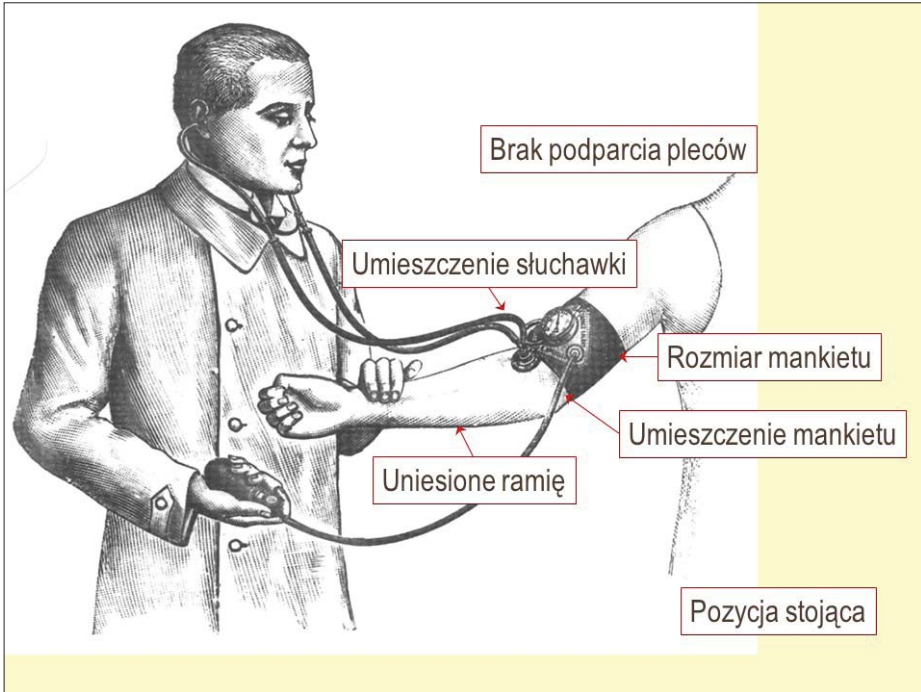
Kuznetsova T., et al. *Circulation*. 2004; 110 (17): 2644-2650.

EPOGH

Wskaźnik LF:HF w odniesieniu do genotypów *CYP11B2* i *AT1R*

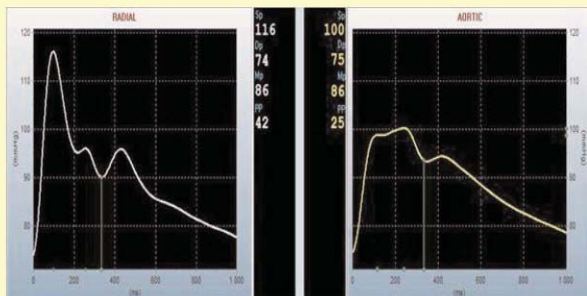
Stolarz K., et al. *Hypertension*. 2004; 44 (2): 156-162.

CIŚNIENIE CENTRALNE

Zjawisko wzmocnienia

Skurczowe ciśnienie jest wyższe w tętnicy ramiennej niż w aorcie wstępującej, ciśnienie rozkurczowe nieznacznie niższe, a średnie ciśnienie nie różni się istotnie.

Pomiar ciśnienia tętniczego wykonywany metodami klasycznymi na kończynach górnych nie odzwierciedla rzeczywistego ciśnienia, jakie panuje w aorcie lub w lewej komorze w czasie skurczu serca (ciśnienia centralnego), a ciśnienie tętnicze i kształt fali tętna różnią się istotnie w poszczególnych odcinkach drzewa tętniczego. Nie jest to wynikiem niedoskonałości pomiaru ciśnienia. Za różnicę ciśnienia odpowiada zjawisko wzmocnienia. Oznacza ono różnicę (wzrost) ciśnienia w tętnicach obwodowych (np. promieniowej, ramiennej) w stosunku do ciśnienia w aorcie wstępującej (ciśnienie centralne). Składają się na nią dwa elementy. Po pierwsze, właściwości elastyczne naczyń powodują, że szybkość fali tętna na obwodzie jest większa (trzy-, czterokrotnie) niż w dużych naczyniach, a to powoduje, że taki sam ładunek ciśnienia (iloczyn czasu i wielkości ciśnienia) musi zostać przemieszczony w krótszym czasie, tym samym wartość ciśnienia wzrasta. Po drugie, istnieje zjawisko fali odbitej, która w większym stopniu wzmacnia ciśnienie na obwodzie (bliżej naczyń oporowych, od których została odbita) niż w aorcie. Różnica ciśnienia tętniczego między tętnicą ramienną a aortą u młodej, zdrowej osoby może wynosić nawet 10–20 mm Hg. Z powodu zwiększonej sztywności naczyń u osób starszych różnica wartości skurczowego ciśnienia tętniczego między aortą wstępującą a tętnicami obwodowymi jest mniejsza niż u osób młodszych. Ciśnienie centralne w sposób bezpośredni wpływa na przeciążenie lewej komory (obciążenie następcze), warunkuje przepływ wieńcowy krwi oraz bezpośrednio wpływa na ściany tętnic wieńcowych i szyjnych, dlatego lepiej koreluje z nasileniem uszkodzeń narządowych oraz ryzykiem zdarzeń sercowo-naczyniowych niż ciśnienie tętnicze na kończynach górnych.

APARATY DO POMIARU CIŚNIENIA CENTRALNEGO

METODY POMIARU CIŚNIENIA CENTRALNEGO

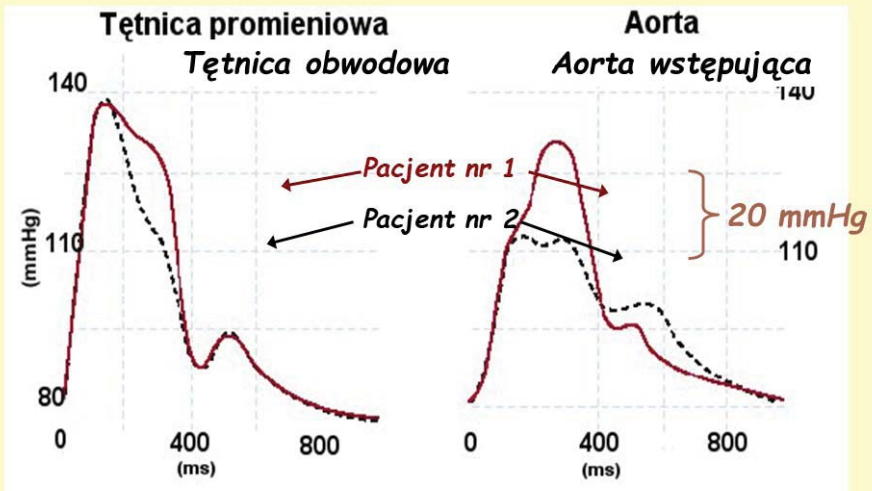
Całodobowa rejestracja centralnego ciśnienia tętniczego krwi:

BPro (HealthSTATS)

CIŚNIENIE CENTRALNE VS OBWODOWE

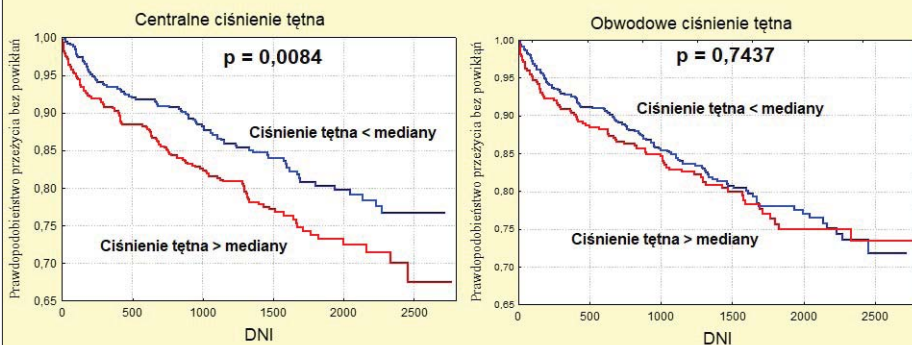

Karamanoglu M., et al. Eur Heart J.

Wynikiem opisanego mechanizmu jest istotna różnica między wartościami ciśnienia tętniczego w aorcie wstępującej, a ciśnieniem mierzonym na ramieniu, na którym najczęściej dokonuje się rutynowego pomiaru ciśnienia. I tak ciśnienie skurczowe oraz ciśnienie tętna w tętnicy ramiennej są wyższe niż w aorcie wstępującej, ciśnienie rozkurczowe jest nieznacznie niższe, natomiast średnie ciśnienie krwi nie różni się istotnie. Różnica między wartością ciśnienia skurczowego i ciśnienia tętna w aorcie wstępującej, a ich wartościami w tętnicach obwodowych może wynosić nawet dwadzieścia kilka milimetrów słupa rtęci i spowodowana jest poprzednio opisaną amplifikacją ciśnienia skurczowego.

CENTRALNE VS OBWODOWE CIŚNIENIE TĘTNA

The Aortic Blood Pressure and Survival Study

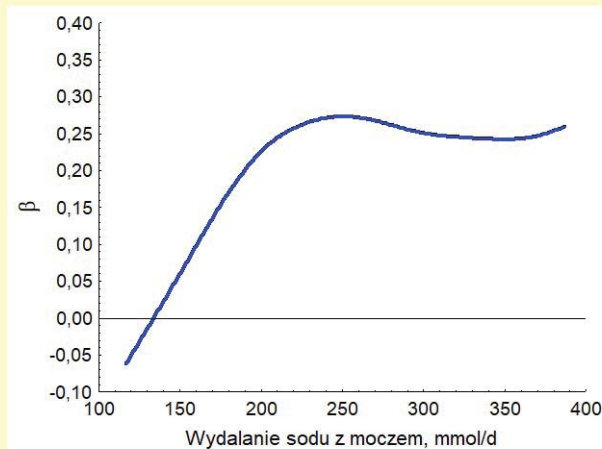

N = 1109 osób, czas obserwacji: 55,0 ± 17,2 miesięcy

Jankowski P., Kawecka-Jaszcz K., et al. Hypertension. 2008; 51: 848.

Zespół I Kliniki Kardiologii prowadził prawie pięcioletnią obserwację ponad 1100-osobowej grupy pacjentów, którym zmierzono centralne ciśnienie tętnicze w czasie koronarografii. Wykazaliśmy, iż centralne ciśnienie tętna znacznie lepiej przewiduje ryzyko występowania poważnych powikłań sercowo-naczyniowych (zgon z przyczyn sercowo-naczyniowych, zawał, udar, rewaskularyzacja) niż obwodowe ciśnienia tętna.

Wpływ spożycia soli na korelację między centralnym ciśnieniem tętna a IMT

Jankowski P, Stolarz-Skrzypek K., Kawecka-Jaszcz K., et al. PAMW. 2015; 125: 347.

Strona lewa slajdu – została udowodniona, natomiast czy udowodniono stronę prawą?

↑ **Spożycie sodu**

(1)

↑ **Ciśnienie tętnicze**

(2)

↑ **Zgony CV**
Incydenty CV

↓ **Spożycie sodu**

PREWENCJA NADCIŚNIENIA

↓ **Zgony CV**
Incydenty CV

Fatal and Nonfatal Outcomes, Incidence of Hypertension, and Blood Pressure Changes in Relation to Urinary Sodium Excretion

Katarzyna Stolarz-Skrzypok, MD, PhD

Tatiana Kuznetsova, MD, PhD

Lutgarde Thijs, MSc

Vakarie Tikbonoff, MD, PhD

Jitka Seidlerová, MD, PhD

Tom Richart, MD

Yu Jin, MD

Agnieszka Olszanecka, MD, PhD

Sofia Maljutina, MD, PhD

Edoardo Casiglia, MD, PhD

Jan Filipovsky, MD, PhD

Kalina Kawocka-Jaszcz, MD, PhD

Yuri Nikitin, MD, PhD

Jan A. Staessen, MD, PhD

for the European Project on Genes in Hypertension (EPOCH) Investigators

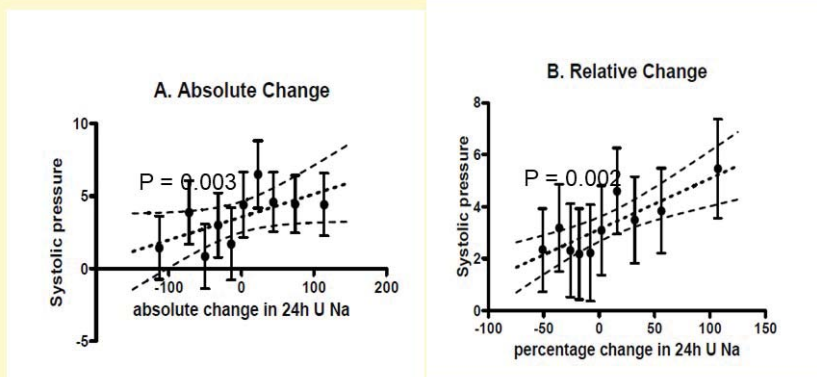
- Założenie, że niższe spożycie soli to w dłuższej perspektywie niższe ciśnienie krwi, nie zostało wcześniej potwierdzone w długoterminowej obserwacji populacji ogólnej.
- Podjęliśmy tę analizę w losowych próbach 5 populacji europejskich.

JAMA

JAMA. 2011; 305: 1777-1785.

European Project on Genes in Hypertension (EPOGH)

Zmiany CTK skurczowego w okresie obserwacji (śr. 6.4 lat) pozytywnie korelują ze zmianami 24hUVNa

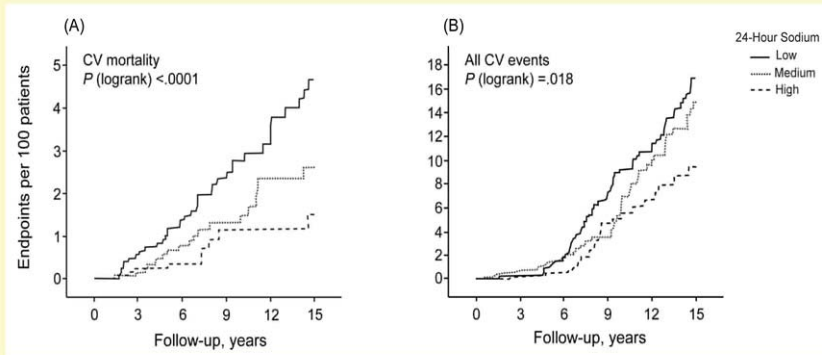
Standaryzowano wzgl. wieku, płci, BMI, spożycia alkoholu oraz 24hUVK

Stolarz-Skrzypiek K., Staessen J.A., Kawecka-Jaszcz K., et al. ISH. 2010.

W długoterminowej obserwacji badania EPOGH, które obejmuje również dane polskie, wykazaliśmy istotną korelację przyrostu ciśnienia skurczowego ze zmianami 24-godzinne go wydalania sodu z moczem, zarówno w wartościach bezwzględnych, jak i procentowych.

BADANIA OBSERWACYJNE NIŻSZE SPOŻYCIE SODU – WYŻSZE RYZYKO CV

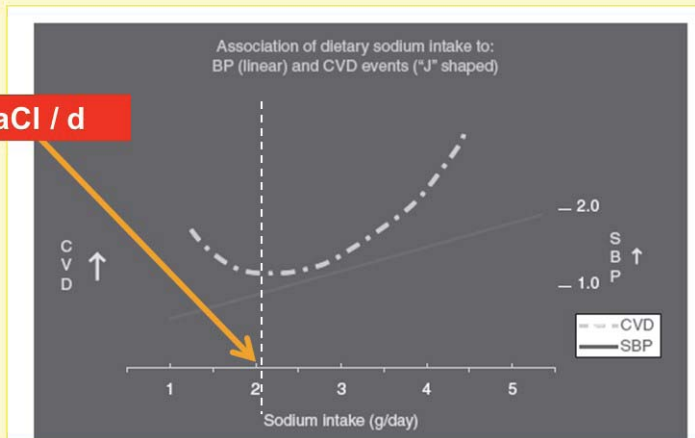
European Project on Genes in Hypertension (EPOGH: B, CZ, I, PL, RU),
n=3681, okres obserwacji (mediana) 7.9 lat

Stolarz-Skrzypek K., et al. JAMA. 2011; 305: 1777-1785.

ZALEŻNOŚĆ W KSZTAŁCIE 'KRZYWEJ J'?

5 g NaCl / d

Zależność między spożyciem Na⁺ a CTK – liniowa;
a CVD – krzywa J ?

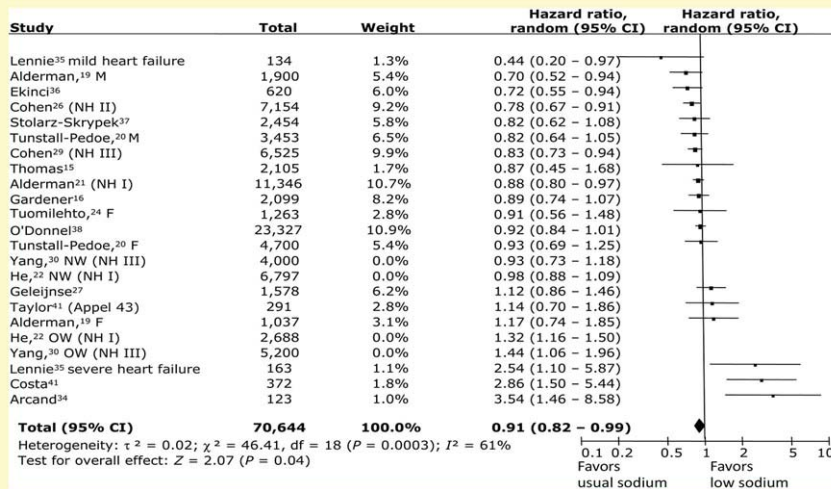
Alderman M.H. Am J Hypertens. 2011; 24: 854-846.

Compared With Usual Sodium Intake, Low- and Excessive-Sodium Diets Are Associated With Increased Mortality: A Meta-Analysis

Niels Graudal,¹ Gesche Jürgens,² Bo Baslund,¹ and Michael H. Alderman³

accepted for publication January 24, 2014.

All-cause mortality, usual sodium vs. low sodium.

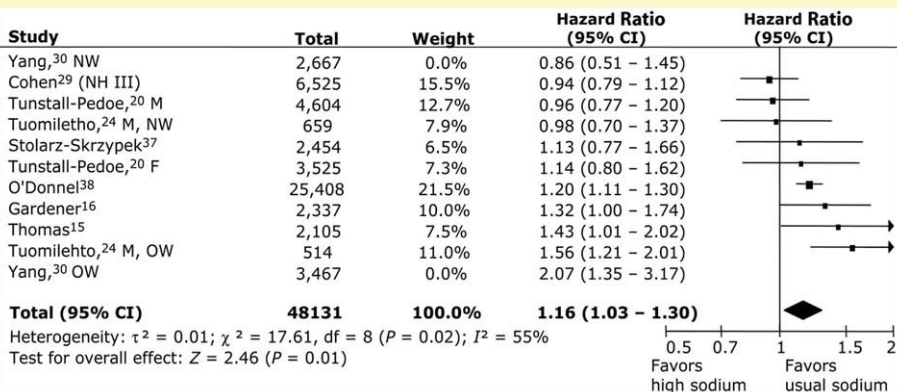
Umiarkowane spożycie sodu (115 – 215 mmol/dobę (6.5 g- 12.2 g NaCl) wiązało się z niższą umieralnością ze wszystkich przyczyn, w porównaniu do niskiego spożycia sodu (< 115 mmol/dobę, tj. < 6.5 g NaCl).

Graudal N., et al. Am J Hypertens. 2014; 27: 1129-1137.

AMERICAN JOURNAL OF HYPERTENSION

All-cause mortality, usual sodium vs. low sodium. Exchanging the first NHANES analyses 21,29 with the reanalyses: 22,30 (hazard ratio = 0.99; 95% confidence interval = 0.88 – 1.11; P = 0.84). Abbreviations: CI, confidence interval; F, female; M, male; NH, NHANES, NW, normal weight; OW, overweight.

All-cause mortality, high sodium vs. usual sodium

Umiarkowane spożycie sodu (115 – 215 mmol/dobę (6.5 g- 12.2 g NaCl) wiązało się z niższą umieralnością z wszystkich przyczyn w porównaniu do wysokiego spożycia sodu (> 215 mmol/dobę, tj. > 2.2 g NaCl).

All-cause mortality, high sodium vs. usual sodium. Exchanging the first NHANES analysis 29 with the reanalysis 30 (hazard ratio = 1.22; 95% confidence interval = 1.08–1.39; P = 0.002). Abbreviations: F, female; M, male; NH, NHANES; NW, normal weight; OW, overweight.

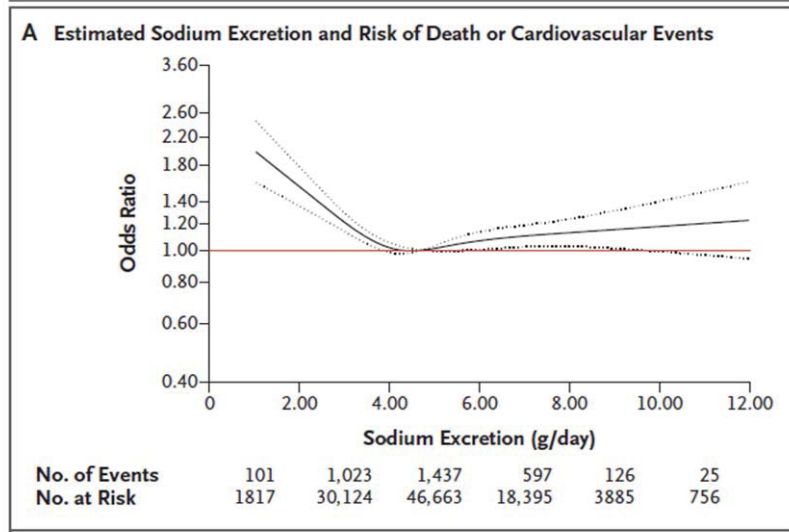
The NEW ENGLAND JOURNAL of MEDICINE

2014

ORIGINAL ARTICLE

Urinary Sodium and Potassium Excretion, Mortality, and Cardiovascular Events

Martin O'Donnell, M.B., Ph.D., Andrew Mente, Ph.D., Sumathy Rangarajan, M.Sc., Matthew J. McQueen, M.B., Ph.D., Xingyu Wang, Ph.D., Lisheng Liu, M.D., Hou Yan, Ph.D., Shun Fu Lee, Ph.D., Prem Mony, M.D., Anitha Devanath, M.D., Annika Rosengren, M.D., Patricio Lopez-Jaramillo, M.D., Ph.D., Rafael Diaz, M.D., Alvaro Avezum, M.D., Ph.D., Fernando Lanas, M.D., Khalid Yusoff, M.B., B.S., Romaina Iqbal, Ph.D., Rafal Ilow, Ph.D., Noushin Mohammadifard, M.Sc., Sadi Gulec, M.D., Afzal Hussein Yusufali, M.D., Lanthe Kruger, Ph.D., Rita Yusuf, Ph.D., Jephath Chifamba, M.Phil., Conrad Kabali, Ph.D., Gilles Dagenais, M.D., Scott A. Lear, Ph.D., Koon Teo, M.B., Ph.D., and Salim Yusuf, D.Phil., for the PURE Investigators*

101, 945 uczestników

17 krajów

N Engl J Med. 2014 Aug 14; 371 (7): 612-623.

ZALECENIA**dla populacji ogólnej – prewencja nadciśnienia**

Guideline:

2011

**Sodium intake
for adults and
children**

„Zalecana redukcja spożycia Na < 2,0 g/dobę → 5,0 g NaCl/dobę”.

**The Importance of Population-Wide Sodium Reduction as a
Means to Prevent Cardiovascular Disease and Stroke**

A Call to Action From the American Heart Association

„Zalecane spożycie Na < 2,3 g/dobę → 5,75 g NaCl/dobę”.

2011

BADANIA INTERWENCYJNE META-ANALIZA COCHRANE 2011

- ❖ 7 RCT, 6250 osób badanych
 - 3 RCT u normotoniczków (THP, TOHP I, TOHP II), n=3518
 - 2 RCT w nadciśnieniu tętniczym (TONE), n= 758
 - 1 RCT (60% HT, 40% NT), n = 1981
 - 1 RCT w niewydolności serca, n=114
- ❖ Okres obserwacji od 6 – 71 msc (trial FU)
od 6 msc – 12.7 lat (long-term FU)
- ❖ Interwencja dietetyczna z ograniczeniem Na lub zalecenie ograniczenia spożycia Na vs. brak zaleceń

Taylor R.S., et al. Am J Hypertens. 2011; 24: 843-853.

ZALECENIA

dla pacjentów z nadciśnieniem tętniczym

Zasady postępowania w nadciśnieniu tętniczym — 2015 rok

„Należy ograniczyć spożycie soli kuchennej do ok.
5 g NaCl (85 mmol Na) na dobę.”

Wytyczne ESH/ESC dotyczące postępowania w nadciśnieniu tętniczym w 2013 roku

Grupa Robocza Europejskiego Towarzystwa Nadciśnienia Tętniczego (ESH) i Europejskiego Towarzystwa Kardiologicznego (ESC)
do spraw postępowania w nadciśnieniu tętniczym

„Zaleca się ograniczenie spożycia soli **do 5-6 g dziennie.**”

PODSUMOWANIE

- ❖ Sód jest niezbędnym składnikiem odżywiania
 - zależność spożycia z wartościami ciśnienia krwi jest liniowa,
 - zależność z powikłaniami nadciśnienia tętniczego ma kształt krzywej J,
 - wytyczne powinny określać optymalny zakres spożycia.
- ❖ Wysokie spożycie sodu jest czynnikiem ryzyka nadciśnienia i chorób sercowo-naczyniowych.
- ❖ Dowody dla obniżenia spożycia soli z wysokiego (15g/dobę) do umiarkowanego (10-5g/dobę) są przekonujące.

- ❖ Spożywanie dużej ilości soli jest **przyzwyczajeniem**.
- ❖ Możemy się od niej również odzwyczaić.
- ❖ Przyzwyczajenie do smaku soli kuchennej można zmienić w ciągu kilku tygodni.

SÓL JAKO BOGACTWO NATURALNE

Zgromadzenie Ogólne podjęło decyzję o przeniesieniu części wyborczej na sesję jesienną.

2. 26.10.2015 r.

Zaproszenie

PREZYDIUM ODDZIAŁU
POLSKIEJ AKADEMII NAUK W KRAKOWIE

uprzejmie zaprasza na

SESJĘ WYBORCZĄ
ZGROMADZENIA OGÓLNEGO
CZŁONKÓW PAN ODDZIAŁU W KRAKOWIE

która odbędzie się w poniedziałek, dnia 26 października 2015 roku
o godzinie 11.00 w sali posiedzeń Oddziału PAN w Krakowie
przy ul. św. Jana 28

WICEPREZES ODDZIAŁU PAN

(-) Barbara Bilińska

PORZĄDEK DZIENNY

1. Otwarcie Sesji – czł. koresp. PAN Barbara Bilińska, Wiceprezes Oddziału.
2. Wybór Przewodniczącego Sesji.
3. Wybory uzupełniające do Komisji Wyborczej Oddziału.
4. Wybór Komisji Skrutacyjnej.
5. Przedstawienie kandydatów do władz Prezydium Oddziału na kadencję 2015–2018 – Przewodnicząca Komisji Wyborczej.
6. Wybór Prezesa i członków (Wiceprezesa i 1 członka) Prezydium Oddziału.

Bardzo proszę o niezawodne przybycie ze względu na konieczność zapewnienia statutowego kworum.

Sylwetka kandydata – prof. Andrzeja Jajszczyka
– na stanowisko Prezesa Oddziału

prof. Andrzej JAJSZCZYK

- data urodzenia: 23 stycznia 1952 roku,
 - specjalność naukowa: telekomunikacja, sieci komputerowe i telekomunikacyjne, telekomunikacja;
 - członek korespondent PAN od 2013 roku,
 - Dyrektor Narodowego Centrum Nauki – do 2014 roku,
 - profesor zwyczajny, Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica.
-
- Działalność naukowa i naukowo-organizacyjna:
 - stopień doktora nauk uzyskał w zakresie telekomunikacji w 1979 roku,
 - doktora habilitowanego – w 1986 roku,
 - tytuł profesora – w 1994 roku,
 - wypromował 11 doktorów nauk.

 - Autor bądź współautor ponad 280 publikacji naukowych (w tym ponad 60 w najlepszych czasopismach z tzw. listy filadelfijskiej), 11 monografii i podręczników, 19 patentów.

 - Wybrane, ważniejsze opublikowane prace naukowe:
 - G. Iwacz, A. Jajszczyk, M. Zajączkowski: *Multimedia Broadcasting and Multicasting in Mobile Networks*, John Wiley & Sons, Ltd., Chichester 2008.
 - R. Wójcik, A. Jajszczyk: *Flow Oriented Approaches to QoS Assurance*, *ACM Computing Surveys*, vol. 44, no. 1, January 2012, pp. 5:1–5:37.
 - P. Chołda, A. Jajszczyk: *Recovery and its Quality in Multilayer Networks*, *IEEE/OSA Journal of Lightwave Technology*, vol. 28, no. 4, March 2010, pp. 372–389 (Invited Paper).
 - P. Chołda, A. Jajszczyk: *Reliability Assessment of Optical p-Cycles*, *IEEE/ACM Transactions on Networking*, vol. 15, no. 6, December 2007, pp. 1579–1592.
 - A. Jajszczyk: *Optical networks – The electro-optic reality*, *Optical Switching and Networking* (Elsevier), vol. 1, no. 1, January 2005, pp. 3–18.
 - A. Jajszczyk: *Rearrangeability of multicast Clos networks with middle-stage fan-out*, *IEEE Communications Letters*, vol. 7, no. 12, December 2003, pp. 599–600.

- A. Jajszczyk: On nonblocking multiconnection networks composed of digital switching matrices, *J. Austral. Math. Soc., Ser. B*, vol. 31, 1989, pp. 188–203.
 - A. Jajszczyk: A Dynamic Programming Approach to Optimization of Switching Networks Composed of Digital Switching Matrices, *IEEE Transactions on Communications*, vol. COM-35, no. 12, December 1987, pp. 1342–1346.
 - A. Jajszczyk: „Comments on Three-stage multiconnection networks which are nonblocking in the wide sense”, by F. K. Hwang, *The Bell System Technical Journal*, vol. 62, no. 7, July 1983, pp. 2113–2114.
 - A. Jajszczyk: Optimal Structures of Benes’ Switching Networks, *IEEE Transactions on Communications*, vol. COM-27, no. 2, February 1979, pp. 433–437.
- Uzyskane patenty, m.in.:
- A. Jajszczyk, W. Kabaciński: „Wielosekcyjne cyfrowe pole komutacyjne” (Multistage digital switching network), European Patent No. 0212431, 1986; zarejestrowany w następujących krajach: Austria, Niemcy, Francja, Wielka Brytania, Włochy, Holandia, Szwecja; US Patent No. 4,956,840, 1988; Patent nr 149000, 1986, wdrożony w zakładach WZT Teletra w Poznaniu.
 - A. Jajszczyk, J. Tyszer: „Sposób testowania komutatora cyfrowego oraz układ do testowania komutatora cyfrowego”, Patent nr 149657, 1986, wdrożony w zakładach WZT Teletra w Poznaniu.
- Funkcje w strukturach PAN:
- Komitet Elektroniki i Telekomunikacji (członek),
 - Komitet Naukoznawstwa (członek).
- Funkcje poza strukturami PAN:
- Członek Rady Naukowej Instytutu Łączności (1999–2003),
 - Członek Rady Naukowej Ośrodka Badawczo-Rozwojowego Telekomunikacji (1989–1991),
 - Członek Rady Muzeum przy Muzeum Narodowym w Krakowie (od 2011 roku).
- Redakcje:
- „China Communications”, zastępca redaktora naczelnego (od 2013 roku),
 - „Journal of Telecommunications and Information Technology”, przewodniczący Rady Programowej (od 1999 roku),
 - „IEEE Communications Magazine”, redaktor naczelny (1998–2000), wprowadził ten miesięcznik na pierwsze miejsce wśród wszystkich światowych czasopism telekomunikacyjnych w kategorii impact factor,

- „IEEE Global Communications Newsletter”, założyciel i redaktor naczelny (1994–1996),
 - Dyrektor ds. czasopism IEEE Communications Society odpowiedzialny za wydawanie m.in. trzech czołowych światowych czasopism z obszaru telekomunikacji: „IEEE Network”, „IEEE Communications Magazine” i „IEEE Wireless Communications” (2004–2005 i ponownie 2010–2011),
 - Udział w pracach rad redakcyjnych bądź doradczych czasopism: „IEEE Transactions on Communications”, „Computer Communications”, „Annales des Télécommunications”, „Security and Communication Networks”, „International Journal of Future Generation Communication and Networking”, „Infocommunications Journal”, „Przegląd Telekomunikacyjny i Wiadomości Telekomunikacyjne”.
- Działalność w zagranicznych i międzynarodowych organizacjach naukowych, m.in.:
- International Federation for Information Processing IFIP WG6.2, Network and Internetwork Architectures (od 1994 roku); IFIP WG 6.10, Photonic Networks (od 2010 roku), przedstawiciel Polski;
 - IEEE Communications Society: dyrektor ds. czasopism, 2004–2005, 2010–2011; dyrektor na obszar Europa, Afryka i Bliski Wschód, 2006–2007; wiceprezes (Vice President – Technical Activities), 2008–2009;
 - Fellow of the Institute of Electrical and Electronics Engineers (IEEE), „For contributions to the theory and practice of telecommunications switching” (1998).
- Członek Rady Konsultacyjnej przy Ministrze Łączności (22.07.1998–18.07.2001),
- Członek Forum Ekspertów Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego opracowujących strategię rozwoju szkolnictwa wyższego oraz wytyczających narzędzia i metody jej realizacji (2010–2011),
- Członek zespołu MNiSW opracowującego kryteria oceny dorobku naukowego (2008),
- Członek Zespołu ds. Nagród Prezesa Rady Ministrów za wyróżnione rozprawy doktorskie i habilitacyjne oraz działalność naukową, naukowo-techniczną lub artystyczną (2010–2012),
- Wiceprezes Zarządu Fundacji Kyoto-Kraków (od 15.03.2004 roku).
- Inne rodzaje działalności, m.in.:
- kierowanie ze strony polskiej 7 europejskimi projektami badawczymi (1995–2010).

- Profesor wizytujący: University of Adelaide, Australia; Queen’s University, Kingston, Ontario, Kanada; Ecole Nationale Supérieure des Télécommunications de Bretagne, Rennes, Francja.
- Zainicjowanie i organizacja ważnych cyklicznych konferencji międzynarodowych: „IEEE High Performance Switching and Routing HPSR”, „IEEE Workshop on IP-oriented Operations & Management IPOM”; przewodniczenie bądź współprzewodniczenie 12 międzynarodowym konferencjom naukowym; członkostwo w komitetach sterujących i doradczych 12 cyklicznych międzynarodowych konferencji naukowych; członkostwo w komitetach programowych i naukowych ponad 100 konferencji naukowych.
- Członek trzyosobowej Rady Strategicznej Tel-Energ S.A. (1999–2002).
- Przewodniczący Rady Nadzorczej Alcatel Polska S.A. (2001–2007, od 2006 roku – Alcatel-Lucent Polska S.A.). Przewodniczący Rady Nadzorczej Alcatel Teletra S.A. (2001–2006).
- Przewodniczący Rady Nadzorczej TTI Inventel S.A. (2001–2003).
- Doradca Prezesa Polkomtel S.A. ds. Strategii i Technologii (2006–2007).
- Członek Rady Programowej Polskiego Forum Obywatelskiego (od 2007 roku).
- Udział w pracach konsorcjum firmy Ernst & Young i Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową, który na zlecenie MNiSW opracował strategię rozwoju szkolnictwa wyższego do 2020 roku (2009–2010).
- Członek Małopolskiej Rady Gospodarczej przy zarządzie województwa małopolskiego (od 2011 roku).
- Wiceprzewodniczący Rady Programowej Kongresu Obywatelskiego (od 2012 roku).
- Konsultant producentów, operatorów i agencji rządowych w Polsce, Australii, Kanadzie, Francji, Indiach, Niemczech i Stanach Zjednoczonych.
- Nagrody, wyróżnienia i odznaczenia, m.in.:
 - Nagrody Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki (Ministra Edukacji) za osiągnięcia w dziedzinie badań naukowych (1980, 1984, 1987, 1994, 1996).
 - Laureat subsydium profesorskiego Fundacji na rzecz Nauki Polskiej (2005). Nagroda Fundacji na rzecz Nauki Polskiej w obszarze nauk technicznych za badania w zakresie teorii węzłów szybkich sieci telekomunikacyjnych, stanowiących podstawę budowy Internetu nowej generacji (2008).
 - Nagroda Badawcza Siemens za „Badania w zakresie sieci i systemów telekomunikacyjnych nowej generacji” (2008). Joseph LoCicero Award for Exemplary Service to Publications za „wybitne zasługi dla IEEE Communications Society w obszarze publikacji”, USA (2008).

- Krakowska Nagroda Allianz 2011 „Kultura Nauka Media”, nagroda w dziedzinie „Nauka” (2012).
- Odznaczenia: Medal Komisji Edukacji Narodowej (2004); Medal im. prof. Janusza Groszkowskiego. Nr 426. Stowarzyszenie Elektryków Polskich, Warszawa (2011).

Sylwetka kandydata – prof. Wiesława W. Pawlika
– na członka Prezydium Oddziału

prof. Wiesław W. PAWLIK

- data urodzenia: 19 maja 1939 roku,
 - specjalność naukowa: fizjologia układu krążenia krwi; doświadczalna gastroenterologia; neurohormonalna regulacja krążenia krwi i oxygenacji tkanek przewodu pokarmowego; naczyniowe mechanizmy uszkodzeń i protekcji błony śluzowej przewodu pokarmowego trzustki i wątroby;
 - członek korespondent PAN od 2004 roku,
 - emerytowany profesor, Katedra Fizjologii, Collegium Medium Uniwersytetu Jagiellońskiego.
- Działalność naukowa i naukowo-organizacyjna:
- stopień doktora nauk medycznych uzyskał w zakresie fizjologii w 1971 roku,
 - tytuł profesora – w 1991 roku,
 - wypromował 10 doktorów nauk medycznych.
- Najważniejsze opublikowane prace, m.in.:
- *Effects of Vasoactive Agents on Intestinal Oxygen Consumption and Blood Flow* (współautorzy: A. P. Shepherd, E. D. Jacobson), J. Clin. Invest., 56, 1976;
 - *Gastrointestinal, Secretory, Motor and Circulatory Effects of Cortico-Tropin Releasing Factor (CRF)* (współautorzy: S. J. Konturek, J. Bilski, P. Thor, K. Czarnobilski, B. Szoke, A. Schally), Life Sci., 37, 1985;
 - *Sympathetic Nerves Modulate Reactive Hyperemia in Rat Gut* (współautorzy: O. D. Hottenstein, E. D. Jacobson), Am. J. Physiol., 261, 1991;
 - *Nitric Oxide Mediates Intestinal Hyperemic Responses to Intraluminal Bile-Oleate and to Activation of Sensory Neurons* (współautorzy: P. Gustaw, E.D. Jacobson, R. Sendur, K. Czarnobilski), Pflugers Arch. J. Physiol., vol. 429, no 3, 1995;

- *Prostaglandin/Cyclooxygenase Pathway in Ghrelin-Induced Gastroprotection Against Ischemia-Reperfusion Injury* (współautorzy: T. Brzozowski, R. Pajdo, D. Drozdowicz, S. Kwiecień, S. J. Konturek), *Journal of Pharmacology and Experimental Therapeutics*, 319, 2006.
- Funkcje w strukturach PAN, m.in.:
 - Członek: Komitetu Nauk Fizjologicznych PAN (od 1993 roku); Komitetu Narodowego ds. Współpracy z Międzynarodową Unią Nauk Fizjologicznych (od 1996 roku); Komisji Gastroenterologii i Hepatologii Komitetu Patofizjologii Klinicznej PAN (od 2004 roku). Członek (1986), przewodniczący (1999–2007) Komisji Nauk Medycznych Oddziału PAN w Krakowie oraz Komisji Trawienia Komitetu Nauk Fizjologicznych PAN (od 1993 roku).
- Funkcje poza strukturami PAN, m.in.:
 - Prodziekan (1990–1993) Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej w Krakowie,
 - Prodziekan (1993–1996), dziekan (1996–2002) Wydziału Lekarskiego Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego,
 - Pełnomocnik rektora (2002–2005) Uniwersytetu Jagiellońskiego ds. dydaktyki i współpracy z zagranicą w Collegium Medicum,
 - Członek Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego (2002–2005) Prorektor Uniwersytetu Jagiellońskiego ds. Collegium Medicum (2005–2008),
 - Przewodniczący (1984–1995) Rady Instytutu Fizjologii Akademii Medycznej w Krakowie,
 - Kierownik (1985–2009) Zakładu Fizjologii Doświadczalnej Instytutu Fizjologii Akademii Medycznej w Krakowie, a następnie Katedry Fizjologii Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego,
 - Kierownik (2002–2009) Katedry Fizjologii Collegium Medicum.
- Redakcje:
 - Zastępca redaktora (1990–2008) czasopisma „Journal of Physiology and Pharmacology” oraz redaktor „Medical Science Monitor” (1997–2000),
 - Członek komitetu redakcyjnego „Gastroenterologia Polska” oraz „Folia Medica Cracoviensia” i „Journal of Physiology and Pharmacology”.
- Od 1996 roku członek Polskiej Akademii Umiejętności,
- Członek zespołu Ministra Zdrowia ds. Założeń Systemu Kształcenia w Uczelniach Medycznych (2002–2003) oraz Konferencji Rektorów Akademickich Uczelni Medycznych (2003–2008),
- Sekretarz (1990–1996) Zarządu Głównego, prezes (1996–2002, od 2008 roku), członek honorowy (2008) Polskiego Towarzystwa Fizjologicznego,
- Wiceprezes (2004–2006) Polskiego Towarzystwa Gastroenterologii.

- Inne rodzaje działalności, m.in.:
 - Członek (2005–2010) Komisji Nagród Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa,
 - Współautor 4 filmów dydaktycznych dotyczących fizjologii i patofizjologii układu krążenia krwi – filmy nagrodzone w Warnie (1966), Montrealu (1967) oraz Belgradzie (1978).
- Nagrody, wyróżnienia i odznaczenia, m.in.:
 - Honorowy profesor University of California, Medical School, Irvine (2008),
 - Nagroda Wydziału Nauk Medycznych PAN (1984),
 - Nagroda Sekretarza Naukowego PAN (1988),
 - Nagroda I stopnia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej (1986, 1993),
 - Nagroda Ministra Edukacji Narodowej (2005),
 - Nagroda III Europejskiego Kongresu Gastroenterologii – Oslo (1994),
 - Nagroda Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (2006),
 - Nagroda Ministra Zdrowia (2008),
 - Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (2003),
 - Medal Komisji Edukacji Narodowej (2006),
 - Medal 50-lecia Akademii Medycznej im. Powstańców Śląskich, Wrocław (2000),
 - Medal dr. Aleksandra Kramera, Krakowskie Towarzystwo Lekarskie (2001),
 - Medal Orła Złotego Akademii Pedagogicznej im. Komisji Edukacji Narodowej, Kraków (2003),
 - Medal of Pioneers – 2 nd Symposium „Brain-Gut Axis”, Kraków (2003),
 - Laur Jagielloński, Uniwersytet Jagielloński (2004),
 - Medal im. Jana Mikulicza Radeckiego, Wrocław (2005),
 - Medal Napoleona Cybulskiego (2008),
 - Certificate of Fellowship Amerykańskiego Towarzystwa Gastroenterologii (2009).

Dokonano prawomocnego wyboru prof. Andrzeja Jajszczyka na Prezesa Oddziału PAN w Krakowie na kadencję 2015–2018 oraz prof. Wiesława W. Pawlika na członka Prezydium Oddziału.

Nowo wybrany Prezes Oddziału prof. Andrzej Jajszczyk – zgodnie z regulaminem – przedstawił sylwetkę kandydata na Wiceprezesa Oddziału, prof. Ryszarda Nycza.

Sylwetka kandydata – prof. Ryszarda Nycza
 – na Wiceprezesa Oddziału

prof. Ryszard NYCZ

- data urodzenia: 9 grudnia 1951 roku,
 - specjalność naukowa: historia nowoczesnej literatury polskiej, teoria literatury, antropologia literatury, studia kulturowe (kulturoznawstwo),
 - członek korespondent PAN od 2010 roku,
 - Profesor zwyczajny, Uniwersytet Jagielloński; Instytut Badań Literackich PAN.
-
- Działalność naukowa i naukowo-organizacyjna:
 - stopień doktora nauk humanistycznych uzyskał w 1983 roku,
 - tytuł profesora – w 1997 roku,
 - wypromował 12 doktorów nauk.
 - Najważniejsze opublikowane prace, m.in.:
 - *Sylwy współczesne. Problem konstrukcji tekstu*, Wrocław 1984, Kraków 1996;
 - *Tekstowy świat. Poststrukturalizm a wiedza o literaturze*, Warszawa 1993, 1995, Kraków 2000, tłum. na j. bułgarski 2005, tłum. na j. ukraiński 2007;
 - *Język modernizmu. Prolegomena historycznoliterackie*, Wrocław 1997, 2002;
 - *Literatura jako trop rzeczywistości. Poetyka epifanii w nowoczesnej literaturze polskiej*, Kraków 2001.
 - Funkcje w strukturach PAN, m.in.:
 - Członek Komitetu Nauk o Literaturze PAN, Komitet Nauk o Kulturze PAN.
 - Funkcje poza strukturami PAN, m.in.:
 - Kierownik Katedry Antropologii Literatury i Badań Kulturowych Wydziału Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego (od 2000 roku),
 - kierownik Studium Doktoranckiego (od 2000 roku).
 - Redaktor naczelny dwumiesięcznika „Teksty Drugie” (od 1990 roku).
 - Członek Polskiej Akademii Umiejętności.

- Uczestnictwo w pracach:
 - Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów (od 2000 roku),
 - Rady Nauki przy Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego (od 2004 roku).

- Nagrody, wyróżnienia i odznaczenia, m.in.:
 - Doktorat honoris causa Uniwersytetu Opolskiego (2008),
 - Nagroda Wydziału I Nauk Społecznych PAN (1994),
 - Nagroda Ministerstwa Edukacji Narodowej (1998),
 - subsydium profesorskie Fundacji na rzecz Nauki Polskiej (2002),
 - Nagroda Prezesa Rady Ministrów (2003),
 - Złoty Krzyż Zasługi (1998),
 - Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (2005),
 - Medal Komisji Edukacji Narodowej (2002).

Dokonano prawomocnego wyboru prof. Ryszarda Nycza na Wiceprezesa Oddziału PAN w Krakowie na kadencję 2015–2018.

3. 13.06.2016 r.**Zaproszenie**

PREZYDIUM ODDZIAŁU
POLSKIEJ AKADEMII NAUK W KRAKOWIE

uprzejmie zaprasza na

SESJĘ ZWYCZAJNĄ
ZGROMADZENIA OGÓLNEGO
CZŁONKÓW PAN ODDZIAŁU W KRAKOWIE

która odbędzie się w poniedziałek, dnia 13 czerwca 2016 roku
o godzinie 11.00 w sali im. Michała Bobrzyńskiego
Collegium Maius UJ, ul. Jagiellońska 15

PREZES ODDZIAŁU PAN

(-) Andrzej Jajszczyk

PORZĄDEK DZIENNY

1. Otwarcie Sesji – czł. koresp. PAN Andrzej Jajszczyk, Prezes Oddziału.
2. Sprawozdanie Prezesa Oddziału z działalności Oddziału PAN w 2015 roku.
3. Dyskusja.
4. „Polscy uchodźcy w Iranie w latach II Wojny Światowej – akceptacja, odrzucenie, stereotypy” – wykład prof. Anny Krasnowolskiej, wiceprzewodniczącej Komisji Orientalistycznej Oddziału PAN.

Sprawozdanie Prezesa z działalności Oddziału w 2015 roku

 POLSKA AKADEMIA NAUK	<p>SESJA ZWYCZAJNA ZGROMADZENIA OGÓLNEGO CZŁONKÓW ODDZIAŁU PAN W KRAKOWIE</p> <p>13 czerwca 2016</p>
---	--

 POLSKA AKADEMIA NAUK	<p>Porządek dzienny</p> <ol style="list-style-type: none">1. Otwarcie Sesji.2. Sprawozdanie Prezesa Oddziału z działalności Oddziału w 2015 r.3. Dyskusja.4. Wykład: Prof. Anna Krasnowolska – „Polscy uchodźcy w Iranie w latach II Wojny Światowej”.5. Zakończenie Sesji.
---	---

Odeszli od nas

Zmarli po 26.06.2015 roku:

- prof. Stanisław Knothe – członek rzeczywisty PAN,
- prof. Wojciech Rojek – Komisja Historyczna,
- prof. Maria Podraza-Kwiatkowska – Komisja Historycznoliteracka,
- prof. Witold Mańczak – Komisja Językoznawstwa, Komisja Słowianoznawstwa,
- prof. Maria Karpluk – Komisja Językoznawstwa,
- dr Sylwester Dziki – Komisja Prasoznawcza,
- prof. Maria Aleksandra Knothe – Komisja Biologiczna,
- prof. Andrzej Królikowski – Komisja Gospodarki Wodnej,
- prof. Edward Maciąg – Komisja Budownictwa,
- prof. Tadeusz Bartkowicz – Komisja Urbanistyki i Architektury,
- mgr Stanisław Zwolski – Komisja Historii i Filozofii Medycyny,
- prof. Krzysztof Kaczanowski – Komisja Archeologiczna.

Sprawozdanie z działalności
Oddziału PAN w Krakowie
w 2015 roku

Andrzej Jajszczyk
Prezes Oddziału PAN
w Krakowie

Obszar działania i członkowie

Obszar działania

- województwa:
 - małopolskie,
 - podkarpackie,
 - świętokrzyskie.

Członkowie

- 53 członków:
 - 32 rzeczywistych,
 - 21 korespondentów,(37członków seniorów).

Prezydium Oddziału

Prezydium Oddziału

- Prezes
 - prof. Ryszard Tadeusiewicz (do 1.07.2015)
 - prof. Andrzej Jajszczyk (od 1.12.2015)
- Wiceprezesa
 - prof. Barbara Bilińska
 - prof. Edward Necka (do 26.06.2015)
 - prof. Ryszard Nycz (od 26.10.2015)
- Członkowie Prezydium Oddziału
 - prof. dr hab. Jerzy Lis
 - prof. Jerzy Vetulani (do 26.10.2015)
 - prof. Wiesław W. Pawlik (od 26.10.2015)

Posiedzenia w 2015 roku

Posiedzenia:

- 2 Zgromadzenia Ogólne
 - 26.06.2015 r.
 - 26.10.2015 r.

- 4 posiedzenia Prezydium
 - 27.02.2015 r.
 - 28.05.2015 r.
 - 28.09.2015 r.
 - 4.12.2015 r.

Komisje Naukowe Oddziału

Komisje naukowe Oddziału:

- 30 komisji,
- 982 członków.

Posiedzenia komisji:

- 123 posiedzenia z udziałem referentów, m.in. z Gruzji, Iranu, Japonii, Niemiec, Rosji, Słowacji, Ukrainy i Węgier.

Najbardziej aktywne Komisje naukowe Oddziału:

- Komisja Prasoznawcza, Komisja Nauk Medycznych, Komisja Urbanistyki i Architektury, Komisja Orientalistyczna, Komisja Słowianoznawstwa.

Komisje Naukowe Oddziału

- **Największe komisje:**
 - Komisja Językoznawstwa, 69 członków
 - Komisja Urbanistyki i Architektury, 60 członków
- **Najmniejsze komisje:**
 - Komisja Historii i Filozofii Medycyny, 11 członków
 - Komisja Ochrony Zdrowia Publicznego, 13 członków

Problem ograniczenia wielkości poszczególnych komisji

Członkowie Honorowi Komisji

Spotkanie Prezydium Oddziału z Przewodniczącymi Komisji Naukowych (14.03.2016 roku)

Jednostki badawcze PAN

Jednostki badawcze PAN usytuowane na terenie działania Oddziału:

- 11 instytutów PAN
- 11 innych jednostek badawczych

Inne jednostki:

- Archiwum Nauki PAN i PAU
 - Sprawa statutu Archiwum
- Biblioteka Naukowa PAU i PAN

Instytuty PAN

- Instytut Botaniki im. Władysława Szafera PAN
- Instytut Farmakologii PAN
- Instytut Fizjologii Roślin im. Franciszka Górskiego PAN
- Instytut Fizyki Jądrowej im. H. Niewodniczańskiego PAN
- Instytut Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią PAN
- Instytut Języka Polskiego PAN
- Instytut Katalizy i Fizykochemii Powierzchni im. J. Habera PAN
- Instytut Mechaniki Górotworu PAN
- Instytut Metalurgii i Inżynierii Materiałowej im. Aleksandra Krupkowskiego PAN
- Instytut Ochrony Przyrody PAN
- Instytut Systematyki i Ewolucji Zwierząt PAN

Konferencje

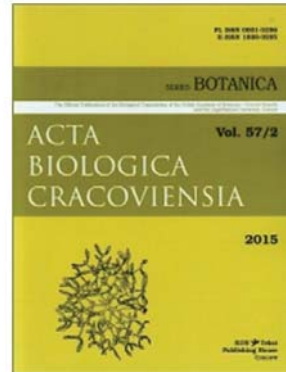
- 12 konferencji i seminariów
- w tym 2 międzynarodowe:
 - The XXIV International Symposium “Molecular and Physiological Aspects of Regulatory Processes of the Organism”, Kraków,
 - II Conference in the series of garden art and historical dendrology: “Contemporary and historical city parks and their role in composing space”, Kraków,
 - w sumie 288 wystąpień.

Działalność wydawnicza

Wydano 37 woluminów:

- 13 tytułów czasopism,
 - w tym 12 tytułów punktowanych:
 - 1 tytuł na *liście filadelfijskiej* (20 pkt. MNiSW),
 - 9 tytułów ma punktację MNiSW 10 pkt. lub wyżej.
- 6 roczników,
- 1 półrocznik,
- 3 kwartalniki,
- 1 dwumiesięcznik,
- 1 seria wydawnicza,
- 1 periodyk w cyklu czteroletnim.

Potencjalne role Oddziału PAN

Potencjalne role Oddziału PAN:

- Służenie ekspertyzą za pośrednictwem członków Akademii, komitetów i komisji naukowych,
- Udział członków w ciałach samorządowych, towarzystwach naukowych i innych organizacjach,
- Popularyzacja nauki w społeczeństwie,
- Organizacja konferencji naukowych i wydawanie czasopism (często wspólnie z uczelniami),
- Wypowiadanie się w sprawach ważnych dla kraju,

Propozycje

- Przygotowanie dokumentu podsumowującego silne i słabe strony krakowskiego środowiska naukowego,
- Współdziałanie w identyfikacji najlepszych naukowców i zespołów naukowych z obszaru działania Oddziału i udział w ich promocji,
- Kolegium Rektorów – uczelnie elitarne (z PAU).

Wykład prof. Anny Krasnowolskiej

Anna Krasnowolska
Zakład Iranistyki IO UJ

Iran i polscy uchodźcy

Zostałam poproszona o referat o problemie uchodźców muzułmańskich w Europie widzianym oczyma orientalisty. Tą problematyką nie zajmuję się zawodowo, a nie będąc arabistką nie mogę też wypowiadać się kompetentnie o największych grupach etnicznych i językowych obecnej migracji ludów, ani o konfliktach powodujących masowy napływ ludności z Syrii, Iraku i Afryki Północnej.

Pomyślałam więc, że spróbuję przedstawić Państwu zagadnienie, o którym ostatnio sporo czytam, czyli kwestię polskiej migracji z ZSRR do Iranu w czasie II wojny światowej, tyle że z punktu widzenia przeciwnego niż ten, do którego jesteśmy przyzwyczajeni – czyli z punktu widzenia Iranu. W tym historycznym spotkaniu dwóch narodów i dwóch kultur Polacy byli gośćmi/przybyszami, Irańczycy – gospodarzami. W polskich wspomnieniach z przejścia przez Iran dominują akcenty radości z ocalenia, ulgi po wydostaniu się z sowieckiego piekła, wdzięczności wobec życzliwych gospodarzy, obrazki z egzotycznego kraju. Przywykliśmy w tym kontekście widzieć się jako ofiary cudem ocalone, które z racji swych cierpień miały pełne prawo do gościny i opieki. Mało kto zastanawia się nad tym, jakie konsekwencje miało masowe pojawienie się Polaków dla kraju, który ich przyjął, jak ich obecność była w Iranie oceniana i interpretowana.

Dziś, kiedy w Europie pojawiają się fale uchodźców i imigrantów ze Wschodu muzułmańskiego, Polacy potencjalnie (nadal) mogą znaleźć się w roli takiej, w jakiej znalazł się Iran ponad 70 lat temu. Co prawda nasza sytuacja dziś byłaby nieporównywalnie bardziej komfortowa, niż Iranu wówczas, ale w niektórych punktach porównywalna. Wydało mi się więc ciekawe sprawdzić, jak ten epizod naszej XX-wiecznej historii widzieli wówczas i jak dziś oceniają nasi ówcześni gospodarze.

Temat obecności Polaków w Iranie w czasie II wojny światowej, w Polsce długo był zaniedbywany i pomijany z powodów politycznych (PRL), w Iranie – z powodu braku zainteresowania i świadomości tego, że jest to także część jego własnej historii.

W Polsce ostatniego ćwierćwiecza temat powrócił i stał się do pewnego stopnia modny, w Iranie – w ostatnich latach wszedł w zasięg świadomości

historycznej badaczy, szczególnie w związku z obchodzoną zarówno w Warszawie, jak i w Teheranie 70. rocznicą lądowania pierwszych grup Polaków w porcie Anzali – ówczesnym Pahlawi, wiosną 1942 roku. Po obydwu stronach funkcjonują na temat tego historycznego wydarzenia pewne obiegowe stereotypy i sformułowania, sprowadzające się do schematu: polska wdzięczność – irańska gościnność. To, najogólniej biorąc, prawda, ale uproszczona. Rzeczywistość była znacznie bardziej złożona i warto przyrzeć się jej mniej oczywistym aspektom w kontekście obecnej wędrówki ludów z krajów muzułmańskich do Europy.

Przywykliśmy patrzeć na nasz irański epizod II wojny światowej z polskiej perspektywy. Wojskowi i cywilni uczestnicy tej wielkiej migracji pozostawili z niej liczne relacje, wspomnienia, dokumenty, teksty literackie; powstały opracowania naukowe. Mnie jako iranistkę interesują ślady polskiej obecności w Iranie – w perskich źródłach pisanych, w świadomości, literaturze i kulturze Irańczyków.

Pomimo tak licznej obecności Polaków (w latach 1942–1945 przeszło ich przez Iran sto kilkanaście tysięcy), śladów tych jest stosunkowo niewiele, a te, które odnajdujemy, obrazują takie aspekty tego spotkania kultur (czy jego braku), z którego Polacy rzadko zdają sobie sprawę. Dlatego uważam, że warto tym razem spojrzeć na zjawisko z punktu widzenia strony przyjmującej, a nie – przyjmowanej.

Perskojęzyczna literatura tematu nie jest zbyt obfita i chociaż wiele cennych materiałów kryją jeszcze irańskie archiwa, badania historyczne ruszyły dopiero niedawno. Śladów bytności Polaków w Iranie szukałam w tekstach publicystycznych i naukowych, w literaturze pięknej i wspomnieniowej, konfrontując je z relacjami Polaków.

Interesowały mnie przede wszystkim te wątki, które odbiegając od obustronnej narracji „sentymentalnej”, podkreślają raczej związane z pojawieniem się Polaków problemy i płynące z nich lęki Irańczyków. Te aspekty pobytu Polaków w Iranie, które w miejscowym odbiorze jawią się jako potencjalne zagrożenia, lokują się w kilku sferach: politycznej, ekonomicznej, zdrowotnej i obyczajowo-kulturowej.

Kontekst polityczny

Polscy przybysze byli w stanie wyczerpania fizycznego, chorzy, wycieńczeni, po traumatycznych doświadczeniach deportacji, więzień, łagrów, pracy przymusowej ponad siły, warunków skrajnej nędzy i niedożywienia. W polskich relacjach dla opisanie cudownego ocalenia z radzieckich łagrów i zsyłki powtarza się metafora biblijna: przejście przez Morze Czerwone (tu: Kaspijskie). Zgodnie z tą logiką Iran staje się dla Polaków Ziemią Obiecaną, daną przez

Boga, co prawda na krótko, ale to poczucie cudu w pewnym sensie uprawnia do rozgospodarzenia się i symbolicznego zawłaszczenia dostępnej Polakom przestrzeni, bez konieczności, a może i możliwości refleksji nad tym, w jakiej sytuacji znajdują się gospodarze i kim oni są. Większość polskich uchodźców to ludzie nie mający żadnej wiedzy o kraju, do którego niespodziewanie trafili, osoby na to doświadczenie w żaden sposób nie przygotowane; duża część to dzieci i młodzież.

Tymczasem sytuacja polityczna Iranu przedstawia się następująco:

Podobnie jak w I wojnie światowej, Iran początkowo (do września 1943) zachowuje neutralność, lecz sympatyzuje z Niemcami. Sympatie progermańskie w obu tych wojnach to wynik resentymentów wobec dwóch mocarstw europejskich ingerujących w politykę Iranu w ciągu XIX i I połowy XX wieku – Rosji i Wielkiej Brytanii. Niemcy jawią się jako państwo zachodnie nie mające własnych interesów imperialnych w Iranie, więc nie zagrażające mu, przy tym cywilizacyjnie pomocne i godne naśladowania. Dodatkowym elementem odczuwanym jako wspólny jest idea rasy aryjskiej – przez Niemców zawłaszczona w sposób nieuprawniony¹ i za ich sprawą odkryta i przyswojona przez nacjonalistów irańskich. Sprawujący dyktatorską władzę Reza-szah Pahlawi (1921–1941) uczynił nacjonalizm, nawiązujący do potęgi imperium Achemeni-dów (VI–IV w. p.n.e.) i silnie inspirujący się faszyzmem, ideologią państwową.

Po tym, jak Hitler zaatakował ZSRR w czerwcu 1941, Iran stanowiąc mógł dla Niemiec korzystne zaplecze gospodarcze i logistyczne, szczególnie ze względu na jego zasoby ropy naftowej i linię kolei transirańskiej, łączącej Zatokę Perską z Morzem Kaspijskim. Po tym, jak rząd Iranu odmówił wydalenia agentury niemieckiej, we wrześniu 1941 do kraju wkraczają wojska alianckie – brytyjskie z południa, sowieckie z północy, doprowadzając do detronizacji Rezy-szaha i zastąpienia go 22-letnim synem Mohammadem-Rezą (1941–1979). Armia niemal nie stawiała oporu. Obecność wojsk alianckich zaakceptowana została przez stronę irańską traktatem trójstronnym z 29 stycznia 1942 roku (Digard, s. 97–99).

Okupacja aliancka kładzie kres autokracji i represjom władzy Rezy-szaha, lecz z drugiej strony obecność obcych wojsk odbierana jest jako silne upokorzenie i powrót do zależności od potęg imperialnych, jak w XIX wieku. Młody szach jest słaby, na decyzje kolejnych gabinetów mają wpływ naciski zagranicznych doradców. Obecność obcych armii pogłębia kryzys gospodarczy, alianci nakładają własne restrykcje i cenzurę; obecność Armii Czerwonej w północnych i zachodnich prowincjach Iranu sprzyja intensywnemu rozwojowi ruchów lewicowych i powstaniu, na początku roku 1942, partii komunistycznej Tude (Digard, s. 100 i nast.).

¹ W rzeczywistości nazwy własnej *aria/ariya/airiya* używały tylko ludy indo-irańskie.

Iran godzi się przyjąć Polaków na swoje terytorium, ale możliwości odmowy nie ma. Początkowo ma to być tylko zgoda na tranzyt (Karimi & Karimi, s. 11–12). Inicjatorem ewakuacji Polaków przez Iran jest Wielka Brytania, a całą operację koordynuje Middle East Relief and Refugee Administration (zob. raport płk. Rossa: Beaupré-Stankiewicz, s. 63–79) i to Brytyjczyków widzą autorzy niektórych polskich wspomnień jako swoich gospodarzy na terenie Iranu. Podobnie w relacjach irańskich – uchodźcy cywilni postrzegani bywają jako podopieczni zachodnich okupantów (por. Meskub, s. 20–21), a polscy żołnierze nie są odróżniani od reszty sił alianckich.

W perskojęzycznej literaturze wspomnieniowej i beletrystyce uderza brak wiedzy o przyczynach pojawienia się Polaków w Iranie. Ta ignorancja płynie nie tylko z braku bezpośrednich kontaktów, bariery językowej i kulturowej, ale też, co ważniejsze, z ograniczeń narzuconych przez aliancką cenzurę, zakazującą pisać o zbrodniach reżimu Stalina (por. Rdłutowski, s. 138, 181; Królikowski, s. 123, Doulahšāhi, s. 192–193), a także z rosnącej w tym okresie roli kontrolujących dużą część prasy irańskiej komunistów, którzy te zbrodnie negowali. Tak więc, obiegowa narracja, powtarzająca się w literaturze pięknej i wspomnieniowej jest taka, że Polacy trafili do Iranu uciekając przed wojną i inwazją niemiecką, lub że Związek Radziecki, na którego terytorium się schronili, sam ogarnięty wojną i głodem, w trosce o polskich uchodźców „podrzucił” ich Iranowi (por. teksty zebrane w: Krasnowolska 2014). Chociaż w ostatnich latach perskojęzyczne teksty pokazujące historyczny kontekst tych wydarzeń zaczęły się pojawiać (m.in. Doulatšāhi 2007; Sinā’i 2007, a wcześniej film dokumentalny tegoż o Polakach), stereotyp trzyma się mocno. W powieści Rezy Joulāniego z 2013 roku polska pianistka z bombardowanej przez Niemców Warszawy ucieka do Iranu pociągiem... przez Turcję (Joulāni, s. 247).

Sytuacja gospodarcza

Lata II wojny światowej, to okres kryzysu gospodarczego w Iranie, poszerzającego obszary głodu i nędzy, które, za sprawą modernizacyjnych działań Rezy-szaha, w 20-leciu międzywojennym powoli już zaczęły się kurczyć. Na kryzys złożyły się susza, nieurodzaj, obecność obcych armii, wysyłka zboża z irańskiego Azerbejdżanu, będącego spichlerzem Iranu, do ZSRR, wymuszona przez aliantów inflacja, ułatwiająca im zaopatrywanie się na miejscu, a także spowodowane ich obecnością problemy transportowe: kolej transirańska i co najmniej połowa istniejącego w kraju taboru ciężarówek i autobusów wynajęte zostały na potrzeby wojsk alianckich, przez co nawet żywność z tych prowincji, w których były jej nadwyżki, nie docierała do Teheranu i innych dużych miast, a importowana z zagranicy utykała w portach. W Teheranie sytuację pogorszył dodatkowo napływ około 200 tysięcy uciekinierów z zachodnich regionów kraju, zajętych przez wojska radzieckie. W roku 1942, gdy Polacy

zaczęli przybywać do Iranu, w wielu punktach kraju brakowało żywności, szczególnie pszenicy, będącej podstawą wyżywienia miejscowej ludności. Obecność Polaków jeszcze ten kryzys pogłębiła (McFarland, s. 79; Karimi, s. 19–22).

Problem braku chleba, jego zawrotnie rosnących cen i coraz gorszej jakości, pojawia się we wszystkich źródłach perskich dotyczących lat II wojny światowej (doniesienia prasowe, wspomnienia, literatura piękna; tu: Meskub, s. 21–22; Nikpur, s. 90; Dānešvar).

W polskich relacjach powtarzają się obrazy kontrastów cywilizacyjnych: strefy wystawnego bogactwa i obfitości w centrach dużych miast i niewiarygodna nędza, głód i choroby w ich biednych dzielnicach i na prowincji (zob. przykłady: Krasnowolska 2011, s. 327–328).

Irańskie władze starają się jak najlepiej zaspokoić potrzeby uchodźców. Społeczeństwo spontanicznie wykazuje wiele współczucia i solidarności z Polakami, wspiera ich w sposób indywidualny i zorganizowany, ale w miarę pogarszania się sytuacji ekonomicznej narasta też niechęć wobec objadających je „nieproszonych gości” (sformułowanie powtarzające się w prasie irańskiej, por. Karimi, s. 13–14; przegląd prasy irańskiej: Gołaszewska i Kościatkowski). Współczesnych irańskich badaczy gorszy fakt, że listy zakupów żywnościowych polskich placówek wychowawczych obejmują nie tylko rzeczy najpotrzebniejsze, ale też produkty uważane za luksusowe, przeciętnej irańskiej rodzinie niedostępne (np. dżem, masło, kakao). Administracja polskich obozów krytykowana jest za to, że zamiast składać zamówienia na żywność u władz lokalnych po cenach państwowych, kupuje ją na wolnym rynku, zawyżając ceny (Karimi, s. 20).

Protesty głodowe, które wybuchwały w miastach Iranu jesienią i zimą 1942, skierowane były przeciwko polityce rządu i obecności aliantów, w tym Polaków. Niewiele o nich wiadomo, doniesienia prasowe były cenzurowane. Według archiwalnych raportów policyjnych i źródeł brytyjskich cytowanych przez McFarlanda (s. 91–92), w największym takim proteście 17–18 azara 1321 (10–11 grudnia 1942) w Teheranie zginęło co najmniej 20 osób, a około 700 zostało rannych. Protest zaczęli studenci, do których dołączył tłum mieszkańców, w tym gangi miejskie. Część protestujących udała się pod obozy polskich uchodźców, grożąc wdarciami się do wnętrza. Taką sytuację, oglądaną oczyma dziecka, znajdującego się w obłożonym przez demonstrantów obozie, opisuje Jerzy Krzysztoń w autobiograficznej powieści *Krzyż Południa*. Co ciekawe, według jego relacji, Polacy traktują tę konfrontację w kategoriach narodo-wo-religijnych; śpiewają pieśni patriotyczne i powtarzają: „Jeśli nam umrzeć przyjdzie, to za naszą wiarę!” (Krzysztoń, s. 125–132).

Sytuacja zdrowotna

W dwudziestoleciu międzywojennym publiczna służba zdrowia w Iranie była w zarodku, istniało trochę prywatnych szpitali, głównie misyjnych. Dostęp do nowoczesnej medycyny był bardzo ograniczony. Większość ludzi nadal korzystała z medycyny tradycyjnej, znachorów i cudotwórców. Średnia długość życia wynosiła około 50 lat, wysoka była dzietność, ale i śmiertelność dzieci (około 20%). Społeczeństwo szyckie miało obsesję czystości rytualnej, lecz to nie przekładało się na wiedzę o podstawowych zasadach higieny. Występowały takie choroby, jak: gruźlica, ospa, trąd, choroby oczu. Sytuacja higieniczna pogorszyła się z wkroczeniem aliantów. Przestały działać łaźnie publiczne opalane naftą (w Teheranie blisko połowa z 300 istniejących łaźni), brakowało środków czystości (mydło z jedynej w kraju fabryki Rosjanie wysyłali do ZSRR, w Iranie stało się artykułem rzadkim i kosztownym), leki bardzo podrożały i stały się trudno dostępne, np. penicylina sprowadzana była tylko na użytek wojska (Karimi, s. 22–27).

W tej sytuacji pojawiły się w Iranie tysiące polskich uchodźców w rozpaczliwym stanie zdrowia. Polacy chorowali na tyfus, dur brzuszny, czerwonkę, gruźlicę i inne choroby zakaźne, wielu umierało. Oddany do polskiej dyspozycji szpital (500 łóżek) nie wystarczał, osoby z chorobami zakaźnymi umieszczano więc w szpitalach publicznych. W prasie irańskiej pojawiły się artykuły krytykujące rząd za udostępnianie Polakom infrastruktury medycznej kosztem zdrowia własnych obywateli, panował strach przed epidemią. Przybywających do portu Pahlawi (Anzali) Polaków starano się izolować od miejscowej ludności, poddawano dezynfekcji i kwarantannie, ich rzeczy palono. Obowiązywał zakaz handlu przywożonymi przez nich ubraniami i przedmiotami, lecz nie zawsze był przestrzegany (Beaupré-Stankiewicz, s. 64–65).

Kultura i obyczaje

Pobyt Polaków w Iranie z założenia był przejściowy, nie przewidywał integracji z lokalnym społeczeństwem. Cywile w większości byli izolowani w obozach uchodźczych, internatach czy sierocińcach, mocno strzeżonych i kontrolowanych. Izolacji Polaków domagało się też dowództwo wojsk radzieckich stacjonujących na północy kraju (Beaupré-Stankiewicz, s. 68–69). Kontrola, która początkowo była bardzo rygorystyczna, zarówno ze strony władz lokalnych, jak i polskich – z wyżej wymienionych względów epidemiologicznych i ze względów bezpieczeństwa – z biegiem czasu zaczęła się rozluźniać. W irańskich miastach pojawili się Polacy. Rozwijana przez nich intensywnie działalność gospodarcza, rozrywkowa i kulturalna dla części społeczeństwa irańskiego była atrakcyjna, gdyż wносиła nowe elementy kulturowe w przestrzeń publiczną, dla części jednak była powodem zgorzienia i odbierana była jako

zagrożenie dla religijnych i narodowych wartości. Muzułmańscy konserwatyści upowszechnianie przez Polaków zachodniej muzyki, sztuki, mody, alkoholu i stylu życia oceniali krytycznie, jako zagrażające rodzimej kulturze i moralności (Karimi, s. 27–35).

Podobnie mieszane uczucia budziła obecność w przestrzeni publicznej polskich kobiet. Irańska prasa lat 40-tych pełna jest doniesień o skandalach z ich udziałem (Doulatšahi, s. 190–191; Nikpur, s. 143–150; Karimi, s. 35–39). Wyzywająco ubrane i swobodnie zachowujące się Polki na ulicach miast obwiniano o bałamucenie mężczyzn i dawanie złego przykładu Irancom, co prowadzić miało do erozji obyczajów i ogólnego upadku moralności. W powojennej literaturze perskiej spotykamy się ze stereotypem Polki jako osoby atrakcyjnej, lecz rozpustnej (por. Krasnowolska 2014).

Podsumowanie

Lektura perskich tekstów dotyczących Polaków w Iranie podczas II wojny światowej pokazuje, że dla władz i mieszkańców Iranu ich obecność była poważnym i niekiedy uciążliwym problemem. Polacy byli kojarzeni z brytyjskimi i rosyjskimi aliantami, których militarną obecność odbierano jako wrogą okupację. Cenzura nie dopuszczała rzetelnej informacji o powodach napływu polskich uchodźców do Iranu, a ograniczone kontakty osobiste, bariera językowa i kulturowa, a niekiedy strach, nie pozwalały na bezpośrednie przekazywanie wiadomości; stąd całkowity brak wiedzy społeczeństwa irańskiego o tym, czego Polacy doświadczyli w ZSRR, dlaczego przybywają do Iranu w tak opłakanym stanie i czemu nie mogą wrócić do siebie. Obecność Polaków pogłębiała kryzys ekonomiczny i zdrowotny, a przez religijne i konserwatywne kręgi społeczeństwa odbierana była jako zagrożenie dla moralności publicznej i narodowych wartości.

Mimo to Irańczycy znakomicie wywiązali się z tego, narzuconego im, zadania. Polacy, którzy przeszli przez Iran, doznali wiele życzliwości i bezinteresownej pomocy od miejscowej ludności i wspominają ten pobyt z sentymentem. Wielu uratował on życie.

Lęki i obawy przed Polakami – obcymi – były podobne do tych, jakie dziś społeczeństwo polskie żywi wobec potencjalnego napływu imigrantów z krajów muzułmańskich. Podczas lektury relacji autorów polskich i irańskich nasuwa się refleksja, że miało miejsce zetknięcie się dwóch kultur, które podczas trzyletniej koegzystencji nie słyszały i nie widziały się nawzajem, pomimo zachodzących naskórkowo interakcji i takich enklaw kontaktu jak działalność Towarzystwa Studiów Irańskich i Uniwersytetu Ludowego (por. Machalski, s. 63–74). Znamienne jest, że obie strony tego spotkania przekonane były o swojej wyższości kulturowej i religijnej, co nie ułatwiało kontaktów.

Nikt dotychczas nie badał wpływów i zmian kulturowych, jakie przejście polskiej fali spowodowało w Iranie, chociaż, jak ostatnio powiedział pewien irański intelektualista, było to pierwsze w jego kraju na tak masową skalę (od najazdu Aleksandra Macedońskiego) zetknięcie z przedstawicielami kultury zachodniej.

Bibliografia:

- Alavi Bozorg, Yerenečkā, *Gozide-ye āsār-e Bozorg Alavi*, red. M. Bahārlu, Tehrān 1377 (1998), 383–390.
- Beaupre-Stankiewicz Irena et al. (red), *Isfahan miasto polskich dzieci*, Londyn 1988.
- Dānešvar Simin, *Su va šun*, Tehrān.
- Digard Jean-Pierre et al., *L'Iran au XXe siècle*, Paris 1996.
- Doulatšāhi Alirezā, *Lahestāniyān-o Irān* (Polacy i Iran), Tehrān 1386 (2007).
- Gołaszewska Melania, Kościałkowski Stanisław, Polonica bibliograficzne irańskie 1942–1944, *Studia Irańskie* III 1945, 206–294.
- Górszczyk Mikołaj J., *Szkice emigracyjne*, Warszawa 1948.
- Joulāni Rezā, *Yek parvande-ye kohne*, Tehrān 1392 (2013).
- Karimi Alirezā, Karimi Seyyed Ali, Lahestānihā-ye mohājer dar Irān 1320–1323, *Tārix-e mo'āser-e Irān* 9, 1378 (1999), 7–40.
- Krasnowolska Anna, Poles in Iran during World War II, *Figures pionnières de l'orientalisme: convergences européennes*, éd. I Gadoin, Ž. Vesel, Bures-sur-Yvette 2011, 321–336.
- Krasnowolska Anna, The Traces of the Second World War Polish Refugees in Modern Persian Literature, *In the Archive of Memory*, ed. by S. Surdykowska, Warsaw 2014, 119–134.
- Królikowski Łucjan Z., *Skradzione dzieciństwo*, Londyn 1960.
- Krzysztoń Jerzy, *Krzyż południa*, Warszawa 1981.
- Kunert Andrzej K., *Polacy w Iranie 1942–1945*. t. I Antologia, Warszawa 2002.
- Machalski Franciszek, *Z ziemi perskiej do Polski*, oprac. K. Paraskiewicz i K. Paraskiewicz, Krakow 2016.
- McFarland Steve L., [Anatomy of an Iranian political crowd...]: Kālbād šekāfi-ye yek tajammo'-e siyāsi dar Irān. Balvā-ye nān dar desāmr-e 1942/āzar 1321 dar Tehrān, *Tārix-e mo'āser-e Irān* 31, 1383 (2004), s. 75–101.
- Meskub Šāhrox, *Safar dar xāb* (D'un voyage dans le rêve), Pāris 1377 (1999).
- Nikpur, Mohammad Ali, *Az Varšou tā Tehrān* (Z Warszawy do Teheranu), Tehrān 1388 (2009).
- Pārsipur Šahrnuš, *Bar bāl-e bād nešastan*, Spanga, Sweden 2002.
- Qāsemi Rezā, *Harekat bā šomā-st, Merkušiyō*, Tehrān 1382 (2003).
- Rdłutowski Konstanty, *Notatki z zeznania*, Warszawa–Wrocław 1996.
- Sinā'i Xosrou, *Yek parvande, yek dāstān*, *Pol-e Firuze* 13, 1386 (2007), 171–182.

Zaproszenie

PREZYDIUM ODDZIAŁU
POLSKIEJ AKADEMII NAUK W KRAKOWIE

uprzejmie zaprasza na

SESJĘ ZWYCZAJNĄ
ZGROMADZENIA OGÓLNEGO
CZŁONKÓW PAN ODDZIAŁU W KRAKOWIE

która odbędzie się w środę, dnia 31 maja 2017 roku
o godzinie 12.00 w sali im. Michała Bobrzyńskiego
Collegium Maius UJ, ul. Jagiellońska 15

PREZES ODDZIAŁU PAN

(-) Andrzej Jajszczyk

PORZĄDEK DZIENNY

1. Otwarcie Sesji – prof. Andrzej Jajszczyk, Prezes Oddziału.
2. Sprawozdanie Prezesa Oddziału z działalności Oddziału PAN w 2016 roku.
3. Dyskusja.
4. „Nadciśnienie po 80 roku życia – fizjologiczne starzenie czy czynnik ryzyka?” – wykład prof. Tomasza Grodzickiego, czł. koresp. PAN.
5. Sprawy różne i wolne wnioski.
6. Zamknięcie posiedzenia.

Sprawozdanie Prezesa z działalności Oddziału w 2016 roku

PAN
POLSKA AKADEMIA NAUK

SESJA ZWYCZAJNA
ZGROMADZENIA
OGÓLNEGO
CZŁONKÓW
ODDZIAŁU PAN
W KRAKOWIE

31 maja 2017

PAN
POLSKA AKADEMIA NAUK

Porządek dzienny

1. Otwarcie Sesji.
2. Sprawozdanie Prezesa Oddziału z działalności Oddziału w 2016 r.
3. Dyskusja.
4. Wykład:
Prof. dr hab. n. med. Tomasz Grodzicki:
„Nadciśnienie po 80 roku życia – fizjologiczne starzenie czy czynnik ryzyka?”
5. Sprawy różne i wolne wnioski.
6. Zamknięcie Sesji.

Odeszli od nas

- dr Stella Goldgart – Komisja Słowianoznawstwa,
- prof. dr hab. Józef Surowiak – Komisja Biologiczna,
- dr hab. inż. Andrzej Woźniak, prof. UE – Komisja Technicznej Infrastruktury Wsi,
- prof. dr hab. Stanisław Komornicki – Przewodniczący Komisji Nauk Ceramicznych,
- prof. dr hab. inż. arch. Tadeusz Przemysław Szafer – honorowy członek Komisji Urbanistyki i Architektury (założyciel i długoletni jej Przewodniczący),
- prof. dr hab. Julian Frendo – Komisja Nauk Medycznych,
- prof. dr hab. inż. Ryszard Kostuch – Komisja Ochrony Zdrowia Społecznego.

Odeszli od nas

Zmarli po 13.06.2016 roku:

- prof. dr hab. Adam Bielański – czł. rzec. PAN,
- prof. dr hab. Andrzej Hrynkiewicz – czł. rzec. PAN,
- prof. dr hab. Aleksander Koj – czł. rzec. PAN,
- prof. dr hab. Roman Pampuch – czł. rzec. PAN,
- prof. dr hab. Jerzy Vetulani – czł. koresp. PAN,
- prof. dr hab. Andrzej Żaki – Komisja Archeologiczna,
- prof. dr hab. Irena Homola-Skapska – Komisja Historyczna, Komisja Prasoznawcza,
- prof. dr hab. Stanisław Widłak – Komisja Językoznawstwa,
- prof. dr hab. Paweł Sarnecki – Komisja Nauk Prawnych,
- ks. prof. dr hab. Jerzy Chmiel – Komisja Orientalistyczna,

Sprawozdanie
z działalności
Oddziału PAN
w Krakowie
w 2016 roku

Andrzej Jajszczyk
Prezes Oddziału PAN
w Krakowie

Obszar działania i członkowie

Obszar działania

- województwa:
 - małopolskie,
 - podkarpackie,
 - świętokrzyskie.

Członkowie

- 58 członków:
 - 33 rzeczywistych,
 - 25 korespondentów,
(35 członków seniorów).

Nowi członkowie rzeczywiści PAN w Oddziale

Wydział I

- Prof. Ryszard Nycz

Wydział II

- Prof. Szczepan Biliński

Wydział IV

- prof. Jakub Siemek

Wydział V

- Prof. Wiesław Pawlik

Nowi członkowie korespondenci PAN

Wydział I

- Prof. Krystyna Chojnicka
- Prof. Małgorzata Kossowska

Wydział III

- Prof. Grażyna Stochel
- Prof. Alfred Uchman

Wydział IV

- Prof. Maciej Ogorzałek
- Prof. Paweł Zięba

Wydział V

- Prof. Tomasz Grodzicki
- Prof. Anetta Undas

Prezydium Oddziału

Prezydium Oddziału

- Prezes
 - prof. Andrzej Jajszczyk
- Wiceprezesa
 - prof. Barbara Bilińska
 - prof. Ryszard Nycz
- Członkowie Prezydium
 - prof. Jerzy Lis
 - prof. Wiesław W. Pawlik

Posiedzenia w 2016 roku

Posiedzenia:

- Zgromadzenie Ogólne
 - 13.06.2016 r.
- 4 posiedzenia Prezydium
 - 3.02.2016 r.
 - 14.03.2016 r. (z udziałem przewodniczących Komisji Naukowych i przedstawicieli redakcji Oddziału)
 - 12.05.2016 r.
 - 24.11.2016 r. (z udziałem dyrektorów Instytutów PAN i władz Województwa Małopolskiego)

Komisje Naukowe Oddziału

Komisje naukowe Oddziału:

- 30 komisji,
- 1000 członków.

Posiedzenia komisji:

- 122 posiedzenia z udziałem referentów z Chin, Czech, Estonii, Niemiec, Portugalii, Rosji, Rumunii, Słowacji, Turcji, Ukrainy, Włoch.

Najbardziej aktywne Komisje naukowe Oddziału:

- Komisja Nauk Medycznych, Komisja Archeologiczna, Komisja Prasoznawcza, Komisja Orientalistyczna, Komisja Słowianoznawstwa, Komisja Urbanistyki i Architektury.

Komisje Naukowe Oddziału

- Największe komisje:
 - Komisja Językoznawstwa, 69 członków
 - Komisja Urbanistyki i Architektury, 64 członków
- Najmniejsze komisje:
 - Komisja Historii i Filozofii Medycyny, 12 członków
 - Komisja Ochrony Zdrowia Publicznego, 13 członków
- Komisje zawieszono:
 - Komisja Nauk Rolniczych i Leśnych
 - Komisja Elektrotechniki, Informatyki i Automatyki
 - Komisja Mechaniki Stosowanej

Spotkanie Prezydium Oddziału z Przewodniczącymi Komisji Naukowych (14.03.2016)

Jednostki badawcze PAN

Jednostki badawcze PAN usytuowane na terenie działania Oddziału:

- 11 instytutów PAN
- 11 innych jednostek badawczych

Inne jednostki:

- Archiwum Nauki PAN i PAU
 - Przyjęcie statutu Archiwum
- Biblioteka Naukowa PAU i PAN

Instytuty PAN

- Instytut Botaniki im. Władysława Szafera PAN
- Instytut Farmakologii PAN
- Instytut Fizjologii Roślin im. Franciszka Górskiego PAN
- Instytut Fizyki Jądrowej im. H. Niewodniczańskiego PAN
- Instytut Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią PAN
- Instytut Języka Polskiego PAN
- Instytut Katalizy i Fizykochemii Powierzchni im. J. Habera PAN
- Instytut Mechaniki Górotworu PAN
- Instytut Metalurgii i Inżynierii Materiałowej im. Aleksandra Krupkowskiego PAN
- Instytut Ochrony Przyrody PAN
- Instytut Systematyki i Ewolucji Zwierząt PAN

Konferencje

12 konferencji i seminariów

- w tym 5 międzynarodowych, w tym:
 - The XXV International Symposium “Molecular and Physiological Aspects of Regulatory Processes of the Organism”, Kraków,
 - International Conference – NBTAD 2016 “New Building Technologies and Architectural Design”, Kraków
 - Engineering, Computer Science and Education, Białka Tatrzańska,
- w sumie 275 referatów.

Działalność wydawnicza

Wydano 27 woluminów:

- 9 tytułów czasopism,
 - 1 tytuł na *liście filadelfijskiej* (20 pkt. MNiSW)
 - 9 tytułów ma punktację MNiSW.
- 2 roczniki,
- 1 półrocznik,
- 3 kwartalniki,
- 1 dwumiesięcznik,
- 1 seria wydawnicza.

Działalność popularyzująca naukę

Wyróżniający się popularyzatorzy:

- Prof. Maciej Pawlikowski,
- Prof. Janusz Skalski,
- Prof. Ryszard Tadeusiewicz.

Potencjalne role Oddziału PAN

Potencjalne role Oddziału PAN:

- Służenie ekspertyzą za pośrednictwem członków Akademii, komitetów i komisji naukowych,
- Udział członków w ciałach samorządowych, towarzystwach naukowych i innych organizacjach,
- Popularyzacja nauki w społeczeństwie,
- Organizacja konferencji naukowych i wydawanie czasopism (często wspólnie z uczelniami),
- Wypowiadanie się w sprawach ważnych dla kraju,

Propozycje

- Przygotowanie dokumentu podsumowującego silne i słabe strony krakowskiego środowiska naukowego,
- Współdział w identyfikacji najlepszych naukowców i zespołów naukowych z obszaru działania Oddziału i udział w ich promocji.

60-lecie Oddziału PAN w Krakowie

Uroczysta sesja Zgromadzenia
Ogólnego Oddziału PAN w Krakowie:
9 listopada br., godz. 14:00

Wykład prof. Tomasza Grodzickiego

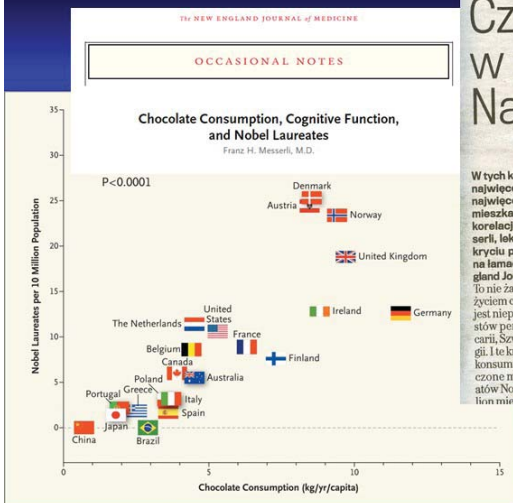

Nadciśnienie po 80 roku życia – fizjologiczne starzenie czy czynnik ryzyka?

Tomasz Grodzicki

 Katedra Chorób Wewnętrznych i Gerontologii
 CMUJ Kraków

Nadciśnienie po 80 roku życia – fizjologiczne starzenie czy czynnik ryzyka? – czyli leczyć, czy nie leczyć?

Czekolada pomaga w zdobyciu Nagrody Nobla?

W tych krajach, w których żyje się najwięcej czekolady, urodziło się najwięcej noblistów na milion mieszkańców. Tę nieoczekiwaną korelację zauważył dr Franz Messerli, lekarz z Nowego Jorku. O odkryciu poinformował w 2012 roku na łamach prestiżowego „New England Journal of Medicine”.

To nie żart. Korelacja pomiędzy spożyciem czekolady i Nagrodami Nobla jest niepodważalna. Najwięcej noblistów per capita rodziło się w Szwajcarii, Szwecji, Danii, Austrii i Norwegii. I te kraje przewodzą też światowej konsumpcji czekolady. Stary Zjednoczone mają wprawdzie wielu laureatów Nobla, ale w przeliczeniu na milion mieszkańców są daleko w polu.

Dr Messerli opublikował swoją pracę ku przestrodze przed wyciągnięciem zbyt pochopnych wniosków z tego typu przypadkowych zbieżności. Wielokrotnie bowiem natrafiał w medycznych pismach na badania oparte wyłącznie na analizie korelacji i kiedy niedawno przeczytał o związku między pićm wina a poziomem IQ, postanowił zareagować. – Zaczęłam się przyglądać czekoladzie i Noblom, gdy siedziałem w hotelu w stolicy Nepalu, Katmandu i potwornie się nudziłam – wyjaśnia. Naukowy badając dziś setki różnych zjawisk i co jakiś czas, siłą przypadku, muszą natrafiać na takie zjawiska, które są ze sobą skorelowane. A wtedy często mają zwyczaj publikowania takiego odkrycia i pisania,

Nadciśnienie po 80 roku życia – fizjologiczne starzenie czy czynnik ryzyka?

- *Dlaczego warto mówić o 80-latkach?*
- *Dlaczego nadciśnienie stanowi problem?*

Ageing populations: the challenges ahead

Kaare Christensen, Gabriele Dobhammer, Roland Rau, James W Vaupel

Lancet 2009; 374: 1196-208

See Editorial page 1120

See Perspectives page 1139

Danish Ageing Research Centre,
University of Southern
Denmark, Odense, Denmark
(Prof K Christensen MD); and
University of Rostock
(Prof G Dobhammer PhD,
Prof R Rau PhD)

If the pace of increase in life expectancy in developed countries over the past two centuries continues through the 21st century, most babies born since 2000 in France, Germany, Italy, the UK, the USA, Canada, Japan, and other countries with long life expectancies will celebrate their 100th birthdays. Although trends differ between countries, populations of nearly all such question is: are increases in life expectancy leading to increases in disability? The answer is still unclear. However, if living longer without severe disability, will be redistributed of work, will be

***Wiek, który osiągnie
ponad połowa dzieci
urodzonych w
latach 2000-2007***

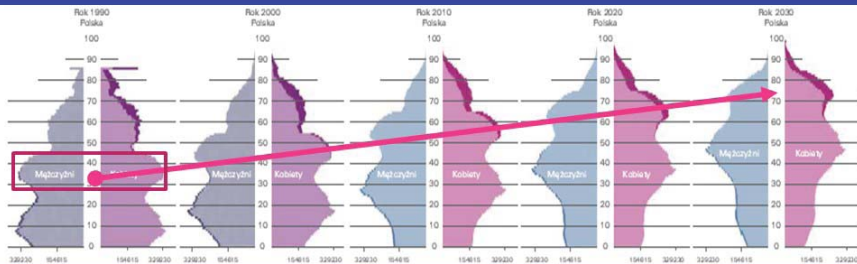
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Canada	102	102	103	103	103	104	104	104
Denmark	99	99	100	100	101	101	101	101
France	102	102	103	103	103	104	104	104
Germany	99	100	100	100	101	101	101	102
Italy	102	102	102	103	103	103	104	104
Japan	104	105	105	105	106	106	106	107
UK	100	101	101	101	102	102	103	103
USA	101	102	102	103	103	103	104	104

Data are ages in years. Baseline data were obtained from the Human Mortality Database and refer to the total population of the respective countries.

Table 1: Oldest age at which at least 50% of a birth cohort is still alive in eight countries

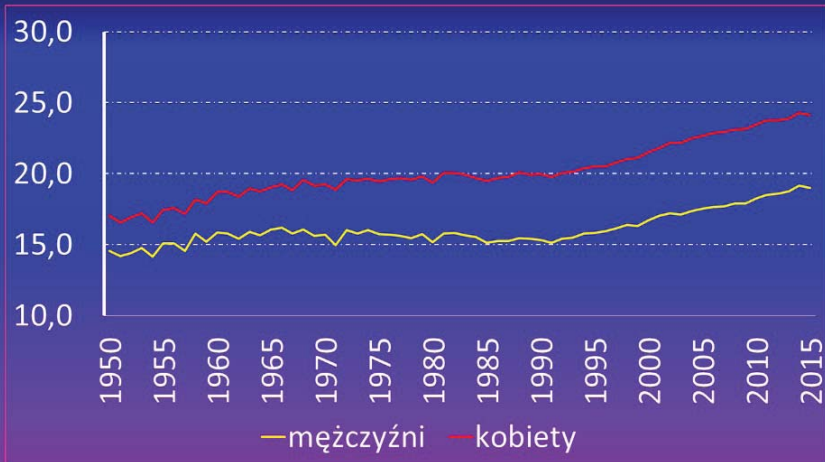
Polscy seniorzy – zbiorowość szybko rosnąca w wyniku tzw. „czynnika kohortowego” ...

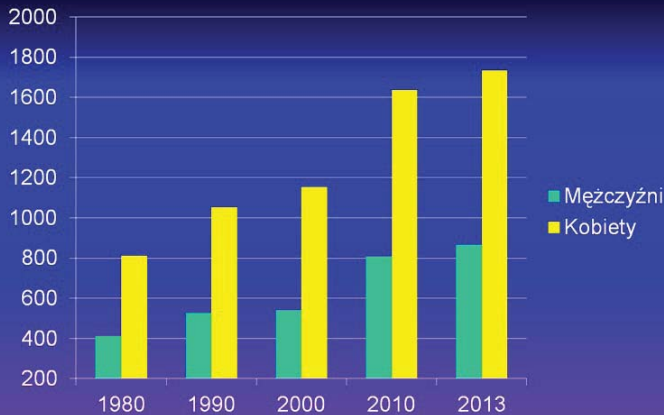
Umowne okresy życia człowieka

1. Rozwojowy do 29 r.ż.
dzieciństwo (0-14)
młodość (15-29)
2. Twórczy 30-59 r.ż.
średni (30-44)
dojrzałości (45-59)
3. Starość 60-89 r.ż.
wczesna (60-74)
późna (75-89)
4. Długowieczność >89 r.ż.

Przeciętna długość dalszego życia w Polsce dla osoby 60-letniej w latach 1950-2015

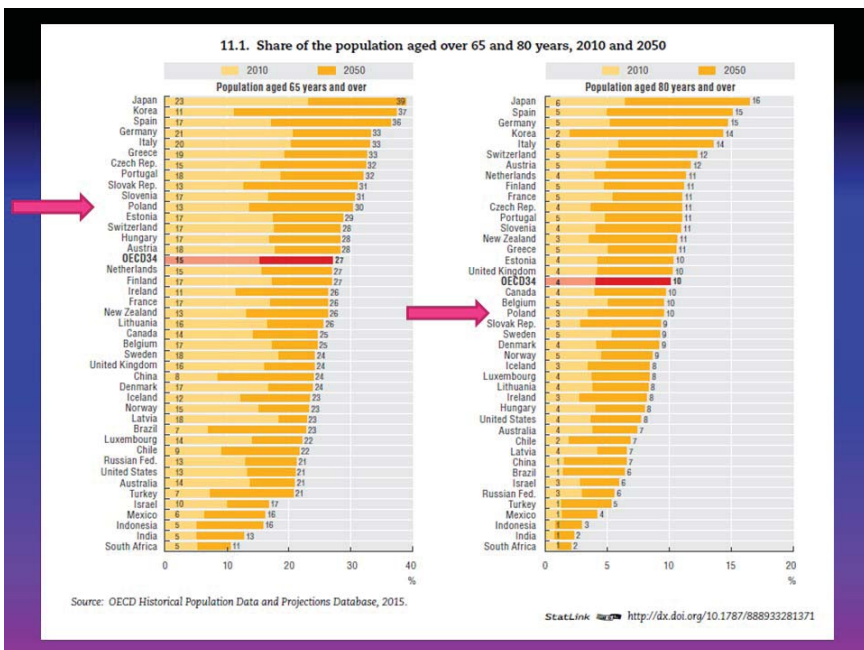
Liczba osób w Polsce w wieku 75 lat i więcej według Rocznika Demograficznego GUS 2014 (w tysiącach)

W okresie 1980-2013 liczba osób, które ukończyły 80 lat zwiększyła się z 522 tysięcy (1980 r.) do 1483 tysięcy (2013 r.)!

Prognozy GUS dla ludności Polski

	2016	2026	2036
80-84	866 340	863 629	1 611 831
85-89	524 130	556 833	942 588
90-94	194 572	286 352	320 487
95-99	32 937	93 916	117 671
100+	4 325	14 847	31 276
	1 622 304	1 815 577	3 023 853

Pomyślne starzenie – model Rowe'a i Kahn'a

Frailty - an enigmatic concept

Frailty is like pornography: You can't define it but you recognize it when you see it.

(P Lacombe, H Bergman)

You can guess it, but cannot confirm it at autopsy.

„Zespół słabości”

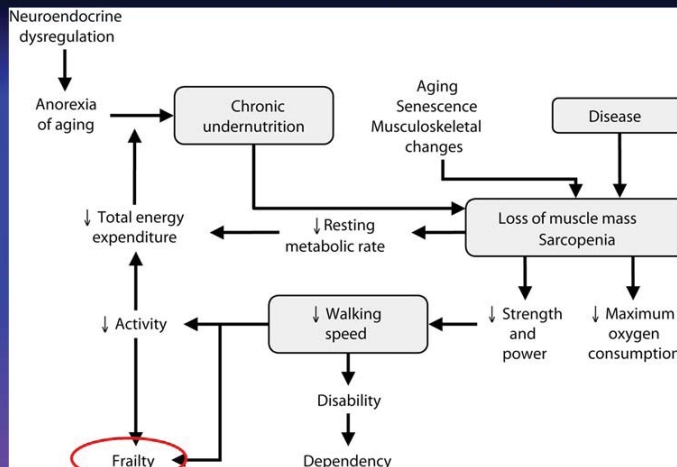
Linda Fried : Syndrom fizjologiczny, charakteryzujący się zmniejszeniem rezerw i odporności na czynniki stresogenne, wynikający ze skumulowania się obniżonej wydolności różnych systemów/układów fizjologicznych, co w konsekwencji prowadzi do podatności na wystąpienie niekorzystnych następstw.

Trzy z nieprawidłowości:

- (1) mimowolny ubytek wagi,
- (2) wolna szybkość chodu,
- (3) niski poziom aktywności fizycznej,
- (4) subiektywne uczucie wyczerpania,
- (5) słaba siła uścisku.

Fried L.P., et al. J Ger Med Sci. 2001.

Cycle of frailty combines elements of body composition, nutrition, and mobility into a pathophysiologic pathway

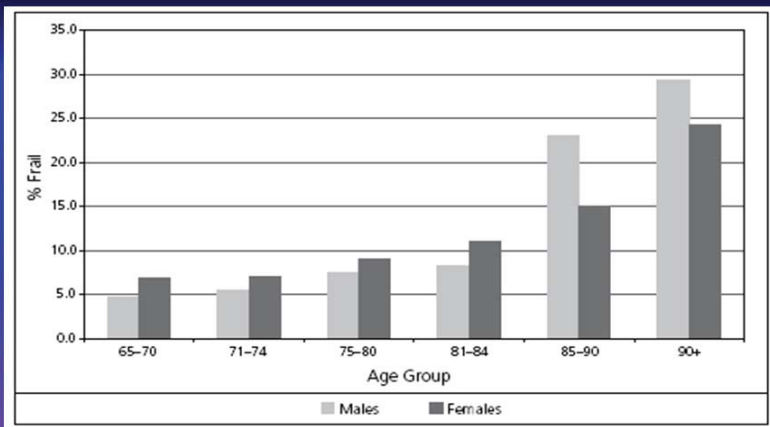
Singh M., et al. Mayo Clin Proc. 2008; 83: 1146-1153.

Cycle of frailty combines elements of body composition, nutrition, and mobility into a pathophysiologic pathway

Cycle of frailty combines elements of body composition, nutrition, and mobility into a pathophysiologic pathway. In this pathway, sarcopenia and poor muscle strength, by limiting mobility and physical activity, reduce total energy expenditure and nutritional intake, thereby causing weight loss and further sarcopenia. In defining frailty, involvement of musculoskeletal system is central and paramount. Loss of movement capacity frequently accelerates decline in other organ systems.

From *J Gerontol A Biol Sci Med Sci.*, 1, with permission of the Gerontological Society of America. Copyright © 2001.

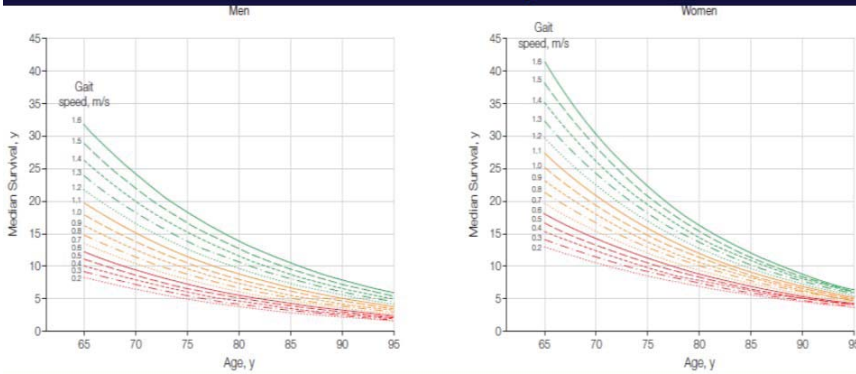
Prevalence of frailty syndrome

[The Living Environments of Community-Dwelling Older People Who Become Frail: Another Look at the Living Standards of Older New Zealanders Survey](#)

Barrett P, et al. Social Policy Journal of New Zealand. July 2006; (28).

Szybkość chodu jako czynnik rokowniczy u osób starszych

Prędkość chodu:

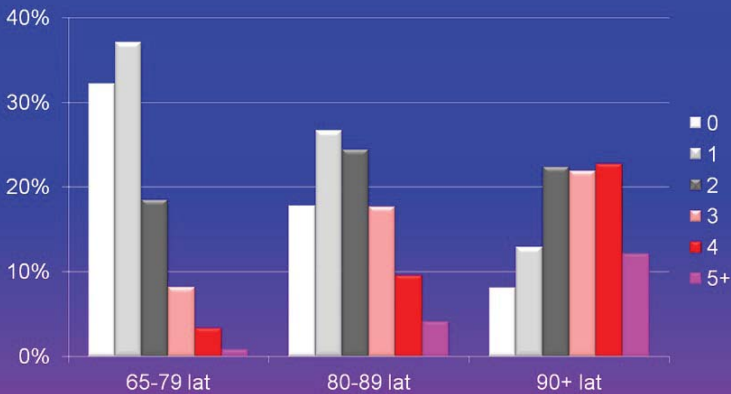
- 1,3-1,6m/s u osób młodych
- 0,8-1,2m/s u sprawnych 80-latków

Osoby z „zespołem słabości”

“Osoby z wysokim prawdopodobieństwem uzależnienia się od pomocy osób drugih w zakresie codziennej opieki w ciągu nadchodzących 12 miesięcy.”

Liczba osób z niesprawnościami (zaburzenia słuchu, wzroku, demencja, upadki, zależność funkcjonalna, zaburzenia zwieraczy, wyniszczenie) w populacji Polski (od 0 do powyżej 5)

Definitions and Predictors of Successful Aging: A Comprehensive Review of Larger Quantitative Studie
Depp, Colin A; Jeste, Dilip V

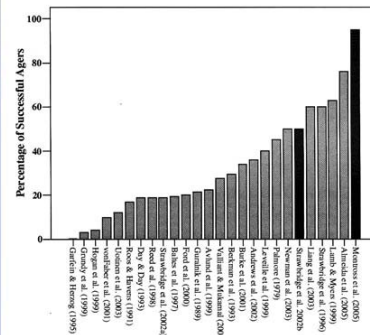
The American Journal of Geriatric Psychiatry; Jan 2006; 14, 1; ProQuest Central

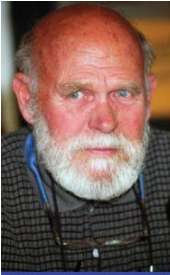
The most frequent significant correlates of the various definitions of successful aging were **age (young-old), nonsmoking, and absence of disability, arthritis, and diabetes.**

Moderate support was found for greater physical activity, more social contacts, better self-rated health, absence of depression and cognitive impairment, and fewer medical conditions.

Gender, income, education, and marital status generally did not relate to successful aging.

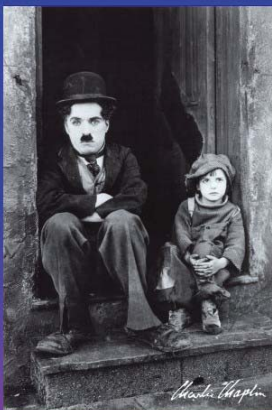
FIGURE 1. Reported Proportion of Successful Aging by Study

Definicja starości: starzy jesteśmy tylko wtedy, kiedy większość ludzi wołałaby, żebyśmy już nie żyli.
— **William Wharton (Tato)**

“We are all amateurs; we don't live long enough to become anything else.”

Charlie Chaplin

We - doctors - are all amateurs; we don't live long enough to understand all needs of our very elderly patients.

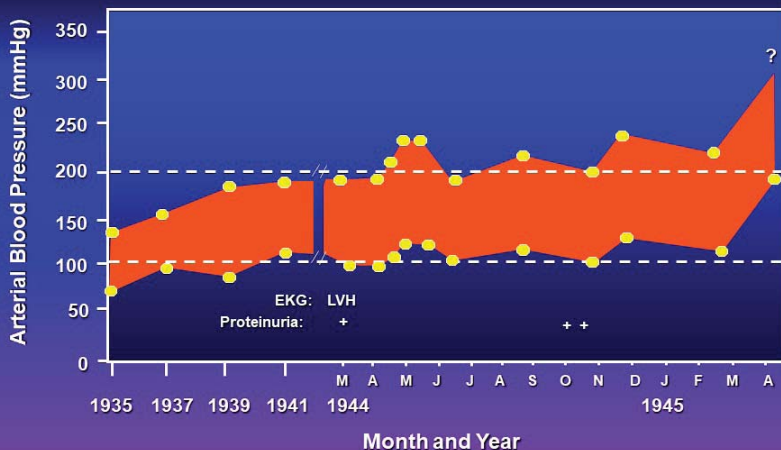
Nadciśnienie po 80 roku życia – fizjologiczne starzenie czy czynnik ryzyka?

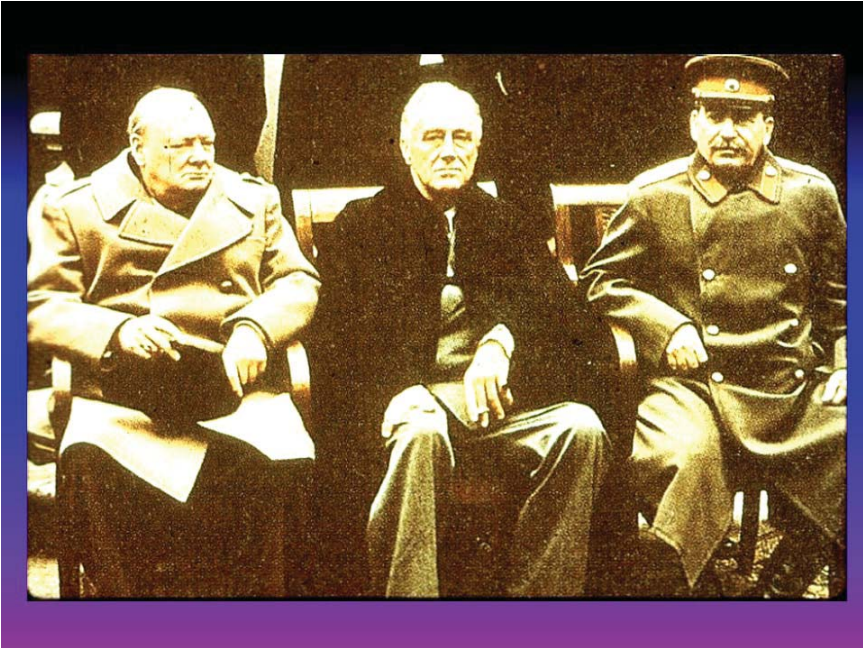
Dlaczego warto mówić o 80-latkach?

- *szybko rosnąca populacja,*
- *często osoby z licznymi schorzeniami,*
- *brak dobrych badań (EBM).*

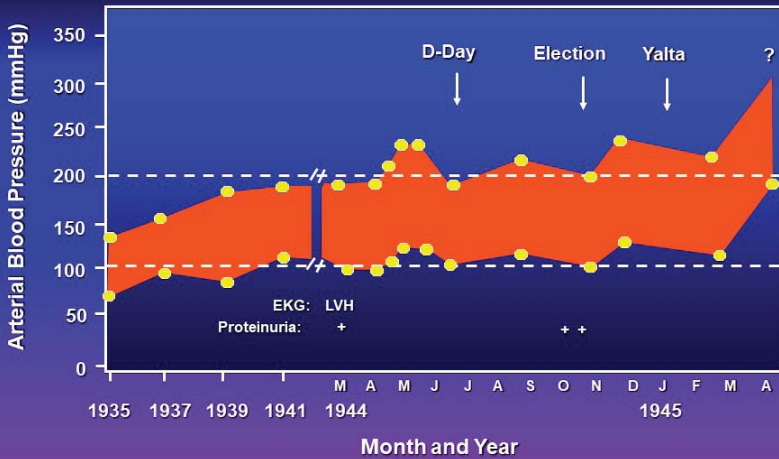
Dlaczego nadciśnienie stanowi problem?

Natural History of “Essential Hypertension”

Arterial Pressure of Franklin D. Roosevelt from 1935 until his death on April 12, 1945

Messerli F.H. NEJM. 1995; 332:1038-1039.

'I HAVE TERRIFIC HEADACHE,' LAST WORDS OF F. D. R.

WARM SPRINGS, Ga., April 13 (AP).—President Roosevelt's last words were: "I have a terrific headache."

They were uttered when N. Robbins, a New York artist, was sketching the President. The Chief Executive lost consciousness and never recovered.

'CAME OUT OF CLEAR SKY,' SAYS PRESIDENT'S PHYSICIAN

Adm. Ross T. McIntire Asserts There Was No Indication of Imminent Danger.

By CHARLES G. ROSS
Contributing Editor of the

DEATH DUE TO CEREBRAL HEMORRHAGE --- BLOOD VESSEL IN BRAIN BROKE

WASHINGTON, April 13 (AP). PRESIDENT ROOSEVELT died from what doctors call a cerebral hemorrhage, which means a sudden extensive bleeding in the brain due

Early said that just before the trip the President was given a thorough examination by seven or eight physicians, including some of the most eminent in the country, and was pronounced organically sound in every way.

“The deadly hiatus in the American leadership. . . led to Yalta and Potsdam, the betrayal of the Poles, the imposition of the Communist governments in Eastern Europe, Czechoslovak coup, and on the other side of the world, the loss of China and the invasion of South Korea.”

Jeffrey Hart
National Review, 1989

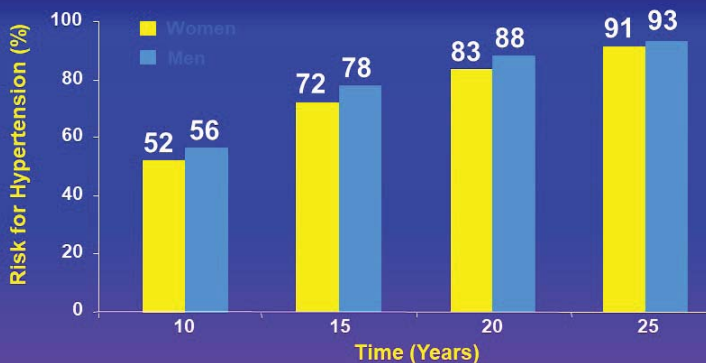
Najczęstsze choroby w starości

• Nadciśnienie tętnicze (61%)

- Zaburzenia rytmu serca (36%)
- Choroba niedokrwienna serca (22%)
- Cukrzyca (19%)
- Osteoporoza i złamania (18%)
- Choroby układu oddechowego (17%)
- Choroby tarczycy (12%)
- Niewydolność serca (11%)
- Schorzenia okulistyczne (11%)
- Choroby psychiczne (otępienia, depresje - 10%)
- Choroba wrzodowa (10%)
- Przebyte udary (7%)
- Nowotwory (6%)
- Anemia (5%)
- Choroby neurologiczne (3%)

Badanie PolSenior 2011.

Residual Lifetime Risk for Hypertension From Age 55

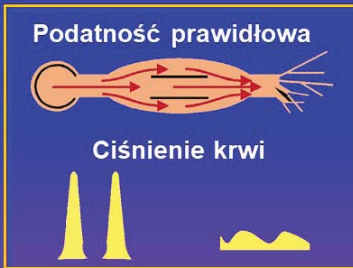

Individuals who are normotensive at age 55 have a > 90% lifetime risk of developing hypertension

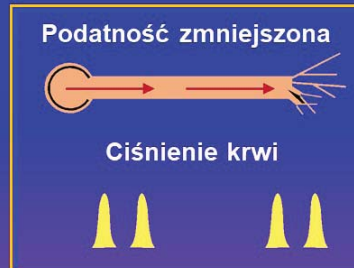
Vasan R.S., et al. JAMA. 2002; 287: 1003-1010, Framingham.

WIEK a PRZEBUDOWA DUŻYCH NACZYŃ TĘTNICZYCH

PODATNOŚĆ A CIŚNIENIE KRWI

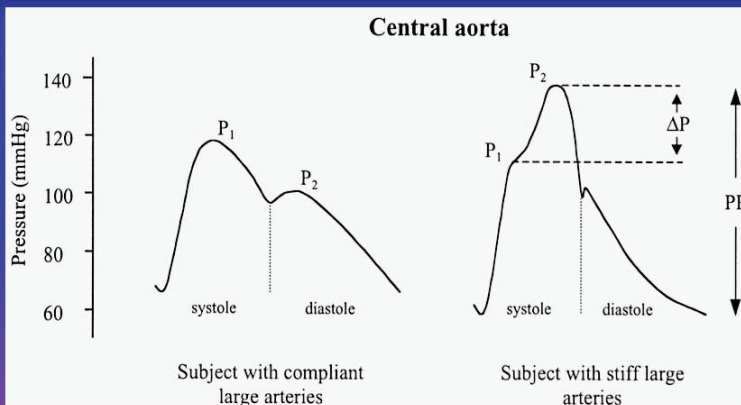

osoba młoda

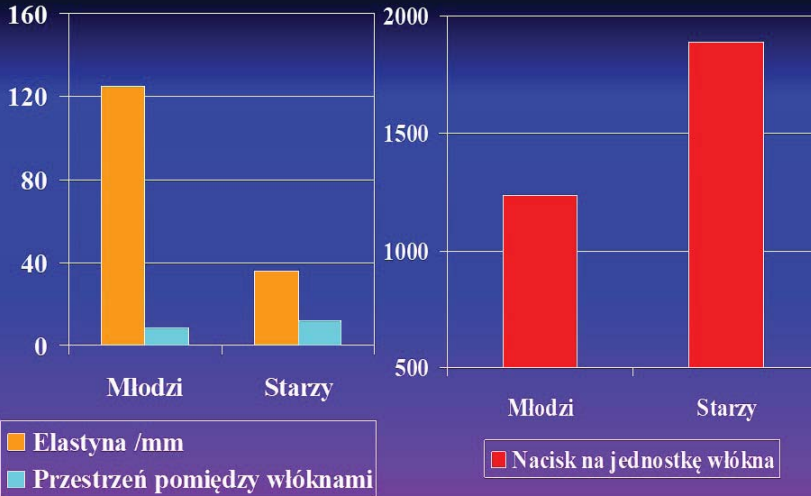

osoba starsza

Zmiana kształtu fali tętna w efekcie usztywnienia tętnic

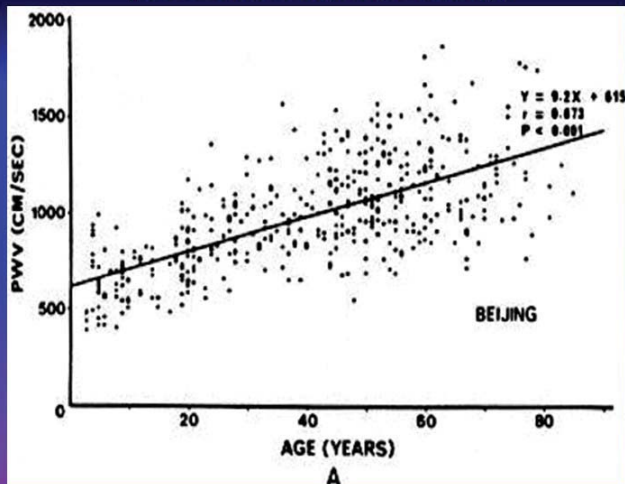

Zmiany w zawartości elastyny z wiekiem w aortie piersiowej

O'Rourke R.A. JACC. 1987.

Zmiana szybkości fali tętna z wiekiem (480 zdrowych, Chiny)

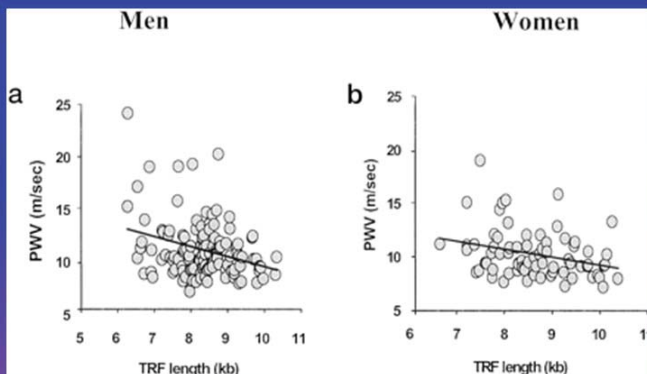

O'Rourke R.A., Nichols M. WW Hypertension. 2005; 45: 652-658.

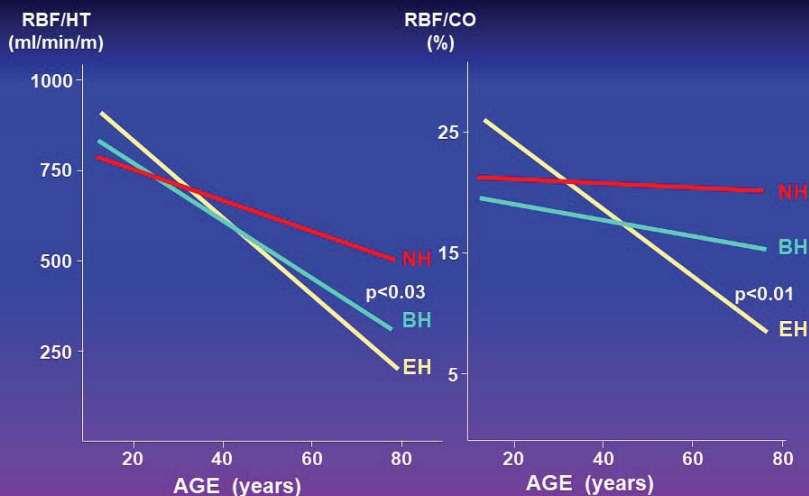
Telomere Length as an Indicator of Biological Aging

Długość telomerów a sztywność naczyń (PWV)

Athanase Benetos *Hypertension*. 2001;37:381

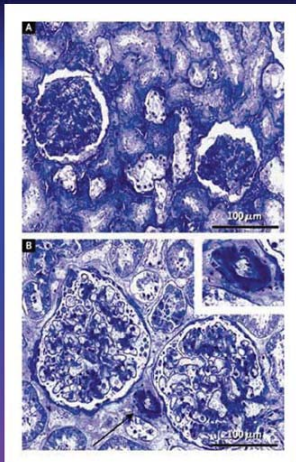

Age-related changes in renal perfusion at various stages of hypertensive disease

Hypertension. 1994.

Representative Light Micrographs of Renal Cortex from a Normotensive Control (Panel A) and a Patient with Hypertension (Panel B)

Keller, G., et al. *N Engl J Med.* 2003; 348: 101-108.

Low birth weight, later renal function, and the roles of adulthood blood pressure, diabetes, and obesity in a British birth cohort

Richard J. Silverwood¹, Mary Pierce², Rebecca Hardy², Naveed Sattar³, Peter Whincup⁴, Charles Ferro⁵, Caroline Savage⁶, Diana Kuh² and Dorothea Nitsch¹

¹Department of Non-Communicable Disease Epidemiology, Faculty of Epidemiology and Population Health, London School of Hygiene and Tropical Medicine, London, UK; ²MRC Unit for Lifelong Health and Ageing, University College London, London, UK; ³Institute of Cardiovascular and Medical Sciences, BHF Glasgow Cardiovascular Research Centre, University of Glasgow, Glasgow, UK; ⁴Population Health Research Centre, Division of Population Health Sciences and Education, St George's, University of London, London, UK; ⁵Department of Renal Medicine, Queen Elizabeth Hospital, Birmingham, UK and ⁶School of Immunity and Infection, College of Medical and Dental Sciences, University of Birmingham, Birmingham, UK

Low birth weight has been shown to be associated with later renal function, but it is unclear to what extent this is explained by other established kidney disease risk factors. Here we investigate the roles of diabetes, hypertension, and obesity using data from the Medical Research Council National Survey of Health and Development, a socially stratified sample of 5362 children born in March 1946 in England, Scotland, and Wales, and followed since. The birth weight of 2192 study members with complete data was related to three markers of renal function at age 60-64 (estimated glomerular filtration rate (eGFR) calculated using creatinine and cystatin C (eGFR_{Cr-Cys}), eGFR calculated using creatinine and cystatin C (eGFR_{Cr-Cys}), and the urine albumin-creatinine ratio) using linear regression. Each 1 kg lower birth weight was associated with a 2.25 ml/min per 1.73 m² (95% confidence interval 0.80-3.71) lower eGFR_{Cr-Cys} and a 2.13 ml/min per 1.73 m² (0.69-3.58) lower eGFR_{Cr-Cys}. There was no evidence of an association with urine albumin-creatinine ratio. These associations with eGFR were not confounded by socioeconomic position and were not explained by diabetes or hypertension, but there was some evidence that they were stronger in study members who were overweight in adulthood. Thus, our findings highlight the role of lower birth weight in renal disease and suggest that in those born with lower birth weight particular emphasis should be placed on avoiding becoming overweight.

Kidney International (2013) 84, 1262-1270. doi:10.1038/ki.2013.223; published online 12 June 2013

KEYWORDS: birth weight; diabetes; estimated glomerular filtration rate;

There is increasing recognition of the importance of early life factors in adult renal disease. A recent meta-analysis has shown that low birth weight is associated with later kidney disease in middle-aged and older populations.¹ However, it

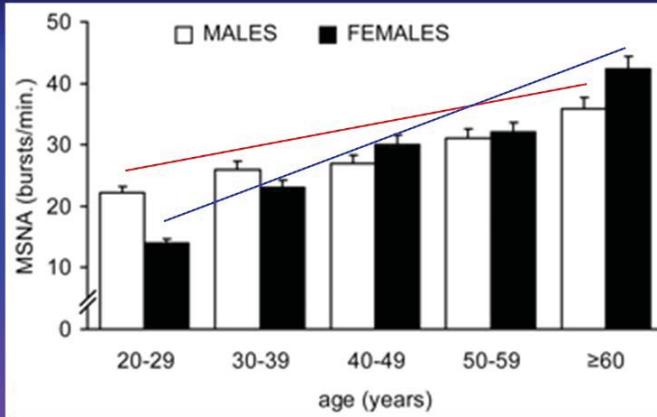
In conclusion, we have found lower birth weight to be associated with reduced kidney function over 60 years later, particularly in those who become overweight by early adulthood. This association was not confounded by SEP and was not explained by diabetes or SBP. In those born with low birth weight, particular emphasis should be placed on avoiding the deleterious effects of becoming overweight.

is unclear to what extent this is explained by other established kidney disease risk factors. Here we investigate the roles of diabetes, hypertension, and obesity using data from the Medical Research Council National Survey of Health and Development, a socially stratified sample of 5362 children born in March 1946 in England, Scotland, and Wales, and followed since. The birth weight of 2192 study members with complete data was related to three markers of renal function at age 60-64 (estimated glomerular filtration rate (eGFR) calculated using creatinine and cystatin C (eGFR_{Cr-Cys}), eGFR calculated using creatinine and cystatin C (eGFR_{Cr-Cys}), and the urine albumin-creatinine ratio) using linear regression. Each 1 kg lower birth weight was associated with a 2.25 ml/min per 1.73 m² (95% confidence interval 0.80-3.71) lower eGFR_{Cr-Cys} and a 2.13 ml/min per 1.73 m² (0.69-3.58) lower eGFR_{Cr-Cys}. There was no evidence of an association with urine albumin-creatinine ratio. These associations with eGFR were not confounded by socioeconomic position and were not explained by diabetes or hypertension, but there was some evidence that they were stronger in study members who were overweight in adulthood. Thus, our findings highlight the role of lower birth weight in renal disease and suggest that in those born with lower birth weight particular emphasis should be placed on avoiding becoming overweight.

Kidney International (2013) 84, 1262-1270. doi:10.1038/ki.2013.223; published online 12 June 2013

KEYWORDS: birth weight; diabetes; estimated glomerular filtration rate;

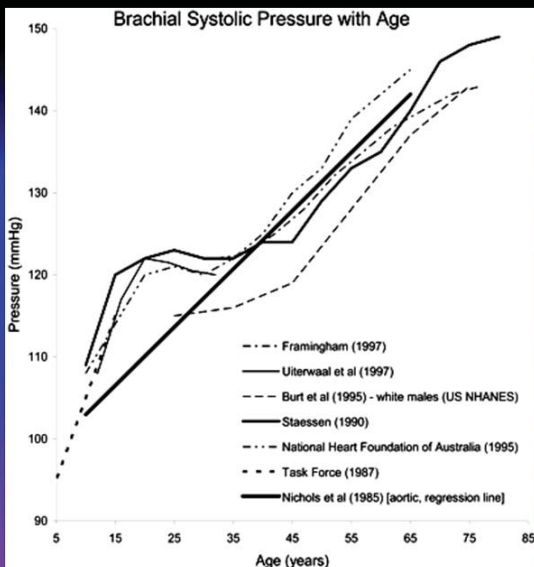
Wiek, ciśnienie tętnicze i aktywność układu sympatycznego

Narkiewicz K., et al. Hypertension. 2005; 45: 522-525.

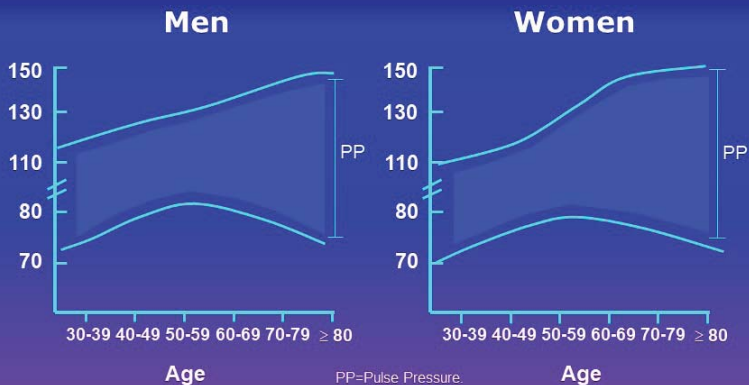
Nadciśnienie w wieku podeszłym - patofizjologia

O'Rourke R.A., Nichols M. WW Hypertension. 2005; 45: 652-658.

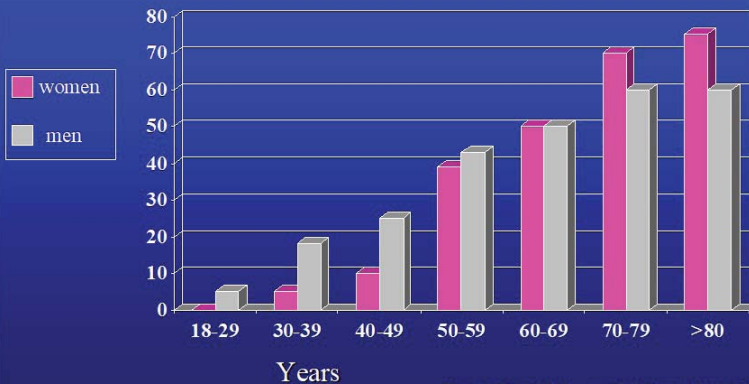
Blood Pressure Distribution in the Population According to Age

Adapted from : Third National Health and Nutrition Examination Survey, *Hypertension* 1995; 25: 305-313.

Prevalence of Hypertension

% white north-
americans

From Burt VL *et al*, Hypertension 1995

Prevalence, awareness, and control of hypertension in elderly and very elderly in Poland: results of a cross-sectional representative survey.
Zdrojewski, Tomasz; Wlznier, Barbara; Wiecek, Andrzej; Sliuszczak, Przemyslaw; Chudek, Jerzy; Mossakowska, Malgorzata; Bandosz, Piotr; Bobak, Martin; Kozakiewicz, Krystyna; Broda, Grazyna; Wyrzykowski, Bogdan; Grodzicki, Tomasz

Journal of Hypertension, 34(3):532-538, March 2016.

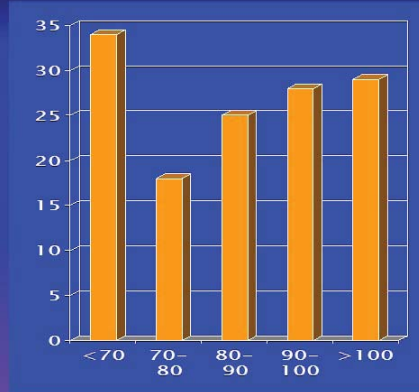
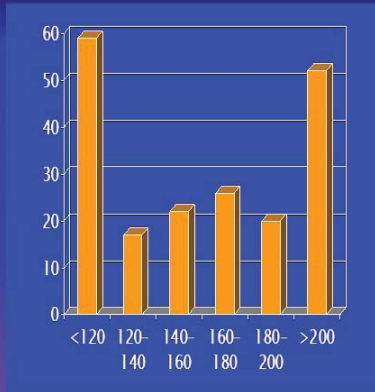
Prevalence of hypertension in the PolSenior survey

	n	Women		Men	
		%	95% CI	%	95% CI
Hypertension	4950				
65-69 years	781	76.6	72.1-80.6	74.9	70.2-79.2
70-74 years	921	83.2	79.3-86.5	77.8	73.7-81.3
75-79 years	842	83.1	79.0-86.5	71.6	67.1-75.7
80-84 years	788	80.2	75.7-84.1	69.9	65.2-74.2
85-89 years	863	78.4	73.9-82.3	64.9	60.4-69.2
≥90 years	755	66.7	61.7-71.3	60.1	54.9-65.1
isolated systolic hypertension	4634				
65-69 years	751	12.5	9.5-16.3	18.9	15.1-23.5
70-74 years	871	14.0	10.9-17.8	23.5	19.7-27.7
75-79 years	780	19.6	15.7-24.1	30.3	26.0-35.1
80-84 years	740	18.9	14.9-23.5	28.2	23.9-32.9
85-89 years	799	23.0	18.8-27.8	27.4	23.3-31.8
≥90 years	693	22.4	18.3-27.2	28.4	23.8-33.6

Data not weighted, presented as percentage (95% CI). Hypertension defined as antihypertensive treatment or blood pressure (BP) ≥ 140 and/or 90mmHg, isolated systolic hypertension defined as SBP > 140 and DBP < 90 mmHg during each of two visits. CI, confidence interval.

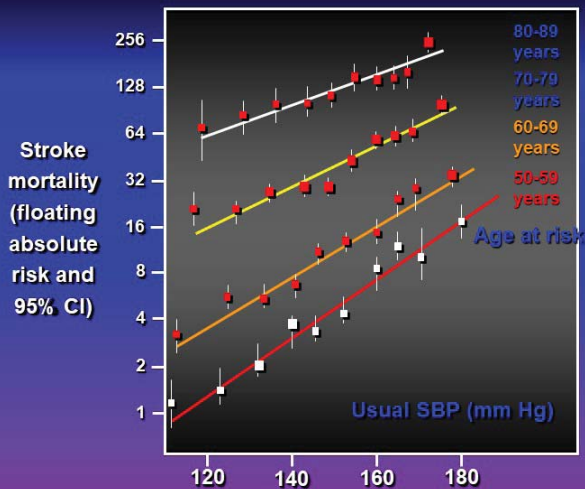
Cisnienie tętnicze a śmiertelność całkowita w populacji > 70 r. ż. Krakowa

Kocemba J., et al. J Hypertens. 1991; 9: 286:S287.

Ryzyko udaru w zależności od wieku i SBP

Stroke mortality rate in each decade vs usual SBP at the start of that decade

Lancet. 2002; 360: 1903-1913.

Systolic Blood Pressure and Vascular Disease in Men Aged 65 Years and Over: The HIMS (Health in Men Study).

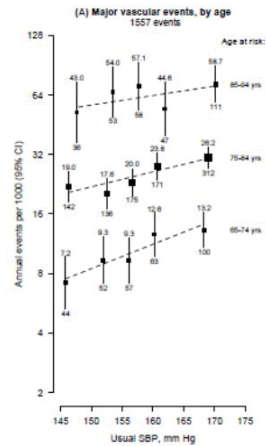
Lacey, Ben; Gollidge, Jonathan; Yeap, Bu; Lewington, Sarah; McCaul, Kieran; Norman, Paul; Flicker, Leon; Almeida, Osvaldo; Hankey, Graeme

Hypertension. 69(6):1053-1059, June 2017.

Incidence of Ischemic Heart Disease and Stroke: Hazard Ratios per 10 mm Hg Higher Usual SBP, by Age at Risk (Among 7564 Participants)

Age at Risk, y	Ischemic Heart Disease			Stroke		
	Number of Events	Mean Age at Event, y	Hazard Ratio (95% CI)	Number of Events	Mean Age at Event, y	Hazard Ratio (95% CI)
65-74	200	71.8	1.28 (1.09-1.50)	103	71.8	1.43 (1.15-1.77)
75-84	472	79.7	1.21 (1.09-1.34)	362	79.8	1.12 (0.99-1.26)
85-94	161	88.0	1.04 (0.87-1.24)	86	87.5	1.02 (0.80-1.30)
			Trend, 3 groups: $\chi^2=2.8$ ($P=0.09$)			Trend, 3 groups: $\chi^2=4.5$ ($P=0.03$)
All	833	79.4	1.19 (1.10-1.28)	551	79.5	1.16 (1.05-1.27)

Hazard ratios are adjusted for age at risk and education. CI indicates confidence interval, and SBP, systolic blood pressure.

Wolters Kluwer
Health

OvidSP

“The greatest danger to a man with high blood pressure lies in its discovery, because then some fool is certain to try and reduce it.”

Hay J. British Medical Journal. 1931; 2: 43-47.

Imperial College
London

The **HY**pertension in the **Very Elderly T**rial

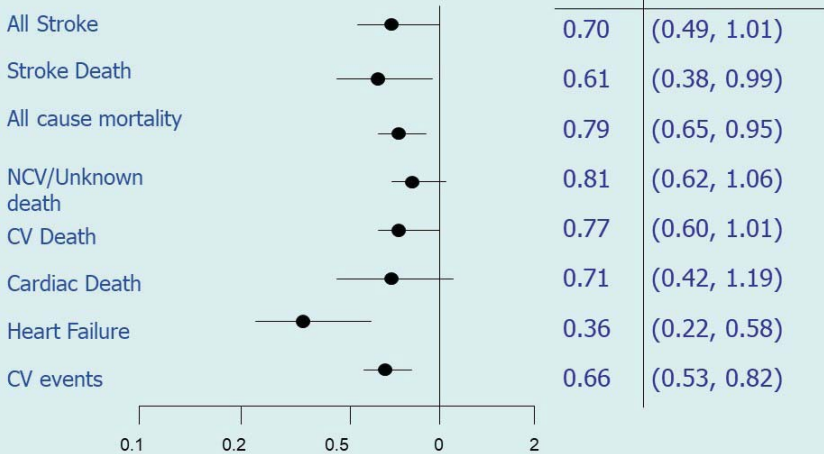
N. Beckett, R. Peters, A. Fletcher, C. Bulpitt
on behalf of the HYVET committees and investigators

ClinicalTrials.gov: NCT00122811

ITT – Summary

ESC/ESH 2013 guidelines

- *'HYVET deliberately recruited patients in good physical and mental conditions and excluded ill and frail individuals, who are common among octogenarians, and also excluded patients with clinically relevant orthostatic hypotension'*

(ref 1; chapter 6.3, page 1317).

Longitudinal Trends in Hypertension Management and Mortality Among Octogenarians Prospective Cohort Study

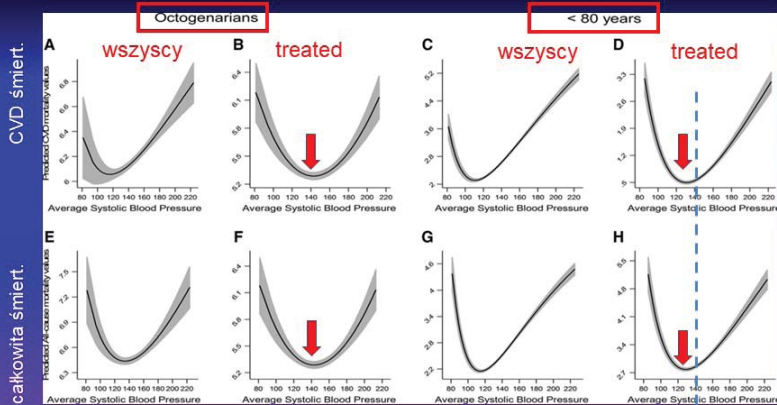
Alex Dregan, Rathi Ravindrarajah, Nisha Hazra, Shota Hamada,
Stephen H.D. Jackson, Martin C. Gulliford

The lowest cardiovascular disease and all-cause mortality risk among treated octogenarians was observed for an SBP range of 140 to 149 mm Hg (1.04, 0.60–1.78) and 160 to 169 mm Hg (0.78, 0.51–1.21).

The results do not support the view that more stringent BP targets may be associated with lower mortality.

Zależność pomiędzy wysokością ciśnienia skurczowego a ryzykiem zgonu w populacji oraz wśród osób leczonych z powodu nadciśnienia tętniczego

Dragan A., et al. Hypertension. 2016; 68: 97-105

Copyright © American Heart Association, Inc. All rights reserved.

Fractional polynomial plots presenting the quadratic relationship between continuous systolic blood pressure (SBP) with total (A) and treated (B) cardiovascular disease (CVD) mortality and total (E) and treated (F) all-cause mortality among octogenarians (left) and the quadratic relationship between continuous SBP with total (C) and treated (D) CVD mortality and total (G) and treated (H) all-cause mortality among participants <80 years of age (right).

ORIGINAL INVESTIGATION

Rethinking the Association of High Blood Pressure With Mortality in Elderly Adults

The Impact of Frailty

Michelle C. Odden, PhD; Carmen A. Peralta, MD, MAS; Mary L.

Table 4. The Association of Linear Blood Pressure and Mortality, Stratified by Walking Speed, in NHANES Participants 65 Years and Older (1988-2002)

BP	Walking Speed						P Value for Interaction
	Faster >0.8 m/s		Slower <0.8 m/s		Did Not Complete		
	HR (95% CI)	P Value	HR (95% CI)	P Value	HR (95% CI)	P Value	
Systolic BP per 10 mm Hg higher							
Unadjusted	1.10 (1.01-1.21)	.03	1.04 (0.99-1.09)	.11	0.80 (0.73-0.87)	<.001	<.001
Adjusted ^a	1.10 (0.99-1.22)	.07	1.06 (1.01-1.11)	.02	0.79 (0.69-0.90)	<.001	<.001
Diastolic BP per 10 mm Hg higher							
Unadjusted	0.97 (0.86-1.11)	.07	0.91 (0.85-1.02)	.10	0.75 (0.58-0.95)	.001	.03
Adjusted ^a	1.00 (0.92-1.09)	.44	0.90 (0.81-1.00)	.02	0.77 (0.64-0.93)	.04	.04

Abbreviations: BP, blood pressure; HR, hazard ratio; NHANES, National Health and Nutrition Examination Survey.
^aAdjusted for survey year, age, sex, black race, education, smoking status, cholesterol level, coronary heart disease, heart failure, and stroke.

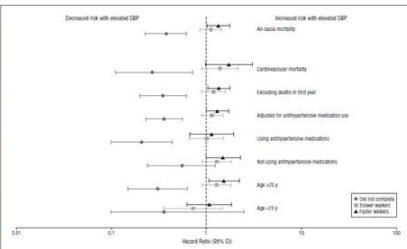

Figure 2. Sensitivity analysis of the association of elevated systolic blood pressure (SBP) (>140 mm Hg) and mortality, stratified by walking speed, in National Health and Nutrition Examination Survey participants 65 years and older (1988-2002). Follow-up until December 31, 2006.

1. Wyższe ciśnienie skurczowe było związane z wyższym ryzykiem zgonu jedynie u osób sprawnych (szybkość chodu >0.8 m/sec.).
2. U osób chodzących wolniej (szybkość chodu <0.8m/sec.) – brak związku pomiędzy ciśnieniem a śmiertelnością!
3. U osób, które nie były w stanie wykonać testu (przejście 6 metrów) – wyższe ciśnienie = mniejsza śmiertelność!!

Functional Status and Antihypertensive Therapy in Older Adults: A New Perspective on Old Data

Christina J. Charlesworth,¹ Carmen A. Peralta,² and Michelle C. Odden¹

BACKGROUND

Functional status may be useful for identifying older adults who benefit from lower blood pressure. We examined whether functional status modifies the effect of antihypertensive treatment among older adults.

METHODS

Post hoc analyses of the Systolic Hypertension in the Elderly Program (SHEP), a randomized trial of antihypertensive therapy vs. placebo (1985-1991) in 4,736 adults aged 60 years or older with isolated systolic hypertension. Outcomes were all-cause death, cardiovascular (CV) death, myocardial infarction (MI), stroke, falls, and symptoms of hypotension. The effect modifier of interest was functional status, assessed by self-reported physical ability limitation (PAL).

RESULTS

Among persons with no PAL, those receiving treatment had a lower rate of death, CV death, and MI compared with placebo (4.0, 2.9, and 4.2 per 1,000 person-years lower, respectively). In contrast, among persons with a PAL, those receiving treatment had a higher rate of death, CV

death, and MI compared with placebo (8.6, 5.3, and 2.7 per 1,000 person-years higher, respectively). These patterns persisted in Cox models, although interaction terms did not reach statistical significance. Treatment remained protective for stroke regardless of functional status. The rate of falls associated with treatment differed by functional status; incidence-rate ratio = 0.81, 95% confidence interval (CI) = (0.66, 0.99), and 1.32, 95% CI = (0.87, 2.00) in participants without and with a PAL, respectively, in models adjusted for demographics and baseline blood pressure (*P*-value for interaction, 0.04).

CONCLUSIONS

Functional status may modify the effect of antihypertensive treatment on MI, mortality, and falls, but not stroke, in older adults. Functional status should be examined in other trial settings.

Keywords: antihypertensives; blood pressure; falls; functional status; hypotension.

doi:10.1093/ajh/hpv177

Functional Status and Antihypertensive Therapy in Older Adults: A New Perspective on Old Data

American Journal of Hypertension 29(6) June 2016

Table 2. Treatment effects on morbidity and mortality, by physical ability limitation

	Physical ability limitation	
	Absent (N = 1,048)	Present (N = 547)
Death		
Events—n (%) ^a	357 (8.8)	45 (8.3)
Mortality rate per 1,000 person-years		
Treatment	18.1	40.3
Placebo	22.4	33.2
Rate difference	-4.0	8.6
HR (95% CI)—unadjusted ^b	0.82 (0.67, 1.01)	1.27 (0.83, 1.95)
HR (95% CI)—adjusted ^c	0.82 (0.66, 1.00)	1.22 (0.79, 1.88)
CV Death		
Events—n (%)	150 (3.7)	46 (8.4)
Mortality rate per 1,000 person-years		
Treatment	7.0	22.4
Placebo	9.9	17.1
Rate difference	-2.9	6.3
HR (95% CI)—unadjusted ^b	0.64 (0.44-0.98)	1.31 (0.82-2.04)
HR (95% CI)—adjusted ^c	0.71 (0.51, 0.98)	1.27 (0.71, 2.28)
MI		
Events—n (%) ^a	135 (3.3)	22 (4.0)
Incidence rate per 1,000 person-years		
Treatment	5.6	11.0
Placebo	9.8	8.3
Rate difference	-4.2	2.7
HR (95% CI)—unadjusted ^b	0.57 (0.40, 0.81)	1.10 (0.57, 3.07)
HR (95% CI)—adjusted ^c	0.57 (0.40, 0.81)	1.25 (0.54, 2.89)
Stroke		
Events—n (%) ^a	211 (5.2)	45 (8.3)
Incidence rate per 1,000 person-years		
Treatment	9.5	17.5
Placebo	14.9	22.1
Rate difference	-5.4	-4.6
HR (95% CI)—unadjusted ^b	0.64 (0.49, 0.84)	0.79 (0.44, 1.44)
HR (95% CI)—adjusted ^c	0.64 (0.49, 0.85)	0.80 (0.44, 1.46)

Original Investigation

Treatment With Multiple Blood Pressure Medications, Achieved Blood Pressure, and Mortality in Older Nursing Home Residents The PARTAGE Study

Athanasios Beretos, MD, PhD, Carlos Lubat, BS, Patrick Rosegold, MD, PhD, Renaud Fay, PharmD, Yoon-Rolland, MD, PhD, Filippo Villalusa, MD, Paolo Sola, MD, PhD, Maria Zimberni, MD, PhD, Patrick Mandouras, MD, PhD, Olivier Haron, MD, PhD, Sylvie Gausier, MD

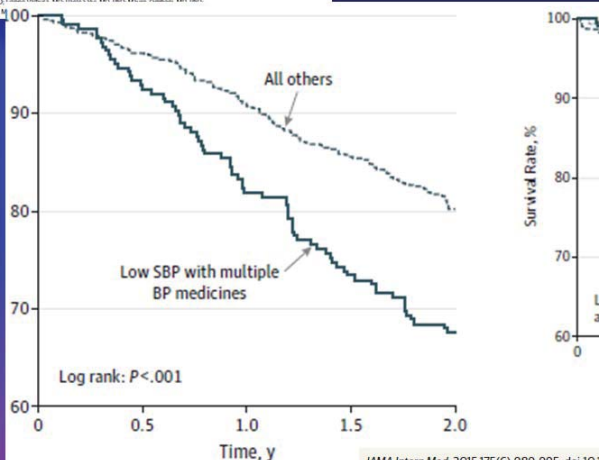
Characteristic	≥2 BP Drugs/SBP <130 mm Hg ^a	
	Yes/Yes	All Others ^b
Patients, No. (%)	227 (20.1)	900 (79.9)
Age, y	88.2 (4.7)	87.6 (4.8)
Women, %	172 (75.8)	793 (78.1)
BMI	25.8 (4.4)	25.7 (4.8)
ADL ^b	4.85 (1.05)	4.99 (1.05) ^f
MMSE score	23.4 (5.4)	23.3 (5.0)
History of cancer, %	29 (12.8)	143 (15.9)
Heart failure, %	79 (34.8)	128 (14.2) ^d
Lower limb arteriopathy, %	18 (7.9)	54 (6.0)
CHD, %	79 (34.8)	161 (17.9) ^d
Stroke, %	43 (18.9)	127 (14.1)
All CV diseases, %	164 (72.2)	422 (46.9) ^d
Diabetes mellitus, %	37 (16.3)	148 (16.4)
Hypertension, %	177 (78.0)	633 (70.3) ^f
Charlson Comorbidity Index score	6.3 (1.9)	5.9 (1.9) ^a
Renal Failure, %	12 (5.3)	47 (5.2)
OH (%)	30/199 (15.1)	145/795 (18.2)
BP, mm Hg^f		
SBP	119 (8)	142 (16) ^f
DBP	65 (7)	75 (9) ^f
Pulse pressure	54 (8)	67 (13) ^f
Heart rate, beats/min ^f	75 (12)	74 (10)
Drugs, No.		
Anti-HTN	2.6 (0.8)	1.5 (1.3) ^f
Psychotropic	1.0 (0.9)	1.0 (1.0)
Total	8.2 (2.9)	6.8 (3.4) ^f

JAMA Intern Med. 2015;175(6):989-995. doi:10.1001/jamainternmed.2014.8012
Published online February 16, 2015.

Original Investigation

Treatment With Multiple Blood Pressure Medications, Achieved Blood Pressure, and Mortality in Older Nursing Home Residents The PARTAGE Study

Athanasios Benetos, MD, PhD, Carlos Labat, BS, Patrick Rossignol, MD, PhD, Renaud Fay, PharmD, Yves Rolland, MD, PhD, Philippe Verhaeghen, PhD, Patrick D'Elia, MD, PhD, Jacques Tranchesi, PhD, Michel Patrick Mancoske, MD

JAMA Intern Med. 2015;175(6):989-995. doi:10.1001/jamainternmed.2014.8012
Published online February 16, 2015.

Original Article

Short-Term Risk of Serious Fall Injuries in Older Adults Initiating and Intensifying Treatment With Antihypertensive Medication

Daichi Shimbo, MD; C. Barrett Bowling, MD, MSPH; John J. Sim, MD; Lei Huang, MSPH; Kristi Reynolds, MD

Background—Antihypertensive medication use has been associated with an increased risk of falls. Few data are available on the short-term risk of falls after antihypertensive medication initiation or intensification.

Methods and Results—We examined the association between initiation or intensification of antihypertensive medication and serious fall injuries in a case-crossover study of 90 127 Medicare beneficiaries between July 1, 2007, and December 31, 2012. Antihypertensive medication initiation was defined by a new prescription or a change in dosage of a current class. Exposures were ascertained in 15-day earlier periods (control periods). Overall, 272, 1508, and 3113 antihypertensive medication or titrated therapy within 15 days of fall injury was increased during the 15 days after antihypertensive medication initiation, adding a new class (odds ratio, 1.16 [95% confidence interval, 1.08–1.18]), increasing the dosage of a current class (odds ratio, 1.16 [95% confidence interval, 1.08–1.18]), or increasing the dosage of a current class (odds ratio, 1.16 [95% confidence interval, 1.08–1.18]). These associations were attenuated beyond 15 days.

Conclusions—Antihypertensive medication initiation and intensification were associated with a short-term, but not long-term, increased risk of serious fall injuries among older adults.

WHAT IS KNOWN

- In older adults, antihypertensive medication use has been associated with an increased risk of falls in some but not all studies.
- Few data are available on the short-term versus long-term risk for falls after initiation or intensification of antihypertensive medication in older adults.

WHAT THE STUDY ADDS

- Using Medicare claims from 2007 through 2012, we found that although the risk of a serious fall injury was low, there was a short-term increased risk of a serious fall injury within a 15-day period after initiation or intensification of antihypertensive medication.
- In contrast, the association between antihypertensive medication initiation or intensification and a serious fall injury was attenuated beyond 15 days.
- The results of this study suggest that antihypertensive medication initiation and intensification was associated with a short-term, but not long-term, increased risk of serious fall injuries among older adults.

JAMDA

journal homepage: www.jamda.com

Original Study

Hypertension and Its Treatment at Age 90 Years: Is There an Association with 5-Year Mortality?

Jochanan Stessman MD^{a,b,c}, Michael Bursztyн MD^{a,c,d}, Yoni Gershinsky MD^{c,d}, Aliza Hammerman-Rozenberg MA^{a,b,c}, Jeremy M. Jacobs MBBS^{a,b,c,*}

 CrossMark

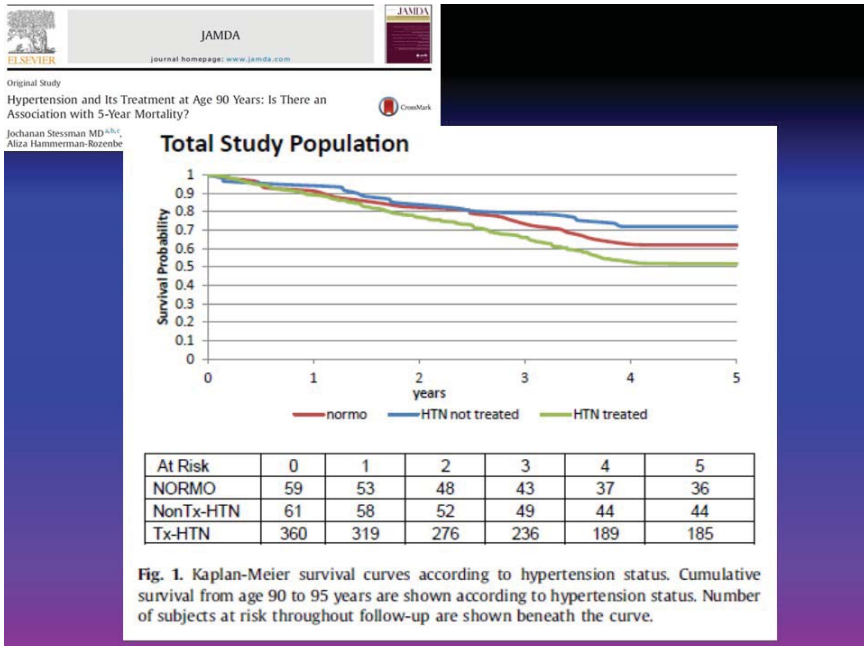
Objective: To determine the association between hypertension at age 90 years, treatment, and 5-year mortality.

Design: A prospective observational study of a representative community-dwelling birth cohort (born 1920–1921) by the Jerusalem Longitudinal Study (1990–2015).

Setting: Home-assessment.

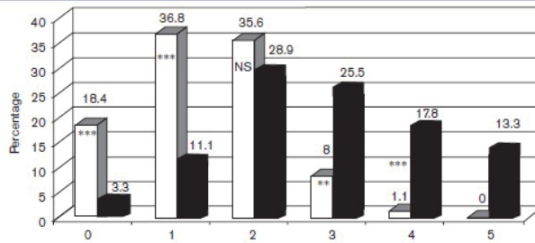
Participants: 480 subjects aged 90, examined 2010–2011.

Measurements and Main Outcome: Hypertension was defined as treatment with antihypertensive medication, and/or sitting blood pressure (BP) > 140 mmHg systolic or >90 mmHg diastolic. Subjects were categorized as normotensive (NORMO), untreated hypertensive (NonTx-HTN), and treated hypertensive (Tx-HTN); assessment included activities of daily living (ADL), handgrip strength, and all-cause mortality (2010–2015).

The prevalence of cardiovascular risk factors among centenarians is low: risk factors in centenarians

Jolanta Życzkowska^a, Alicja Klich-Rączka^a, Barbara Wizner^a,
Małgorzata Mossakowska^b, Katarzyna Wieczorowska-Tobis^c and
Tomasz Grodzicki^a

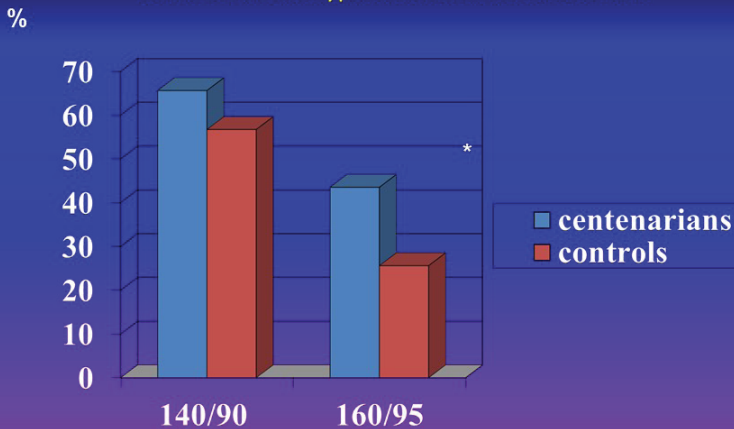

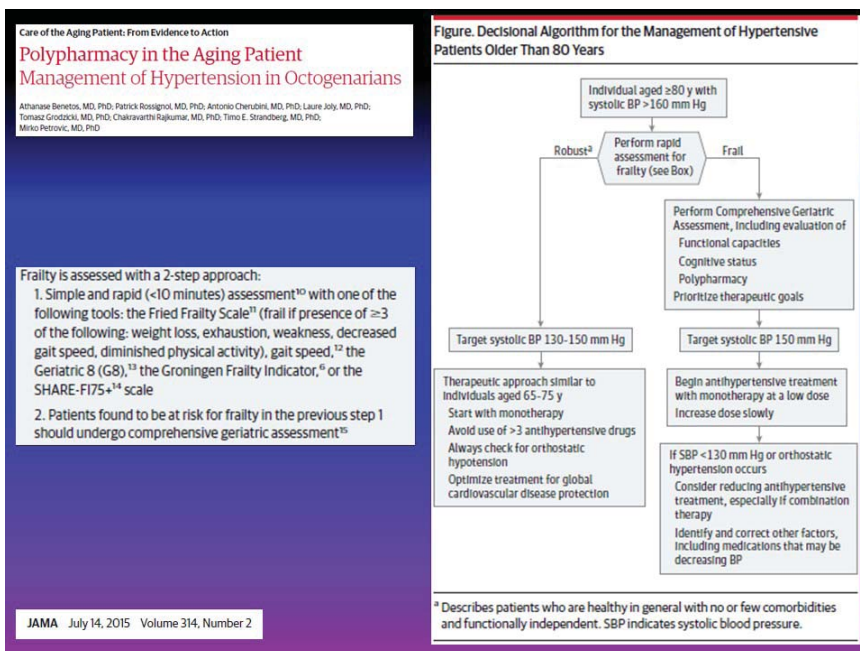
Co-existing risk factors of ischaemic heart disease among the centenarians and the younger group. □ Centenarians; ■ control group. ** $P < 0.01$; *** $P < 0.001$.

The prevalence of cardiovascular risk factors among centenarians is low: risk factors in centenarians

Jolanta Życzkowska^a, Alicja Klich-Rączka^a, Barbara Wizner^a,
Małgorzata Mossakowska^b, Katarzyna Wieczorowska-Tobis^c and
Tomasz Grodzicki^a

Prevalence of hypertension in centenarians

Nadciśnienie po 80 roku życia – fizjologiczne starzenie czy czynnik ryzyka?

Dlaczego warto mówić o 80-latkach?

- szybko rosnąca populacja
- często osoby z licznymi schorzeniami
- brak dobrych badań (EBM)

Dlaczego nadciśnienie stanowi problem?

- dotyczy ok 70% osób
- zależność ciśnienie-śmiertelność: krzywa „J”
- nie wiemy jak leczyć, leczenie może zwiększać ryzyko zgonu!

Uroczystość nadania tytułu Doktora HC Uniwersytetu Jagiellońskiego

“The aim of science is not to open the door to infinite wisdom, but to set a limit to infinite error.”

„...myślę, że w Nauce, niezależnie od całego postępu, w żaden sposób nie zbliżyliśmy się do nieskończonej mądrości i mam nadzieję, że nigdy to nie nastąpi. Natomiast, być może, udało nam się przynajmniej w pewnym stopniu ograniczyć nieskończony błąd”.

5. 14.11.2017 r. – Sesja jubileuszowa Zgromadzenia Ogólnego z okazji
60-lecia istnienia Oddziału PAN w Krakowie

Zaproszenie

Zaproszenie

PORZĄDEK DZIENNY

1. Otwarcie Sesji
– czł. koresp. PAN
Andrzej Jajszczyk,
Prezes Oddziału
2. *Kilka słów o powstaniu
Krakowskiego Oddziału* –
wykład czł. rzecz. PAN
Stanisława Wąłtosia

Po spotkaniu w Librarii zapraszamy
do kawiarni „U Pęcherza”
(w budynku Muzeum Collegium Maius)
na poczęstunek, któremu towarzyszyć będzie
prezentacja materiałów archiwalnych
obrazujących pierwsze lata funkcjonowania
Oddziału PAN.

PREZYDIUM ODDZIAŁU
POLSKIEJ AKADEMII NAUK
W KRAKOWIE

uprzejmie zaprasza na

SESJĘ JUBILEUSZOWĄ
ZGROMADZENIA OGÓLNEGO
CZŁONKÓW PAN
ODDZIAŁU W KRAKOWIE
Z OKAZJI 60-LECIA
ISTNIENIA ODDZIAŁU,

która odbędzie się we wtorek
14 listopada 2017 roku
o godzinie 14.00
w Librarii Collegium Maius UJ
ul. Jagiellońska 15

PREZES ODDZIAŁU PAN
(-) Andrzej Jajszczyk

Sprawozdanie Prezesa z działalności Oddziału w 2016 roku

 POLSKA AKADEMIA NAUK ODDZIAŁ W KRAKOWIE 60 LAT	SESJA JUBILEUSZOWA ZGROMADZENIA OGÓLNEGO CZŁONKÓW PAN ODDZIAŁU W KRAKOWIE 14 listopada 2017
--	--

	Porządek dzienny
<ol style="list-style-type: none">1. Otwarcie sesji i krótkie sprawozdanie prezesa Oddziału.2. Wystąpienie Prezydenta Miasta Krakowa – prof. Jacka Majchrowskiego.3. Wykład prof. Stanisława Waltosia pt. „Kilka słów o powstaniu Krakowskiego Oddziału”.4. Poczęstunek w kawiarni „U Pęcherza”.	

	<h2 style="text-align: right;">Odeszli od nas</h2>
<p>Zmarli po 31.05.2017 roku:</p> <ul style="list-style-type: none">- prof. Janusz Kotlarczyk – członek rzeczywisty PAN,- prof. Jan Małecki – Komisja Historyczna,- prof. Wiesław Paweł Szymański – Komisja Historycznoliteracka,- prof. Walery Pisarek – Komisja Językoznawstwa i Komisja Prasoznawcza,- prof. Andrzej Wnuk – Komisja Nauk Rolniczych i Leśnych,- dr Władysława Maria Francuz – Komisja Nauk Pedagogicznych,- dr Jan Dębski – Komisja Słowianoznawstwa,- prof. Józef Knapczyk – Komisja Motoryzacji,- prof. Andrzej Basista – Komisja Urbanistyki i Architektury.	

	<h2 style="text-align: right;">Obszar działania i członkowie</h2>
<p>Obszar działania</p> <ul style="list-style-type: none">• województwa:<ul style="list-style-type: none">– małopolskie,– podkarpackie,– świętokrzyskie. <p>Członkowie</p> <ul style="list-style-type: none">• 55 członków:<ul style="list-style-type: none">– 31 rzeczywistych,– 24 korespondentów.	

	<h2>Prezydium Oddziału</h2>
<p>Prezydium Oddziału</p> <ul style="list-style-type: none">• Prezes<ul style="list-style-type: none">– prof. Andrzej Jajszczyk• Wiceprezesa<ul style="list-style-type: none">– prof. Barbara Bilińska– prof. Ryszard Nycz• Członkowie Prezydium<ul style="list-style-type: none">– prof. Jerzy Lis– prof. Wiesław W. Pawlik	

	<h2>Komisje Naukowe Oddziału</h2>
<p>Komisje naukowe Oddziału:</p> <ul style="list-style-type: none">• 30 komisji,• 926 członków. <p>Posiedzenia komisji w 2017 roku:</p> <ul style="list-style-type: none">• 76 posiedzeń,• 93 ogłoszone referaty. <p>Najbardziej aktywne Komisje naukowe Oddziału:</p> <ul style="list-style-type: none">• Komisja Urbanistyki i Architektury, Komisja Nauk Medycznych, Komisja Prasoznawcza, Komisja Językoznawstwa, Komisja Słowianoznawstwa, Komisja Orientalistyczna, Komisja Nauk Ekonomicznych i Statystyki .	

	<h3>Komisje Naukowe Oddziału</h3>
	<ul style="list-style-type: none">• Największe komisje:<ul style="list-style-type: none">– Komisja Językoznawstwa, 67 członków– Komisja Urbanistyki i Architektury, 64 członków• Najmniejsze komisje:<ul style="list-style-type: none">– Komisja Historii i Filozofii Medycyny, 13 członków– Komisja Ochrony Zdrowia Publicznego, 12 członków• Komisje zawieszone:<ul style="list-style-type: none">– Komisja Nauk Rolniczych i Leśnych– Komisja Elektrotechniki, Informatyki i Automatyki– Komisja Mechaniki Stosowanej

	<h3>Jednostki badawcze PAN</h3>
	<p>Jednostki badawcze PAN usytuowane na terenie działania Oddziału:</p> <ul style="list-style-type: none">• 11 instytutów PAN• 10 innych jednostek badawczych <p>Inne jednostki:</p> <ul style="list-style-type: none">• Archiwum Nauki PAN i PAU• Biblioteka Naukowa PAU i PAN

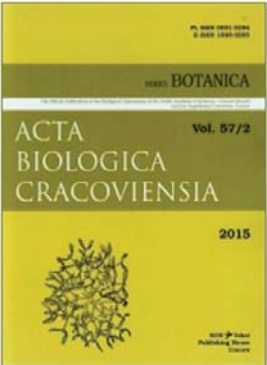
	<h2 style="text-align: right;">Instytuty PAN</h2>
<ul style="list-style-type: none">• Instytut Botaniki im. Władysława Szafera PAN• Instytut Farmakologii PAN• Instytut Fizjologii Roślin im. Franciszka Górskiego PAN• Instytut Fizyki Jądrowej im. H. Niewodniczańskiego PAN• Instytut Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią PAN• Instytut Języka Polskiego PAN• Instytut Katalizy i Fizykochemii Powierzchni im. J. Habera PAN• Instytut Mechaniki Górotworu PAN• Instytut Metalurgii i Inżynierii Materiałowej im. Aleksandra Krupkowskiego PAN• Instytut Ochrony Przyrody PAN• Instytut Systematyki i Ewolucji Zwierząt PAN	

	<h2 style="text-align: right;">Konferencje</h2>
<ul style="list-style-type: none">• 8 konferencji i seminariów w 2017 roku, w tym 3 międzynarodowe,• 6 patronatów	

Działalność wydawnicza

- Czasopisma przewidziane do finansowania przez PAN w 2018 roku:
 - *Acta Biologica Cracoviensia. Series Botanica,*
 - *Folia Medica Cracoviensia,*
 - *Historyka. Studia Metodologiczne,*
 - *Ruch Literacki,*
 - *Folia Orientalia.*
- wstrzymanie finansowania czterech czasopism

Potencjalne role Oddziału PAN

Potencjalne role Oddziału PAN:

- Służenie ekspertyzą za pośrednictwem członków Akademii, komitetów i komisji naukowych,
- Udział członków w ciałach samorządowych, towarzystwach naukowych i innych organizacjach,
- Popularyzacja nauki w społeczeństwie,
- Organizacja konferencji naukowych i wydawanie czasopism (także wspólnie z uczelniami),
- Wypowiadanie się w sprawach ważnych dla kraju.

Przyszłość PAN

- Regionalna konferencja PAN w Krakowie pt. *Koncepcje rozwoju Polskiej Akademii Nauk*, 1 grudnia br., godz. 11:00,
- Oddziały w Krakowie, Katowicach i Lublinie,
- w budynku Wydziału Inżynierii Materiałowej i Ceramiki AGH (B-8), al. A. Mickiewicza 30.

Nadrzędnym celem listopadowego Zgromadzenia Ogólnego Członków Oddziału PAN w Krakowie był Jubileusz 60-lecia Oddziału PAN w Krakowie. Prof. dr hab. Stanisław Waltoś przedstawił wykład pt. „Kilka słów o powstaniu Krakowskiego Oddziału”. Wśród zaproszonych gości byli m.in. Prezydent Miasta Krakowa – prof. Jacek Majchrowski – oraz rektorzy krakowskich uczelni wyższych. Prezydent Jacek Majchrowski wręczył na ręce prof. Andrzeja Jajszczyka – prezesa Oddziału – lajkonika z tabliczką o treści „Z serdecznymi gratulacjami z okazji 60-lecia Oddziału Polskiej Akademii Nauk w Krakowie”.

Zarys historii Oddziału Polskiej Akademii Nauk w Krakowie

Po uchwaleniu 30 października 1951 roku Ustawy o Polskiej Akademii Nauk, nieudane próby zreformowania istniejącej od roku 1872 Polskiej Akademii Umiejętności i podporządkowania jej władzom partyjno-rządowym, doprowadziły do zaprzestania jej działalności i utworzenia w Krakowie – jednym z wiodących centrów nauki i kultury w Polsce – pierwszego Oddziału Polskiej Akademii Nauk.

Oddział PAN w Krakowie został powołany w 1957 roku celem integrowania środowiska naukowego Krakowa, aktywizowania go do twórczej pracy naukowej, inicjowania badań naukowych oraz wdrażania i upowszechniania ich wyników.

Do czasu powołania Oddziałów w Katowicach i Lublinie, Krakowski Oddział obejmował wszystkie województwa Polski południowej. Obecnie terenem działania Oddziału jest miasto Kraków oraz region Polski południowo-wschodniej, obejmujący głównie województwa Małopolskie i Podkarpackie.

W ciągu 60 lat istnienia pracami Oddziału kierowali wybitni uczeni polscy, jak: prof. Władysław Szafer (botanik), prof. Marian Mięśowicz (fizyk), prof. Aleksander Krupkowski (metalurg), prof. Zenon Klemensiewicz (polonista) i inni.

Działalność merytoryczna, zgodnie z tradycją Polskiej Akademii Umiejętności, była realizowana przez komisje naukowe, których krąg był w miarę potrzeb rozbudowywany. W trakcie funkcjonowania Oddziału było powołanych 46 komisji i doraźnych zespołów naukowych, z których część została z czasem rozwiązana, a 3 przeszły do Polskiej Akademii Umiejętności, po jej reaktywowaniu.

Siedzibą Oddziału najpierw był budynek Polskiej Akademii Umiejętności przy ulicy Sławkowskiej 17, a od 1993 roku jest nią zabytkowa, XV-wieczna kamienica mieszczańska zwana „Kamienicą Kreczykowską”, w centrum miasta, przy ulicy św. Jana 28.

Prezydium Oddziału tradycyjnie jest reprezentowane na posiedzeniach Kolegium Rektorów Wyższych Uczelni i Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa, w obradach Regionalnego Komitetu Sterującego przy Urzędzie Marszałkowskim do spraw Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego, a od 2003 roku w pracach Interdyscyplinarnej Komisji Rozwoju Miasta Krakowa, łączącej członków Polskiej Akademii Umiejętności i Oddziału Krakowskiego PAN. Ponadto, na zaproszenie organizatorów, Oddział patronuje ważniejszym konferencjom naukowym organizowanym w Krakowie, na przykład corocznemu Międzynarodowemu Sympozjum Polskiej Sieci Komórkowej i Molekularnej UNESCO/PAN, Międzynarodowej Konferencji Embriologii Roślin, Sesjom Podgórskiej Rady Dzielnicy XIII Stołeczno-Królewskiego Miasta Krakowa, uroczystościom jubileuszowym (ostatnio z okazji 50-lecia Instytutu Fizyki Jądrowej im. H. Niewodniczańskiego Polskiej Akademii Nauk) itp.

6. 8.06.2018 r.

Zaproszenie

PREZYDIUM ODDZIAŁU
POLSKIEJ AKADEMII NAUK W KRAKOWIE

uprzejmie zaprasza na

SESJĘ ZWYCZAJNĄ
ZGROMADZENIA OGÓLNEGO
CZŁONKÓW PAN ODDZIAŁU W KRAKOWIE

która odbędzie się w piątek, dnia 8 czerwca 2018 roku
o godzinie 11.00 w sali im. Michała Bobrzyńskiego
Collegium Maius UJ, ul. Jagiellońska 15

PREZES ODDZIAŁU PAN

(-) Andrzej Jajszczyk

PORZĄDEK DZIENNY

1. Otwarcie Sesji – czł. koresp. PAN Andrzej Jajszczyk, Prezes Oddziału.
2. Sprawozdanie z działalności Oddziału w 2017 roku.
3. Dyskusja.
4. „O dogmatyzmie na nowo” – wykład prof. Małgorzaty Kossowskiej, czł. koresp. PAN.
5. Wybór Komisji Wyborczej celem przygotowania wyborów władz Oddziału na kadencję 2019–2022.

Sprawozdanie Prezesa z działalności Oddziału w 2017 roku

 <p>PAN POLSKA AKADEMIA NAUK</p>	<p>SESJA ZGROMADZENIA OGÓLNEGO CZŁONKÓW PAN ODDZIAŁU W KRAKOWIE</p> <p>8 czerwca 2018</p>
---	---

 <p>PAN POLSKA AKADEMIA NAUK</p>	<p>Porządek dzienny</p> <ol style="list-style-type: none">1. Otwarcie sesji.2. Sprawozdanie z działalności Oddziału.3. Dyskusja.4. Wykład prof. Małgorzaty Kossowskiej pt. „O dogmatyzmie na nowo”.5. Wybór Komisji Wyborczej celem przygotowania wyborów władz Oddziału na kadencję 2019–2022.6. Zamknięcie sesji.
---	--

Odeszli od nas

Zmarli po 14.11.2017 roku:

- prof. Józef Siciak – członek rzeczywisty PAN,
- prof. Andrzej Smolarski – członek rzeczywisty PAN,
- prof. Mariusz Markiewicz – Komisja Historyczna,
- prof. Mariusz Kulczykowski – Komisja Historyczna,
- prof. Anna Drzewicka – Komisja Historycznoliteracka,
- prof. Stanisław Jaworski – Komisja Historycznoliteracka,

Odeszli od nas

- prof. Anna Harańczyk – Komisja Nauk Ekonomicznych i Statystyki,
- prof. Marek Waldenberg – Komisja Nauk Prawnych,
- prof. Maria Dąbrowska-Partyka – Komisja Słowianoznawstwa,
- prof. Stanisław Pytko – Komisja Motoryzacji i Komisja Mechaniki Stosowanej,
- dr inż. arch. Józef Budziło – Komisja Urbanistyki i Architektury,
- prof. Zenon Muszyński – Komisja Ergonomiczna
(23 lata przewodniczący tej komisji).

	Obszar działania i członkowie
<p>Obszar działania</p> <ul style="list-style-type: none">• województwa:<ul style="list-style-type: none">– małopolskie,– podkarpackie,– świętokrzyskie. <p>Członkowie</p> <ul style="list-style-type: none">• 54 członków:<ul style="list-style-type: none">– 30 rzeczywistych,– 24 korespondentów.	

	Prezydium Oddziału
<p>Prezydium Oddziału</p> <ul style="list-style-type: none">• Prezes<ul style="list-style-type: none">– prof. Andrzej Jajszczyk• Wiceprezesa<ul style="list-style-type: none">– prof. Barbara Bilińska– prof. Ryszard Nycz• Członkowie Prezydium<ul style="list-style-type: none">– prof. Jerzy Lis– prof. Wiesław W. Pawlik	

Komisje Naukowe Oddziału

Komisje naukowe Oddziału:

- 30 komisji,
- 999 członków.

Posiedzenia komisji w 2017 roku:

- 76 posiedzeń,
- 93 wygłoszone referaty.

Najbardziej aktywne Komisje naukowe Oddziału:

- Komisja Urbanistyki i Architektury, Komisja Nauk Medycznych, Komisja Prasoznawcza, Komisja Językoznawstwa, Komisja Słowianoznawstwa, Komisja Orientalistyczna, Komisja Nauk Ekonomicznych i Statystyki.

Komisje Naukowe Oddziału

- Największe komisje:
 - Komisja Językoznawstwa, 67 członków
 - Komisja Urbanistyki i Architektury, 63 członków
- Najmniejsze komisje:
 - Komisja Historii i Filozofii Medycyny, 13 członków
 - Komisja Ochrony Zdrowia Publicznego, 12 członków
- Komisje zawieszono:
 - Komisja Nauk Rolniczych i Leśnych
 - Komisja Elektrotechniki, Informatyki i Automatyki
 - Komisja Mechaniki Stosowanej

Komisje Naukowe Oddziału

- Nowa kadencja:
Na jesieni zostaną rozesłane pisma do przewodniczących komisji ze wskazówkami, co należy zrobić w związku z nową kadencją.
- Limity liczby członków komisji,
- Członkostwo honorowe.

Jednostki badawcze PAN

Jednostki badawcze PAN usytuowane na terenie działania Oddziału:

- 11 instytutów PAN
- 10 innych jednostek badawczych

Inne jednostki:

- Archiwum Nauki PAN i PAU
 - Na początku 2018 roku zmiana dyrektora (dr Adam Górski)
- Biblioteka Naukowa PAU i PAN

Instytuty PAN

- Instytut Botaniki im. Władysława Szafera PAN
- Instytut Farmakologii PAN
- Instytut Fizjologii Roślin im. Franciszka Górskiego PAN
- Instytut Fizyki Jądrowej im. H. Niewodniczańskiego PAN
- Instytut Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią PAN
- Instytut Języka Polskiego PAN
- Instytut Katalizy i Fizykochemii Powierzchni im. J. Habera PAN
- Instytut Mechaniki Górotworu PAN
- Instytut Metalurgii i Inżynierii Materiałowej im. Aleksandra Krupkowskiego PAN
- Instytut Ochrony Przyrody PAN
- Instytut Systematyki i Ewolucji Zwierząt PAN

Konferencje

- 8 konferencji i seminariów w 2017 roku
- w tym 3 międzynarodowe
- 6 patronatów

Konferencja Regionalna PAN

- Termin: 1 grudnia 2017 roku,
- Miejsce: Wydział Inżynierii Materiałowej i Ceramiki AGH,
- Agenda:
 - Wystąpienie Prezesa Polskiej Akademii Nauk,
 - Przedstawienie koncepcji Uniwersytetu PAN,
 - Przedstawienie koncepcji horyzontalnych powiązań między instytutami PAN a uczelniami,
 - Omówienie innych koncepcji reform PAN,
 - Dyskusja.

Posiedzenia w 2017

Sesje Zgromadzenia Ogólnego Oddziału:

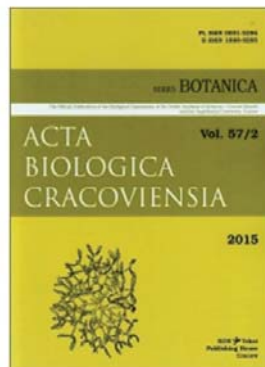
- 31.05.2017 r.
Przedstawiono sprawozdanie z działalności Oddziału w 2016 r. Prof. Tomasz Grodzicki wygłosił wykład pt. „Nadciśnienie po 80 roku życia – fizjologiczne starzenie czy czynnik ryzyka?”.
- 14.11.2017 r.
Sesja jubileuszowa zorganizowana z okazji 60-lecia istnienia Oddziału PAN w Krakowie. Prof. Stanisław Waltoś wygłosił wykład pt. „Kilka słów o powstaniu Krakowskiego Oddziału”. Zorganizowano okolicznościową wystawę.

Posiedzenia Prezydium Oddziału: 16.02.17 r., 31.05.17 r., 31.08.17 r.

Działalność wydawnicza

- Czasopisma przewidziane do finansowania przez PAN w 2018 roku:
 - *Acta Biologica Cracoviensia. Series Botanica*,
 - *Folia Medica Cracoviensia*,
 - *Historyka. Studia Metodologiczne*,
 - *Ruch Literacki*,
 - *Folia Orientalia*.
- Wstrzymanie finansowania czterech czasopism.

Siedziba Oddziału PAN

- Wykonano:
 - remont elewacji,
 - remont stolarki okiennej.
- W planie:
 - remonty łazienek,
 - przystosowanie poddasza do użytkowania,
 - winda (?),
 - nowe wyposażenie wnętrz.

Nowa strona www Oddziału PAN

- <http://krakow.pan.pl/>

O Oddziale

Aktualności i wydarzenia

Prezydium i członkowie Oddziału

Komisje Naukowe

Wydawnictwa

Publikacje

Płacówki PAN

Kontakt

Jesteś tutaj: Start

Aktualności

Zaproszenia

Komisja Archeologiczna Oddziału PAN w Krakowie zaprasza na posiedzenie naukowe w dniu 5 czerwca 2018 r. (wtorek) o godz. 13.15 - sala posiedzeń Oddziału przy ul. św. Jana 28 w Krakowie

Dr Marcin Bohr (Uniwersytet Wrocławski, Instytut Archeologii) wygłosi referat: *Sudety od młodszego okresu przedrzymskiego po wczesny okres wpródwek ludów.*

Wybory w PAN

Ważne daty:

- 30.06.2018 r.: rozesłanie pism do członków krajowych w sprawie zgłaszania kandydatów na prezesa PAN,
- 25.10.2018 r.: wybór prezesa PAN,
- 9.11.2018 r.: wybór prezesa Oddziału PAN w Krakowie,
- 6.12.2018: wybór wiceprezesów PAN.

Potencjalne role Oddziału PAN

Potencjalne role Oddziału PAN:

- Służenie ekspertyzą za pośrednictwem członków Akademii, komitetów i komisji naukowych,
- Udział członków w ciałach samorządowych, towarzystwach naukowych i innych organizacjach,
- Popularyzacja nauki w społeczeństwie,
- Organizacja konferencji naukowych, i wydawanie czasopism (także wspólnie z uczelniami),
- Wypowiadanie się w sprawach ważnych dla kraju.

Wykład prof. Małgorzaty Kossowskiej

JAGIELLONIAN UNIVERSITY
IN KRAKOW

“When my information changes, I change my mind. What do you do?”

O dogmatyzmie na nowo...

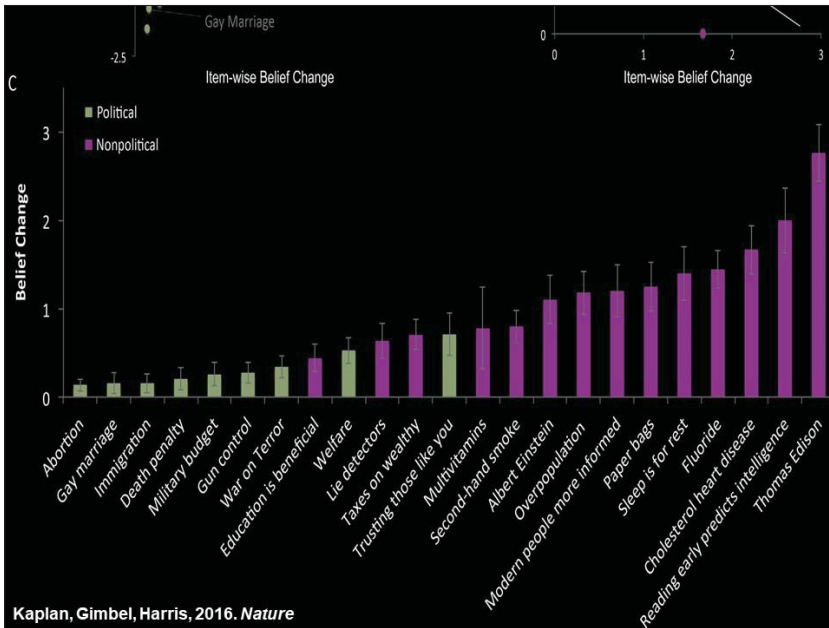
Małgorzata Kossowska

CENTRE FOR SOCIAL
COGNITIVE STUDIES KRAKÓWJAGIELLONIAN UNIVERSITY
IN KRAKOWzdolność do ustanawiania *shared reality*

- kooperacja, efektywność, przetrwanie

- zmiany przekonań na podstawie argumentów i dowodów

Anderson, Jackson, Philips, 2014.

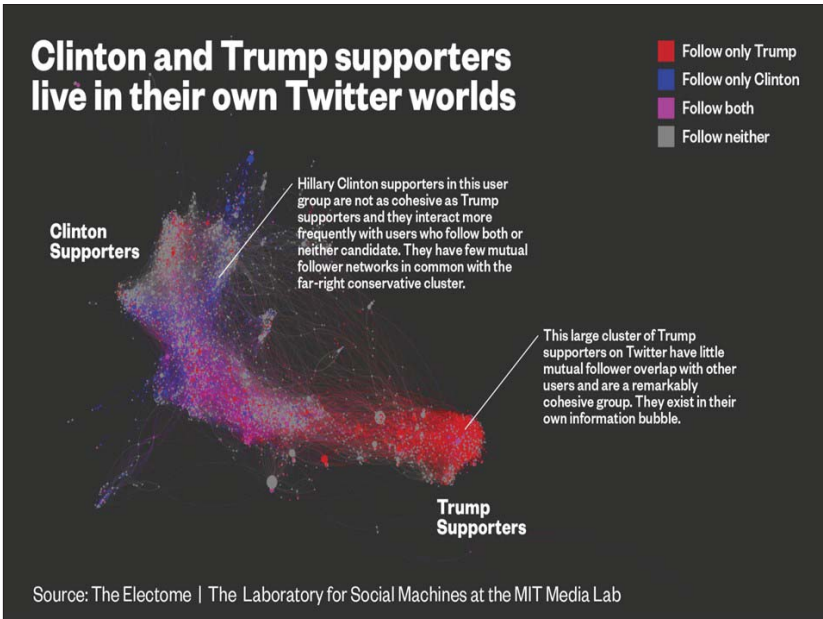
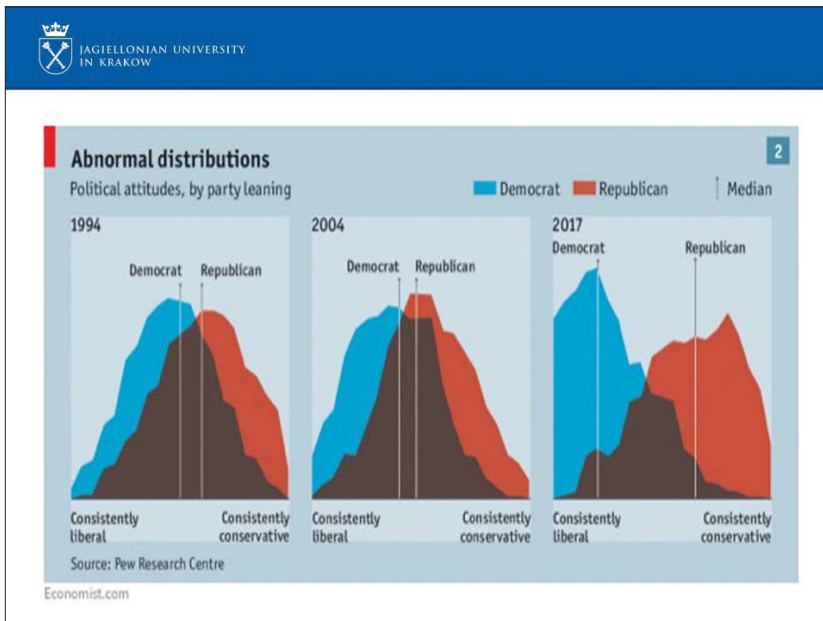

The Global Risks Report 2017

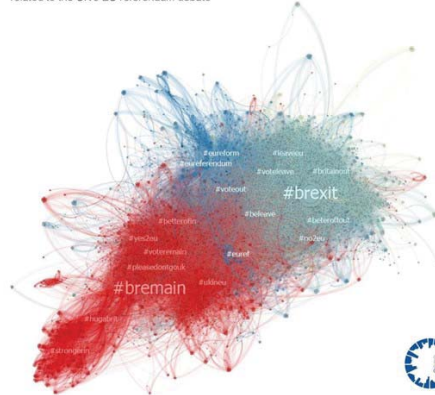
- Wzrastające nierówności ekonomiczne
- Zmiany klimatyczne
- **Wzrastająca polaryzacja społeczeństw**
- Rosnące powiązania/współzależności cyfrowe
- Starzenie się społeczeństw

WORLD ECONOMIC FORUM

The EU referendum debate in the UK Mapping polarization on social media

Semantic network analysis of 13,310 co-occurring hashtags on Instagram related to the UK's EU referendum debate

Source: Data visualisation and analysis provided by Vyacheslav Polonski, a Global Shaper from the Oxford Hub

Wymiary opisu świata społecznego

- zwykli ludzie (suweren) *versus* elita
 - prowincja *versus* miasto
 - prawica *versus* lewica
 - religijność *versus* niereligijność
 - inteligencja, edukacja
-
- Zaufanie do polityki i polityków?
 - Postawy wobec uchodźców?
 - Populistyczne wybory?

Closed Mindedness

Ego

Ignorance

 JAGIELLONIAN UNIVERSITY
 IN KRAKOW

Przekonania dogmatyczne/zamknięte ...

➤ zamknięte (odporne na inf.) ➤ sztywne ➤ proste (jeden punkt widzenia) ➤ niepodważalnie prawdziwe	}	➤ ustrukturyzowane ➤ jednoznaczne ➤ pewne ➤ umożliwiające przewidywanie ➤ mające wsparcie w autorytetach ➤ dominujące w danej kulturze

Rokeach, 1960./Malewski, 1961.
 Altemeyer, 1996./Kruglanski, 1998.

 JAGIELLONIAN UNIVERSITY
 IN KRAKOW

stereotypizowanie **uprzedzenia** **zależność od autorytetów**

Zamkniętość umysłowa

sztywność **niska inwencja** **tendencyjności**
niska kreatywność
nieoptymalne decyzje **uproszczone rozwiązania**
niska autonomia

Kruglanski, 2004; Roets, Kruglanski, Kossowska, Hong, Pierro, 2016.

 JAGIELLONIAN UNIVERSITY
 IN KRAKOW

uzasadnianie niesprawiedliwości

radykalizm

konflikty

Zamkniętość umysłowa

ekstremizm

terroryzm

nacjonalizm

przemoc

populizm

fundamentalizm

ortodoksja religijna

Kruglanski, et al., 2015; Kossowska, et al., 2018.

 JAGIELLONIAN UNIVERSITY
 IN KRAKOW

Dogmatyzm na nowo ...

- Empiryczne dowody na to, że zamkniętość ma źródła w niepewności
 - różne źródła niepewności i dogmatyzmu (zagrożenie dla kontroli, sensu, wartości, tożsamości)
- Adaptacyjna funkcja zamkniętości
- Proces (poznawczy) powstawania przekonań zamkniętych
- Pokazanie, że niektóre treści sprzyjają zamkniętości, ale ta może pojawić się niezależnie od treści
- **Jak przeciwdziałać zamkniętości**
 - Kiedy pomimo tendencji do zamkniętości ludzie są skłonni myśleć w sposób otwarty

JAGIELLONIAN UNIVERSITY
IN KRAKOW

Zamkniętość umysłowa poznawczą reakcją na niepewność

JAGIELLONIAN UNIVERSITY
IN KRAKOW

Niepewność

- stan afektywny (pobudzenie, irytacja, dyskomfort) towarzyszący **konfliktowi** poznawczemu (rozbieżności między oczekiwaniami a rzeczywistością), niezależnie od treści i kontekstu

Proulx, Inzlicht, & Harmon-Jones, 2012.

Konflikt:

- dotyczy **ważnych** elementów wiedzy

Kruglanski, et al., 2018.

JAGIELLONIAN UNIVERSITY
IN KRAKOW

Ważne elementy wiedzy

- przyzwyczajenia percepcyjne
- poczucie sensu
- poczucie kontroli
- wartości
- tożsamość

-i każde inne dla nas ważne

JAGIELLONIAN UNIVERSITY
IN KRAKOW

Niepewność nie pojawia się

- nieważne aspekty wiedzy
- silne oczekiwania dotyczące negatywnych zdarzeń, a otrzymujemy informację pozytywną
- wyjściowo słabe oczekiwania dotyczące zdarzeń pozytywnych, a uzyskujemy informację negatywną

JAGIELLONIAN UNIVERSITY
IN KRAKOW

Niezgodność nie zawsze wywołuje negatywny afekt

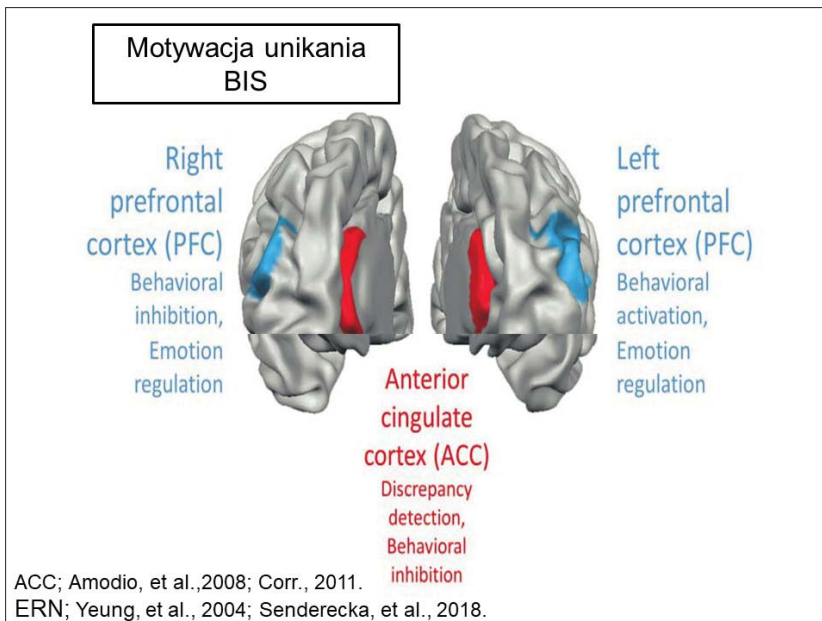
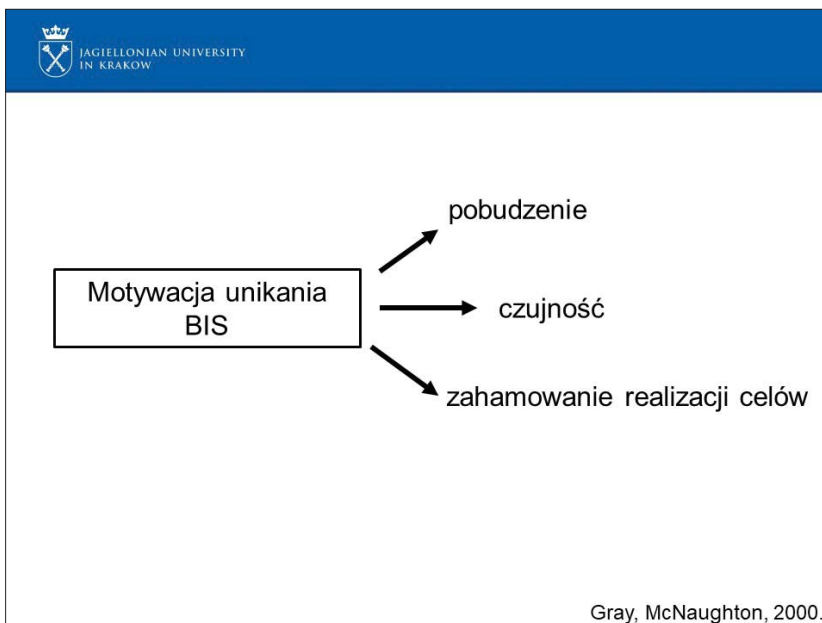
- ludzie, którzy niespodziewanie wygrywają, cieszą się bardziej niż wtedy, gdy wygrana jest raczej oczekiwana,
- są też bardziej rozczarowani, gdy przegrywają niespodziewanie aniżeli wtedy, gdy przegrana była spodziewana,
- ludzie, którzy spodziewają się negatywnej opinii o ich stanie zdrowia, reagują silniejszą emocją pozytywną, gdy dowiadują się, że ich stan jest dobry,
- czują się natomiast znacznie gorzej, kiedy okazuje się, że ich stan jest zły, choć przypuszczali, że jest dobry.

Mellers, Schwartz, Ho, Ritov, 1997; Sheppard, McNulty, 2002.

JAGIELLONIAN UNIVERSITY
IN KRAKOW

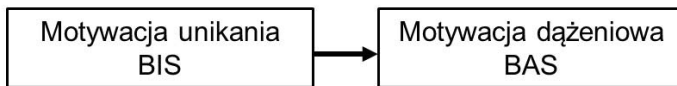
Dlaczego konflikt prowadzi do niepewności?

- sygnalizuje potencjalne zagrożenie dla efektywnego przyszłego działania (Harmon-Jones, et al., 2009.)
- wymaga **działania**
 - chodzi o redukowanie niepewności (Festinger, 1957.) ale i poradzenie sobie z konfliktem (Kruglanski, et al., 2018.)

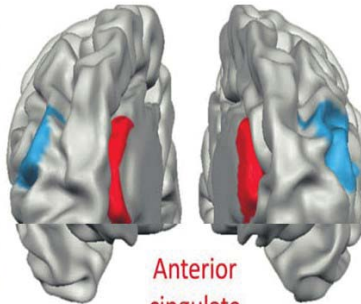

 JAGIELLONIAN UNIVERSITY
 IN KRAKOW

- odruch orientacyjny (Hajcak, et al., 2010.)
- aktywność sercowo-naczyniowa (Mendes, et al., 2007; Kossowska, et al., 2017.)
- samooceny – zagrożenie, lęk, niepewność, frustracja, pomieszenie (Harmon-Jones, 2000; Nash, et al., 2013; Kossowska, et al., 2017 i 2018.)

Right
prefrontal
cortex (PFC)
Behavioral
inhibition,
Emotion
regulation

Left
prefrontal
cortex (PFC)
Behavioral
activation,
Emotion
regulation

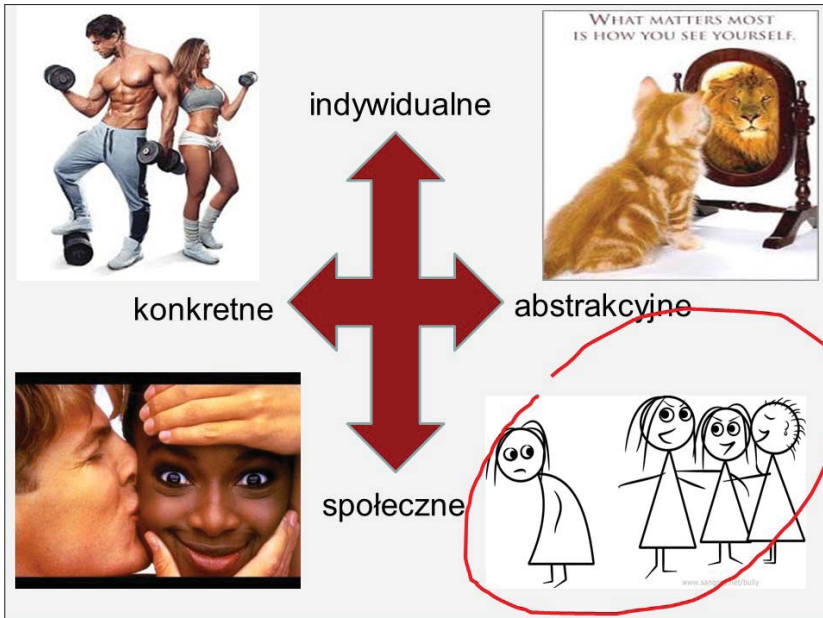
Anterior
cingulate
cortex (ACC)
Discrepancy
detection,
Behavioral
inhibition

aktywność grzbietowo-
bocznej kory przedczołowej
i przyśrodkowej kory
okołoczołowej (*medial*
orbitofrontal, OFC)

 JAGIELLONIAN UNIVERSITY
 IN KRAKOW

Zamkniętość - skutkiem wzbudzenia BAS

- **formowanie wiedzy pewnej – odpornej na zmiany** (motywacja domknięcia specyficznego i niespecyficznego)
- **obrona raz sformułowanej wiedzy** (kontrargumentacja, dyskredytacja źródła, społeczna walidacja swoich przekonań, selektywne unikanie nowych informacji)
- **Gorliwość** - wysiłek inwestowany w utrzymywanie, potwierdzanie i wzmacnianie przekonań

Dziękuję za uwagę!

This research was supported by a grant of National Science Center
2011/02/A/HS6/00155

Zaproszenie

PREZYDIUM ODDZIAŁU
POLSKIEJ AKADEMII NAUK W KRAKOWIE

uprzejmie zaprasza na

SESJĘ ZWYCZAJNĄ
ZGROMADZENIA OGÓLNEGO
CZŁONKÓW PAN ODDZIAŁU W KRAKOWIE

która odbędzie się w piątek, dnia 9 listopada 2018 roku
w sali im. Michała Bobrzyńskiego
Collegium Maius Uniwersytetu Jagiellońskiego, ul. Jagiellońska 15.
Sesja rozpocznie się o godzinie 11.00

PREZES ODDZIAŁU PAN

(-) Andrzej Jajszczyk

PORZĄDEK DZIENNY

1. Otwarcie Sesji – Andrzej Jajszczyk, prezes Oddziału.
2. Wręczenie *Medalu Polskiej Akademii Nauk* dr Ricie Majkowskiej oraz dyplomu *Nagrody Jubileuszowej* p. Barbarze Paniec – prof. Edward Nęcka, wiceprezes PAN.
3. Sprawozdanie z działalności Oddziału w kadencji 2015-2018 – prof. Andrzej Jajszczyk, prezes Oddziału.
4. Dyskusja.
5. „Czy trombina to nowy cholesterol? O krzepnięciu krwi inaczej” – wykład czł. koresp. PAN prof. Anetty Undas.

Przerwa

CZĘŚĆ WYBORCZA ZAMKNIĘTA

6. Wybór przewodniczącego części wyborczej sesji.
7. Informacja Komisji Wyborczej władz Oddziału na kadencję 2019-2022 – prof. Małgorzata Kossowska, czł. koresp. PAN, przewodnicząca Komisji Wyborczej.
8. Wybór prezesa i członków Prezydium Oddziału.

Prosimy o niezawodne przybycie z uwagi na konieczność zapewnienia regulaminowego kworum

Sprawozdanie Prezesa z działalności Oddziału w latach 2015–2018

SESJA
ZGROMADZENIA
OGÓLNEGO
CZŁONKÓW PAN
ODDZIAŁU
W KRAKOWIE

9 listopada 2018

Porządek dzienny

Część Wyborcza:

1. Wybór przewodniczącego części wyborczej sesji.
2. Informacja Komisji Wyborczej władz Oddziału na kadencję 2019-2022 – prof. Małgorzata Kossowska, czł. koresp. PAN, przewodnicząca Komisji Wyborczej.
3. Wybór prezesa i członków Prezydium Oddziału.

 PAN POLSKA AKADEMIA NAUK	Porządek dzienny
<p>Część Otwarta:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Otwarcie sesji.2. Wręczenie <i>Medalu Polskiej Akademii Nauk</i> dr Ricie Majkowskiej oraz dyplomu <i>Nagrody Jubileuszowej</i> p. Barbarze Paniec.3. Sprawozdanie z działalności Oddziału w kadencji 2015-2018.4. Dyskusja.5. „Czy trombina to nowy cholesterol? O krzepnięciu krwi inaczej” – wykład czł. koresp. PAN – prof. Anetty Undas.	

 PAN POLSKA AKADEMIA NAUK	Odeszli od nas
<p>Zmarli po 8.06.2018 roku:</p> <ul style="list-style-type: none">- prof. dr hab. Jerzy Wyrozumski – Komisja Historyczna, członek honorowy,- prof. dr hab. inż. Zbigniew Jasiński – Komisja Metalurgiczno-Odlewnicza,- prof. dr hab. inż. Józef Suchy – Komisja Metalurgiczno-Odlewnicza.	

Sprawozdanie z
działalności Oddziału
PAN w Krakowie
w latach 2015 – 2018

Andrzej Jajszczyk
Prezes Oddziału PAN
w Krakowie

Obszar działania i członkowie

Obszar działania

- województwa:
 - małopolskie,
 - podkarpackie,
 - świętokrzyskie.

Członkowie

- 53 członków:
 - 29 rzeczywistych,
 - 24 korespondentów.

 PAN POLSKA AKADEMIA NAUK	Prezydium Oddziału
Prezydium Oddziału:	
<ul style="list-style-type: none"> • Prezes <ul style="list-style-type: none"> – prof. Ryszard Tadeusiewicz (do 1.07.2015) – prof. Andrzej Jajszczyk (od 1.12.2015) • Wiceprezesi <ul style="list-style-type: none"> – prof. Barbara Bilińska – prof. Edward Nęcka (do 26.06.2015) – prof. Ryszard Nycz (od 26.10.2015) • Członkowie Prezydium Oddziału <ul style="list-style-type: none"> – prof. dr hab. Jerzy Lis – prof. Jerzy Vetulani (do 26.10.2015) – prof. Wiesław W. Pawlik (od 26.10.2015) 	

 PAN POLSKA AKADEMIA NAUK	Komisje Naukowe Oddziału			
	2015	2016	2017	2018
Liczba komisji	30	30	30	30
Liczba członków	982	100	999	934
Liczba posiedzeń	123	122	76	

W latach 2015 – 2018 zawieszono trzy nieaktywne komisje.
Dane za rok 2018 nie są jeszcze kompletne.

Komisje Naukowe Oddziału

- Największe komisje:
 - Komisja Językoznawstwa, 62 + 8 członków
 - Komisja Urbanistyki i Architektury, 53 + 10 członków
- Najmniejsze komisje:
 - Komisja Historii i Filozofii Medycyny, 13 członków
 - Komisja Ochrony Zdrowia Publicznego, 12 członków
- Komisje zawieszono:
 - Komisja Nauk Rolniczych i Leśnych
 - Komisja Elektrotechniki, Informatyki i Automatyki
 - Komisja Mechaniki Stosowanej

Komisje Naukowe Oddziału

Najbardziej aktywne Komisje naukowe Oddziału:

- Komisja Nauk Medycznych
- Komisja Orientalistyczna
- Komisja Prasoznawcza
- Komisja Słowianoznawstwa
- Komisja Urbanistyki i Architektury

Komisje nieaktywne:

- Komisja Historyczna
- Komisja Motoryzacji
- Komisja Nauk Prawnych
- Komisja Psychologii

Jednostki badawcze PAN

Jednostki badawcze PAN usytuowane na terenie działania Oddziału:

- 11 instytutów PAN
- 10 innych jednostek badawczych

Inne jednostki:

- Archiwum Nauki PAN i PAU
- Biblioteka Naukowa PAU i PAN

Instytuty PAN

- Instytut Botaniki im. Władysława Szafera PAN
- Instytut Farmakologii PAN
- Instytut Fizjologii Roślin im. Franciszka Górskiego PAN
- Instytut Fizyki Jądrowej im. H. Niewodniczańskiego PAN
- Instytut Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią PAN
- Instytut Języka Polskiego PAN
- Instytut Katalizy i Fizykochemii Powierzchni im. J. Habera PAN
- Instytut Mechaniki Górotworu PAN
- Instytut Metalurgii i Inżynierii Materiałowej im. Aleksandra Krupkowskiego PAN
- Instytut Ochrony Przyrody PAN
- Instytut Systematyki i Ewolucji Zwierząt PAN

		Konferencje		
		2015	2016	2017
Konferencje krajowe	10	7	8	
Konferencje międzynarodowe	2	5	5	
Liczba referatów	288	275	233	
Patronaty	6	7	10	

Dane za rok 2018 nie są jeszcze kompletne.

		Wydarzenia specjalne
		<ul style="list-style-type: none"> • Sesja Jubileuszowa Zgromadzenia Ogólnego Członków Oddziału PAN w Krakowie z okazji 60-lecia Oddziału <ul style="list-style-type: none"> • Termin: 14 listopada 2017 roku, • Wykład prof. Stanisława Waltosia pt.: „Kilka słów o powstaniu Krakowskiego Oddziału”. • Konferencja Regionalna PAN <ul style="list-style-type: none"> • Oddziały w Krakowie, Katowicach i Lublinie, • Termin: 1 grudnia 2017 roku, • Cel: Omówienie i dyskusja nad koncepcjami reformowania PAN.

Działalność wydawnicza w latach 2015 – 2017

Łącznie ukazały się **103 pozycje wydawnicze (woluminy)**, na które składa się:

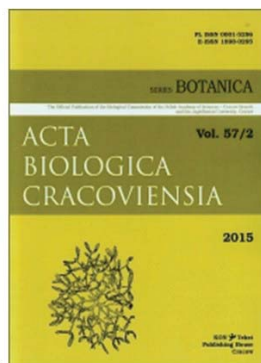
- 7 roczników,
- 2 półroczniki,
- 3 kwartalniki,
- 1 dwumiesięcznik,
- 1 seria wydawnicza zeszytów naukowych,
- 1 periodyk w cyklu czteroletnim.

W sumie jest to 15 tytułów, w tym 14 punktowanych (spośród których 1 jest na liście filadelfijskiej, a 9 miało punktację MNiSW 10 pkt. lub więcej). Czasopisma naukowe są organami Komisji Naukowych Oddziału PAN w Krakowie.

Działalność wydawnicza w 2018 roku

- Czasopisma finansowane przez PAN w 2018 roku:
 - *Acta Biologica Cracoviensia. Series Botanica*,
 - *Folia Medica Cracoviensia*,
 - *Historyka. Studia Metodologiczne*,
 - *Ruch Literacki*,
 - *Folia Orientalia*,
 - *Rocznik Historii Prasy Polskiej*,
 - *Teka Komisji Urbanistyki i Architektury*.
- Czasopisma bez dotacji z DUN:
 - *Infrastruktura i Ekologia Terenów Wiejskich*,
 - *Bibliotheca Folia Orientalia*.

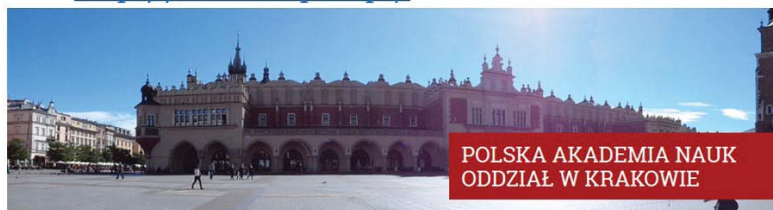
Siedziba Oddziału PAN

- Wykonano:
 - remont elewacji,
 - remont stolarki okiennej.
- Przewidziane:
 - remonty łazienek,
 - przystosowanie poddasza do użytkowania,
 - winda,
 - nowe wyposażenie wnętrza.

Nowa strona www Oddziału PAN

- <http://krakow.pan.pl/>

O Oddziale

Aktualności i wydarzenia

Prezydium i członkowie Oddziału

Komisje Naukowe

Wydawnictwa

Publikacje

Placówki PAN

Kontakt

Jesteś tutaj: Start

Aktualności

Zaproszenia

Komisja Archeologiczna Oddziału PAN w Krakowie zaprasza na posiedzenie naukowe w dniu 5 czerwca 2018 r. (wtorek) o godz. 13.15 - sala posiedzeń Oddziału przy ul. św. Jana 28 w Krakowie.

Dr Marcin Bohr (Uniwersytet Wrocławski, Instytut Archeologii) wygłosi referat: *Sudety od młodszego okresu przedrzymskiego po wczesny okres wędrówek ludów.*

	<h3>Aktywność Oddziału w KRSWK</h3>
<p>Wygłoszone referaty prezesa Oddziału na posiedzeniach Kolegium Rektorów Szkół Wyższych Krakowa:</p> <ul style="list-style-type: none">• 10.02.2016 r.: „Rola Oddziału Polskiej Akademii Nauk w Krakowie w integracji środowiska naukowego miasta”.• 15.03.2017 r.: „Założenia nowej ustawy o szkolnictwie wyższym z perspektywy Komitetu Polityki Naukowej”.• 25.09.2017 r.: „Reforma PAN – potencjalne skutki dla uczelni Krakowa”.• 24.10.2018 r.: „Granty ERC i działania wspierające PAN”.	

	<h3>Potencjalne role Oddziału PAN</h3>
<p>Potencjalne role Oddziału PAN:</p> <ul style="list-style-type: none">• Służenie ekspertyzą za pośrednictwem członków Akademii, komitetów i komisji naukowych,• Udział członków w ciałach samorządowych, towarzystwach naukowych i innych organizacjach,• Popularyzacja nauki w społeczeństwie,• Organizacja konferencji naukowych i wydawanie czasopism (także wspólnie z uczelniami),• Wypowiadanie się w sprawach ważnych dla kraju.	

Wykład prof. Anetty Undas

Czy trombina to nowy cholesterol? O krzepnięciu krwi inaczej

Prof. dr hab. n. med. Anetta Undas

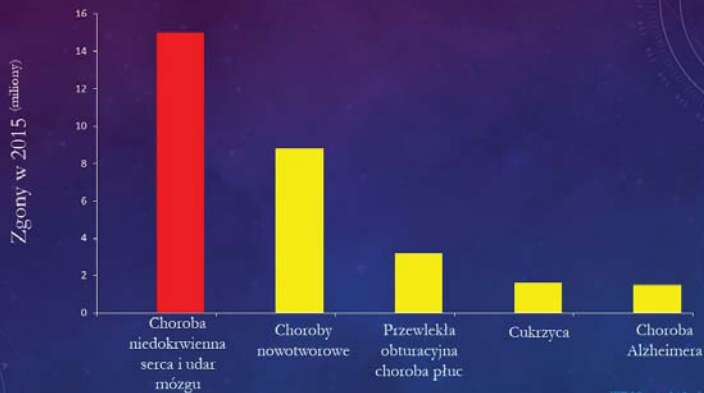
Instytut Kardiologii CM UJ

KSS im. Jana Pawła II

Kraków

Plenarne zebranie Oddziału PAN w Krakowie, 09.11.2018 r.

Choroby układu sercowo-naczyniowego jako najczęstsza przyczyna zgonów na świecie

WHO no. 310, issued 16 May 2017

Epidemiologia chorób sercowo-naczyniowych w USA uaktualnienie na 2018

0:38

Co 38 sekund dochodzi
do 1 zgonu z przyczyn
sercowo - naczyniowych

0:40

Co 40 sekund dochodzi
do 1 udaru mózgu

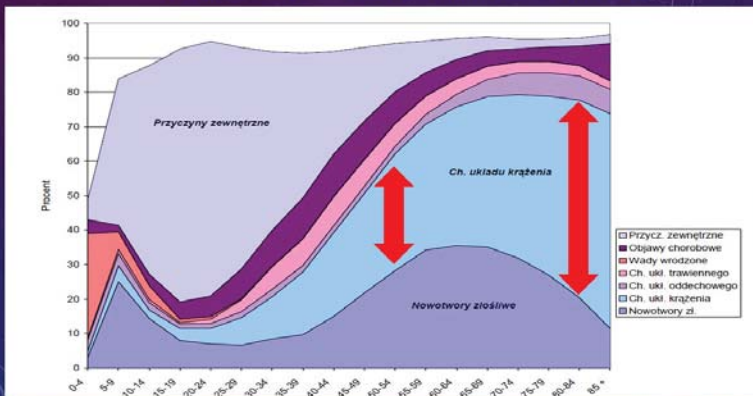

3:45

Co 3:45 minut dochodzi
do 1 zgonu z przyczyn
udaru mózgu

Źródło: www.cdc.gov, www.heart.org

46% zgonów w Polsce związanych jest z układem krążenia, z czego 50% z chorobą niedokrwienną serca

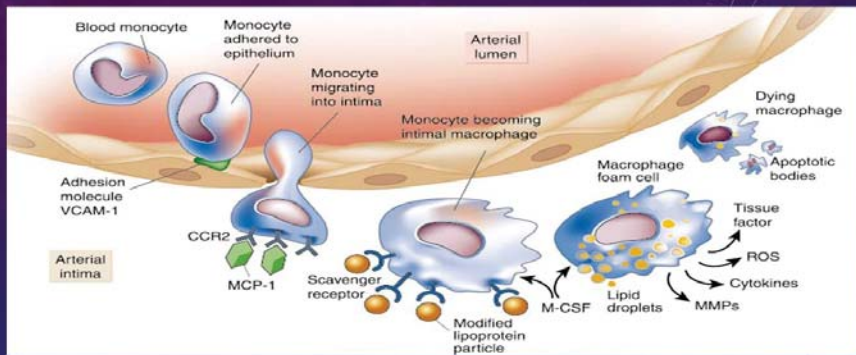

Miażdżycza jest postępującą, ogólnoustrojową, wielonaczyniową chorobą

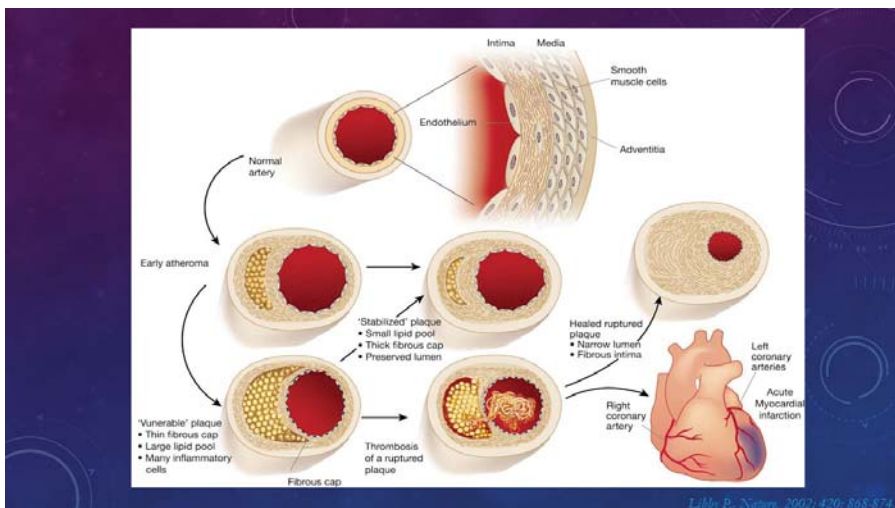

■ współistnienie zmian w innych łożyskach naczyniowych

Blaug DL, et al. JAMA. 2006; 295: 160-169

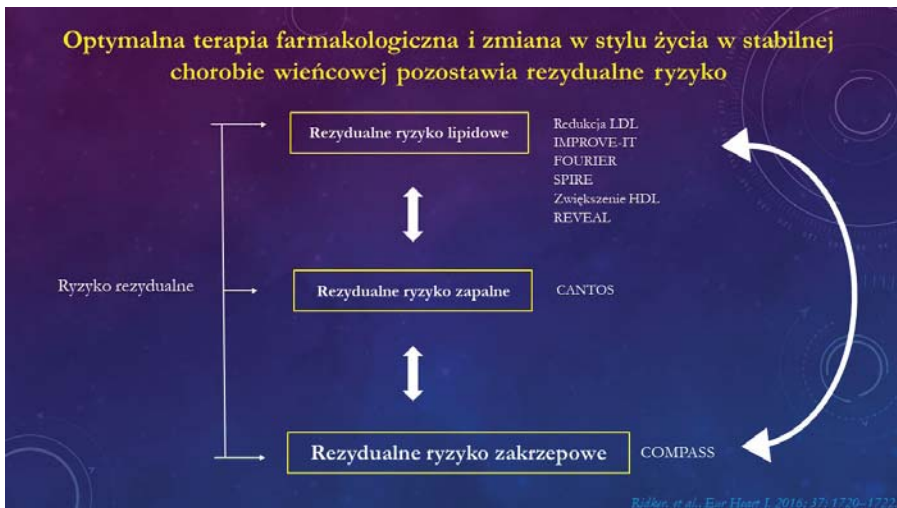
Lilly P. Nature. 2002; 420: 858-874

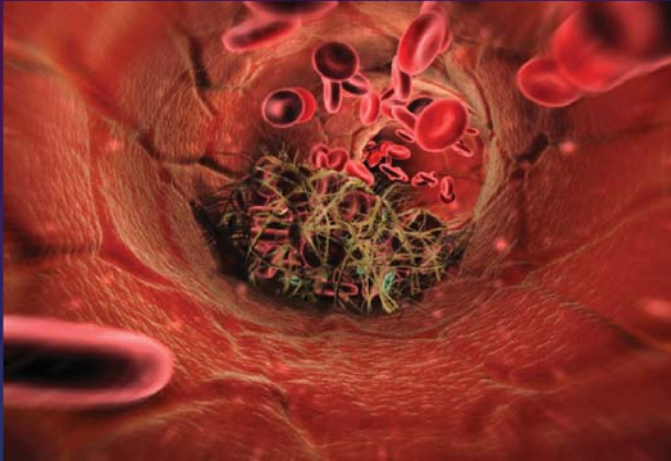
Aktualne zalecenia dotyczące postępowania u chorych z chorobami naczyń na podłożu miażdżycy

Kontrola czynników ryzyka		Zapobieganie zakrzepicy na zmianach miażdżycowych
Zmiany stylu życia Zaprzestanie palenia Regularne ćwiczenia Zdrowa dieta Kontrola wagi Wsparcie psychospołeczne	Leczenie farmakologiczne Obniżenie stężenia cholesterolu - statyny Kontrola nadciśnienia ACEi / ARBs / β -bloker Kontrola cukrzycy – leki hipoglikemizujące	Terapia przeciwplatekowa aspiryna lub kłopidogrel

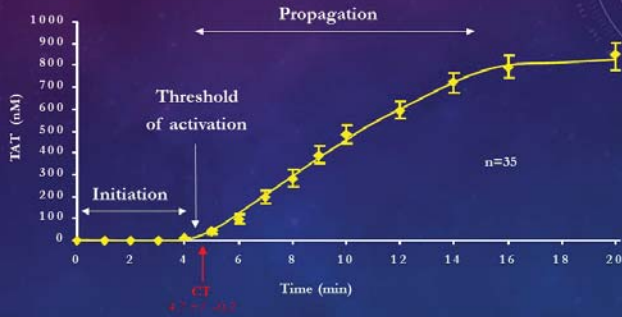
Toussain M., et al., Eur Heart J, 2011; 32:2 851–2906; Gerhard-Herman M.D., et al., J Am Coll Cardiol, 2016; doi:10.1016/j.jacc.2016.11.007; Curtis-Bernardo A., et al., Eur J Prevnt Cardiol, 2017; 24: 22–28.

Vascular injury as a trigger of thrombus formation

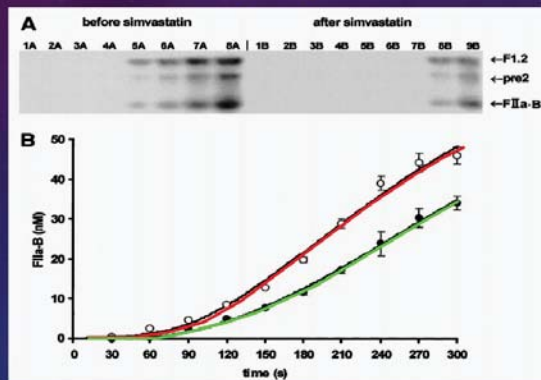
Thrombin Generation in the whole blood model (TF-CTI)

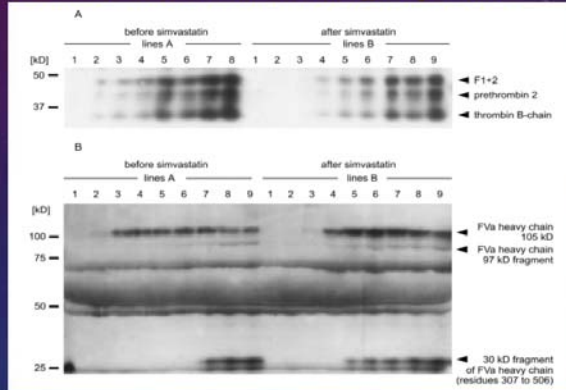
Brunel K. et al. Blood 2002;100:748-53

Simvastatyna podawana doustnie zmniejsza powstawanie trombiny w miejscu uszkodzenia naczyń o 27,4% u pacjentów ze zwiększonym ryzykiem sercowo-naczyniowym

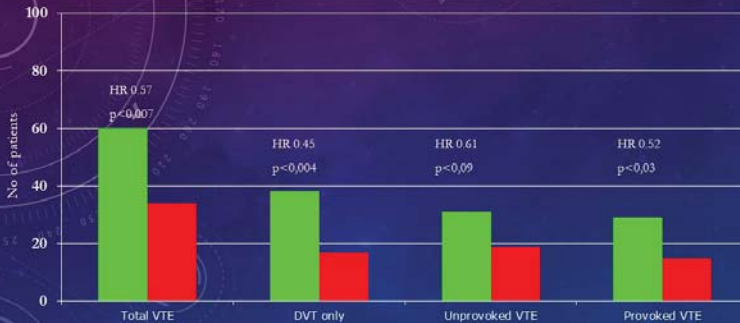

Simvastatin (3 days) - thrombin generation and FV activation/FVa inactivation in angina patients

Ueda A, et al. *Arterioscler Thromb Vasc Biol*. 2005; 25: 1524-1528

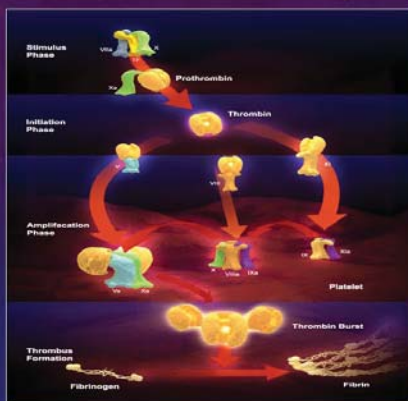
Statyny zmniejszają ryzyko wystąpienia zakrzepicy żyłnej (badanie JUPITER, placebo vs rozuwastatyna) (8901 chorych z LDL-C >3,4 mm i CRP >2 mg/l bez chorób sercowo-naczyniowych)

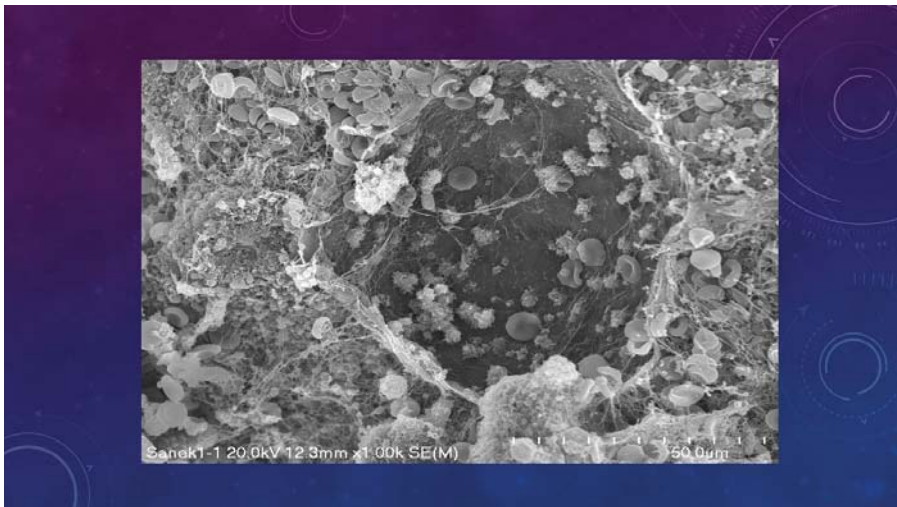
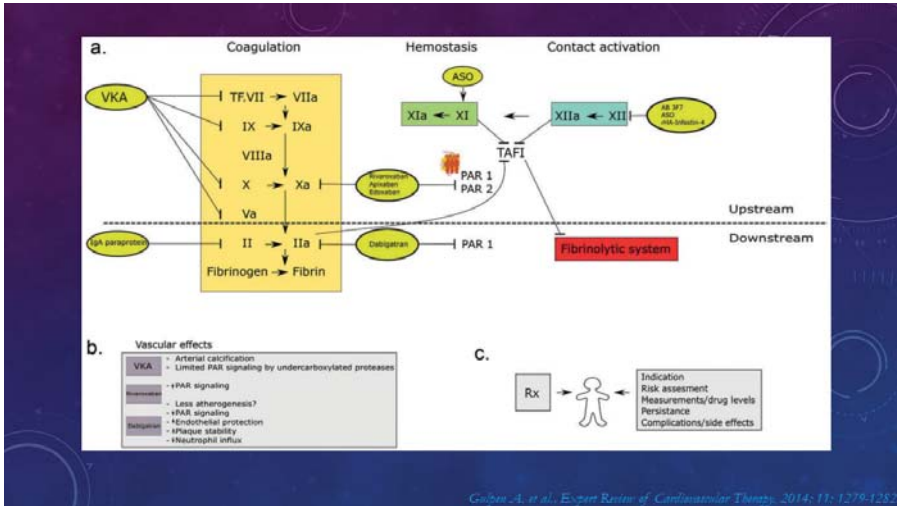
Glasser R, et al. *N Engl J Med*. 2009; 360: 1851-1861

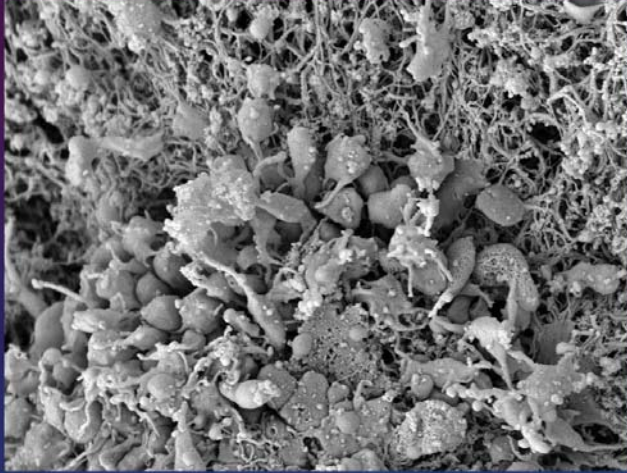

Rola trombiny w kaskadzie krzepnięcia

- Aktywacja czynnika V i VIII
- Aktywacja czynnika XI
- Konwersja fibrynogenu do fibryny
- Aktywacja czynnika XIII
- Aktywacja TAFI
- ↑ ekspresji czynnika tkankowego
- ↑ aktywacji płytek

**Stosowanie rywaroksabanu 2 x 2,5 mg/d + aspiryny 100 mg/d
 prowadziło do zmniejszenia częstości występowania (badanie COMPASS) :**

Udaru mózgu o 42%
 (p<0,001)

Zawałów o 14%
 (p=0,14)

**Zgonów z przyczyn sercowo-
 naczyniowych o 22%**
 (p<0,02)

**Dużych amputacji
 Kończyn o 70%**
 (p<0,01)

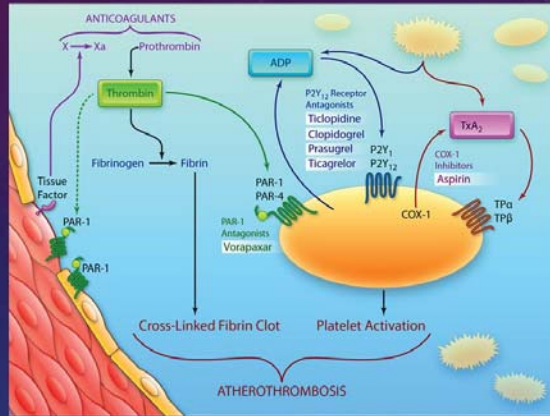
**Udar mózgu + zawał serca +
 zgon z przyczyn sercowo-
 naczyniowych**
24% (p<0,001)

**Ostre lub przewlekłe
 niedokrwienie kończyny dolnej**
46% (p<0,005)

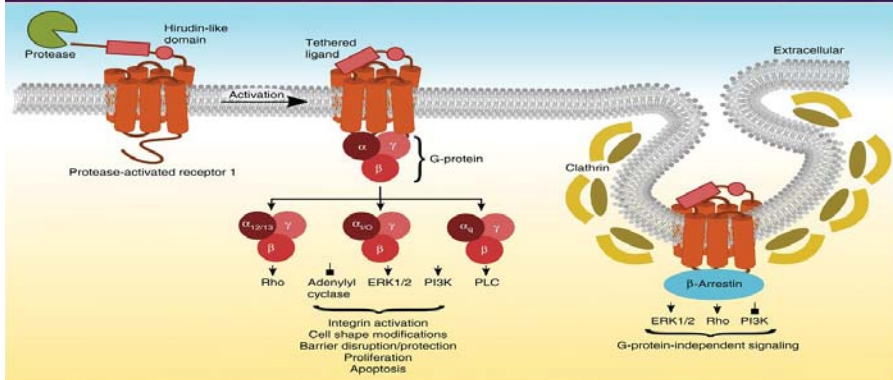
Rywaroksaban w skojarzeniu z ASA redukował
 zgon z dowolnej przyczyny o **23%** (p<0,001)

Receptory PAR (protease-activated receptors) aktywowane m.in. przez trombinę

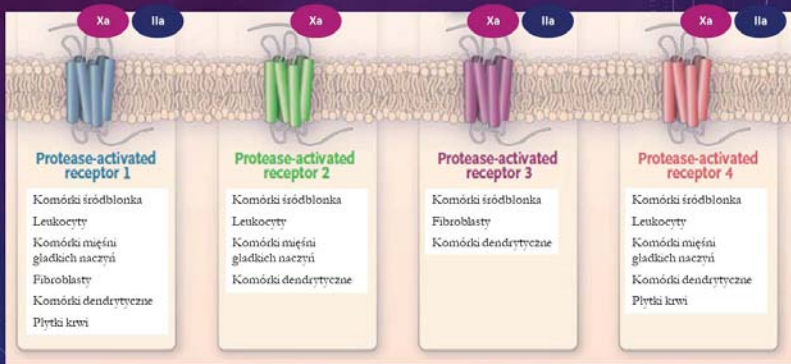
Bonina M.D., et al., *Curr Res*, 2015; 116: 1579-1594

Autoaktywacja receptorów PAR przez trombinę lub FXa (w przypadku PAR-2)

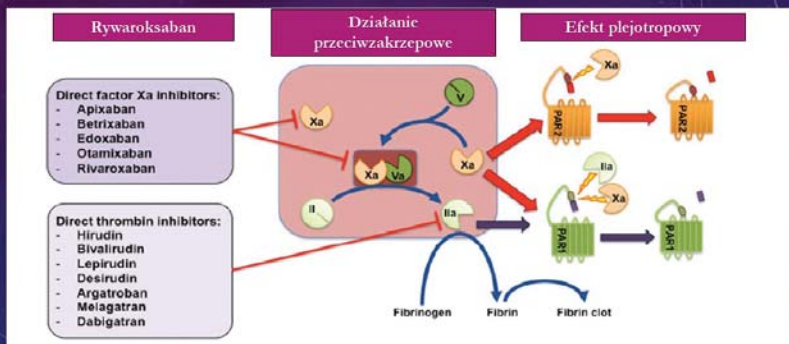
Panara J.J.N., et al., *J Thromb Haemost*, 2010; 11: 1908-1916

Gdzie znajdują się PAR 1-4 i na tej podstawie, gdzie możemy się spodziewać efektu zahamowania czynnika Xa?

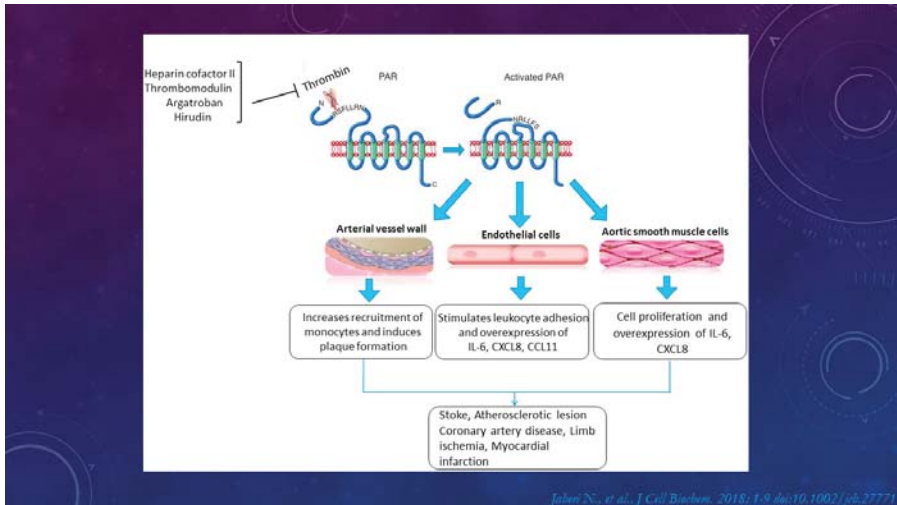
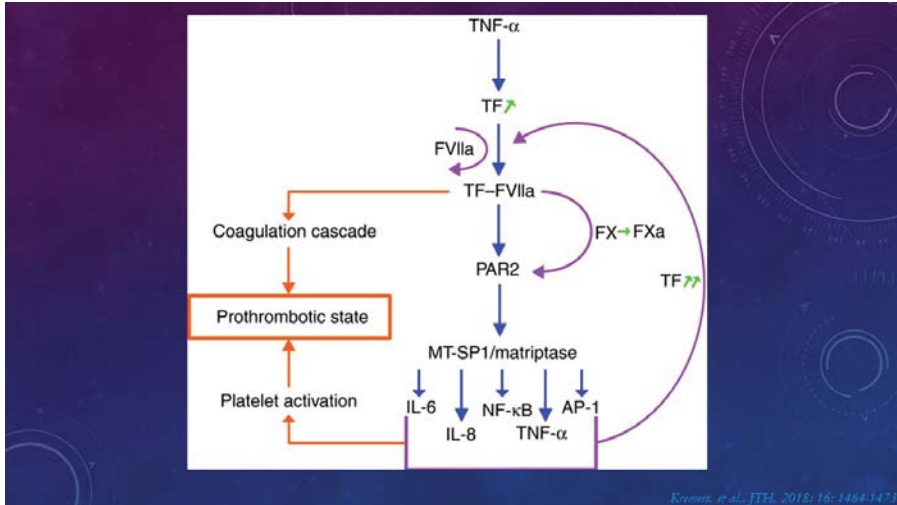

Bonstaff JL, et al. *N Engl J Med*. 2001; 345:364

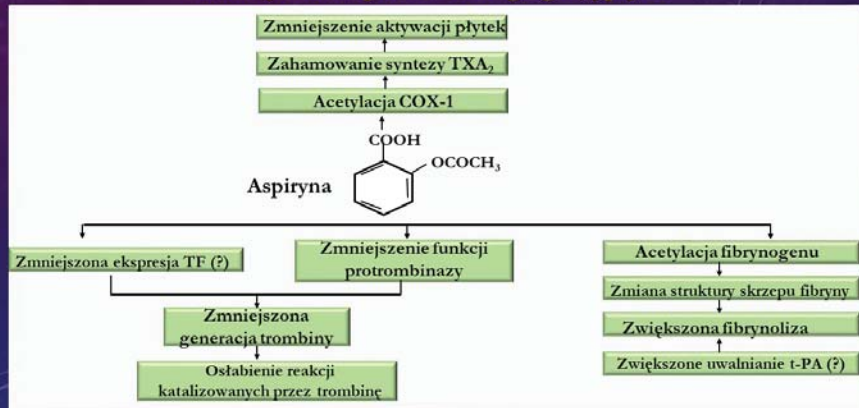
Rywaroksaban hamuje aktywację receptorów PAR 1 i PAR 2 poprzez zahamowanie czynnika Xa

Spreckel H, et al. *Circulation Res*. 2014; 115:344-351

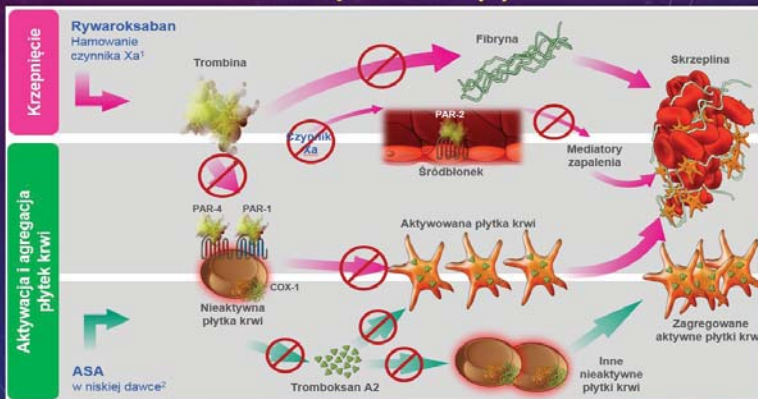

Postulowane mechanizmy działania ASA niezwiązane bezpośrednio z agregacją płytek

Underhill et al., Blood, 2007;109: 2285-92

Rywaroksaban i aspiryna synergistycznie wpływają na procesy zachodzące w miażdżycy

Angelini DJ, et al., Eur Heart J, 2010; 31(17):20

Podsumowanie

1. W prewencji zawału serca, udaru mózgu i zgonów z przyczyn sercowo-naczyniowych stosowanie statyn, leków obniżających ciśnienie i kwasu acetylosalicylowego nie zapewnia zadawalających wyników.
2. Połączenie małej dawki kwasu acetylosalicylowego z małą dawką inhibitora aktywnego czynnika X zmniejsza ryzyko incydentów sercowo-naczyniowych u chorych obciążonych dużym ryzykiem zawału serca, udaru mózgu i zgonów z przyczyn sercowo-naczyniowych, dając korzyści ponad te związane ze znanymi metodami prewencji.
3. Mechanizm działania leku przeciwplatekowego i przeciwkrzepliwego w miażdżycy jest prawdopodobnie mediowany przez receptory PAR 1 i PAR 2 i efekty związane ze śródbłonkiem, płytkami krwi oraz układem krzepnięcia.

AnettaUndas@Yahoo.com

Institut Kardiologii Collegium Medicum UJ

Po wykładzie nastąpiła część wyborcza – zamknięta. Zgromadzenie Ogólne dokonało prawomocnego wyboru Prezydium Oddziału PAN w Krakowie na kadencję 2019–2022, w osobach:

Prezes: prof. Andrzej Jajszczyk,

Wiceprezysi: prof. Barbara Bilińska, prof. Ryszard Nycz,

Członkowie Prezydium: prof. Wiesław W. Pawlik, prof. Jerzy Lis.